

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCEVE DHE EKONOMISË

RAPORT
MBI
ZBATIMIN E BUXHETIT VJETOR,
SITUATËN MAKROEKONOMIKE DHE FISKALE
GJATË VITIT 2021

Tiranë, Maj 2022

PËRMBAJTJA

1.REZULTATI I BUXHETIT TË KONSOLIDUAR.....	6
2.PASQYRË E ZHVILLIMEVE MAKROEKONOMIKE.....	7
2.1 Zhvillimet e fundit ekonomike	7
2.1.1 <i>Sektori real</i>	7
2.1.2 <i>Sektori monetar</i>	7
2.1.3 <i>Sektori i jashtëm</i>	8
2.2 Krahasimi me vendet e rajonit	9
3.POLITIKAT FISKALE DHE REZULTATI I MBLEDHJES SË TË ARDHURAVE	11
3.1 Politika fiskale në vitin 2021 dhe efektet në buxhet e në ekonomi	11
3.1.1 <i>Tatimi mbi Vlerën e Shtuar</i>	11
3.1.2 <i>Tatimi mbi të Ardhurat</i>	11
3.1.3 <i>Akciza</i>	12
3.1.4 <i>Taksat Vendore</i>	12
3.2 Të ardhurat e përgjithshme.....	13
3.2.1 <i>Të ardhurat nga ndihmat</i>	14
3.2.2 <i>Të ardhurat tatimore</i>	14
3.2.3 <i>Të ardhurat nga pushteti vendor</i>	14
3.2.4 <i>Të ardhurat nga fondet speciale</i>	15
3.2.5 <i>Të ardhurat jotatimore</i>	16
3.2.6 <i>Të ardhurat nga tatimet dhe doganat</i>	16
3.3 Të ardhurat sipas taksave, tatimeve dhe burimeve të tjera	19
3.3.1 <i>Taksimi Indirekt</i>	19
3.3.2 <i>Taksimi direkt</i>	22
4.SHPENZIMET E PËRGJITHSHME	25
4.1 Shpenzimet sipas natyrës ekonomike	25
4.2 Shpenzimet sipas natyrës funksionale.....	31
4.3 Ndryshimet në ligjin e buxhetit 2021	32
4.4 Fondi Rezervë dhe Kontigjenca	35
4.5 Programi i Rindërtimit.....	36
5.BUXHETI VENDOR.....	39

5.1	Të ardhurat e njësive të vetëqeverisjes vendore	39
5.2	Shpenzimet e njësive të vetëqeverisjes vendore	42
6.	MENAXHIMI I BORXHIT PUBLIK.....	45
7.	RREZIQET FISKALE DHE DETYRIMET KONTIGJENTE	46
7.1	Ndërmarrjet shtetërore	47
7.1.1	<i>Ndërmarrjet e Sektorit Energjetik.</i>	48
7.1.2	<i>Ndërmarrjet e Sektorit të Ujësjellës-Kanalizimeve.....</i>	52
7.2	Detyrimet e prapambetura të Qeverisjes së Përgjithshme	53
7.2.1	<i>Detyrimet e prapambetura për njësitë e Qeverisjes Qendrore</i>	54
7.2.2	<i>Detyrimet e prapambetura për njësitë e Vetëqeverisjes Vendore (NJVQV)</i>	55
7.3	Koncesionet/PPP-të	56
7.4	Detyrime të tjera Kontigjente:	57
7.4.1	<i>Vendimet e Gjykatës së të Drejtave të Njeriut në Strasburg (GJEDNJ).....</i>	57
7.4.2	<i>Vendimet e Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit.....</i>	58
8.	SHTOJCAT.....	59
8.1	Shtojca 1 - Zbatimi dhe monitorimi i parimeve dhe rregullave fiskale	59
8.2	Shtojca 2 – Efektet e paketës fiskale 2021	63
8.3	Shtojca 3 Treguesit kryesorë të performancës sipas ministrive të linjës	65
8.3.1	<i>Shëndetësia dhe Mbrojtja Sociale</i>	66
8.3.2	<i>Arsimi</i>	68
8.3.3	<i>Bujqësia dhe Zhvillimi Rural</i>	70
8.3.4	<i>Infrastruktura dhe Energjia</i>	72
8.3.5	<i>Turizmi dhe Mjedis</i>	75
8.3.6	<i>Drejtësia</i>	77
8.3.7	<i>Institucionet e Sistemit të Drejtësisë</i>	78
8.3.8	<i>Financat, Ekonomia, Punësimi dhe Arsimi Profesional</i>	78
8.3.9	<i>Mbrojtja</i>	80
8.3.10	<i>Kultura</i>	82
8.3.11	<i>Rendi dhe Siguria Publike</i>	83
8.3.12	<i>Politika e Jashtme</i>	84

TABELA DHE GRAFIKË

Tabela 1: Produkti i Brendshëm Bruto.....	9
Tabela 2: Norma e papunësisë	9
Tabela 3: Bilanci tregtar.....	10
Tabela 4: Norma e inflacionit.....	10
Tabela 5: Bilanci fiskal.....	10
Tabela 6: Borxhi publik	10
Tabela 7 Treguesit e të ardhurave kryesore (në miliardë lekë).....	14
Tabela 8 Të ardhurat nga tatimet dhe doganat (në milionë lekë).....	18
Tabela 9 Performanca e të ardhurave nga akciza: mallrat kryesorë 2021 - 2020	21
Tabela 10 Shpenzimet sipas funksionit (në milionë lekë)	31
Tabela 11 Të ardhurat dhe shpenzimet e pushtetit vendor, sipas natyrës	44
Tabela 12 Matrica e riskut	46
Tabela 13 Të dhënat financiare për Sektorin Energjitik (në mijë Lekë).....	50
Tabela 14 Të dhënat financiare 12 mujore për OSHEE Group Sh.a (në mijë Lekë)	51
Tabela 15 Të dhënat financiare 12 mujore për KESH sh.a (në mijë Lekë)	51
Tabela 16 Të dhënat financiare 12 mujore për OST Sh.a (në mijë Lekë).....	51
Tabela 17 Detyrimet e prapambetura në nivel vendor sipas kategorive	56
Tabela 18 Koncesionet/PPP-të aktive me mbështetje nga buxheti i shtetit (në mijë lekë).....	57
Tabela 19 Treguesit kryesorë të performancës sipas ministrive të linjës.....	65
Tabela 20 Realizimi i buxhetit 2021 në disa institucione kryesore qendrore.....	65
Tabela 21 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (në mijë lekë).....	66
Tabela 22 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë (në mijë lekë)	68
Tabela 23 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (në mijë lekë)	70
Tabela 24 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë (në mijë lekë)	72
Tabela 25 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit	75
Tabela 26 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Drejtësisë	77
Tabela 27 Realizimi i buxhetit 2021 për Institucionet e Drejtësisë	78
Tabela 28 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.....	78
Tabela 29 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Mbrojtjes	80
Tabela 30 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Kulturës.....	82
Tabela 31 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Brendshme.....	83
Tabela 32 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme	84
Grafiku 1 Shpenzimet e përgjithshme publike ndaj PBB-së (në miliardë lekë)	7
Grafiku 2 Të Ardhurat e përgjithshme (në miliardë lekë) ndaj PBB-së.....	13
Grafiku 3 Ecuria e zërave kryesorë të të ardhurave.....	13
Grafiku 4 Të ardhurat e përgjithshme (në miliardë lekë), sipas kategorive kryesore.....	14
Grafiku 5 Të ardhura nga pushteti vendor në vite (në miliardë lekë)	15
Grafiku 6 Përbërja e të ardhurave nga pushteti vendor sipas zërave kryesorë (në %).....	15
Grafiku 7 Të ardhurat nga fondet speciale në vite (në miliardë lekë)	15
Grafiku 8 Përbërja e të ardhurave nga fondet speciale (në %)	16
Grafiku 9 Përbërja e të ardhurave jostatimore (miliardë lekë).....	16
Grafiku 10 Të ardhura nga tatimet dhe doganat në vite (në miliardë lekë) dhe në % të PBB-së	17
Grafiku 11 Të ardhurat nga tatimet dhe doganat sipas llojit	17
Grafiku 12 Të ardhurat doganore, rënia vjetore sipas llojit të taksave 2021 - 2020 (në milionë lekë).....	18
Grafiku 13 Të ardhurat tatimore, rënia vjetore sipas llojit të taksave (në milionë lekë)	19
Grafiku 14 Të ardhurat tatimore, sipas sektorëve (në %)	19
Grafiku 15 TVSH-ja brenda vendit, sipas sektorëve (në %)	20
Grafiku 16 Rimbursimi i TVSH-së në vite (në milionë lekë)	20
Grafiku 17 Akciza në vite (miliard lekë)	21
Grafiku 18 Akciza sipas natyrës së mallrave (në %)	21
Grafiku 19 TAP në vite (në miliardë lekë)	22
Grafiku 20 TAP sipas zërave (në %).....	22
Grafiku 21 Tatimi mbi fitimin në vite (në miliard lekë)	23
Grafiku 22 Tatimi mbi fitimin sipas sektorëve (në %)	23
Grafiku 23 Kontribuesit aktivë për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, sipas llojit të biznesit	24
Grafiku 24 Kontribuesit aktivë për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, sipas sektorit (në %)	24
Grafiku 25 Shpenzimet e përgjithshme korrente dhe kapitale (mld lekë) dhe ritmi i rritjes vjetore (në %).....	25
Grafiku 26 Shpenzimet korrente dhe kapitale plan dhe fakt ndaj totalit të shpenzimeve (mln lekë)	25
Grafiku 27 Struktura e shpenzimeve korrente, kapitale dhe raporti me PBB-në ndër vite	26
Grafiku 28 Shpenzimet korrente dhe ritmi i rritjes së tyre (milion lekë)	26
Grafiku 29 Struktura e shpenzimeve korrente (milion lekë)	27

Grafiku 30 Shpenzimet e personelit në vite dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë)	27
Grafiku 31 Shpenzimet për interesa në vite dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë)	28
Grafiku 32 Shpenzimet operative e të mirëmbajtjes dhe ritmi i rritjes vjetore (miliardë lekë).....	28
Grafiku 33 Shpenzimet per subvencione dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë).....	28
Grafiku 34 Shpenzimet per sigurimet shoqërore dhe shëndetësore (miliardë lekë)	29
Grafiku 35 Shpenzimet per ndihmën ekonomike, PAK dhe papunësinë (miliardë lekë)	29
Grafiku 36 Shpenzimet Kapitale dhe burimi i financimit të tyre (në miliardë lekë)	30
Grafiku 37 Transferata e pakushtëzuar dhe ritmi i ndryshimit në vite.	39
Grafiku 38 Realizimi i të ardhurave tatimore dhe jotatimore 2019-2021.	40
Grafiku 39 Të ardhurat e pushtetit vendor në vite dhe ritmi i ndryshimit.	40
Grafiku 40 Të ardhurat vendore në raport me totalin e të ardhurave publike dhe PBB.	41
Grafiku 41 Të ardhurat e veta të pushtetit vendor sipas burimit në vite	41
Grafiku 42 Shpenzimet e buxhetit vendor sipas burimit të financimit në vite	42
Grafiku 43 Shpenzimet e pushtetit vendor në rritje dhe ritmi i rritjes së tyre (në miliardë lekë)	43
Grafiku 44 Shpenzimet e pushtetit vendor sipas klasifikimit ekonomik (në milionë lekë)	43
Grafiku 45 Sektori quasi publik sipas numrit të ndërmarrjeve	47
Grafiku 46 Ecuria e nivelit të arkëtimeve të OSHEE Group sh.a (në miliardë lekë)	48
Grafiku 47 Ecuria e nivelit të humbjeve në rrjet për OSHEE Group sh.a (në %)	48
Grafiku 48 Stoku i detyrimeve të prapambetura e Sektorit Ujësjellës-Kanalizime ndaj OSHEE Group Sh.a (në mld lekë).....	52
Grafiku 49 Stoku i detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme, në mln lekë	53
Grafiku 50 Stoku i detyrimeve të Ministrisë së Energjisë dhe Infrastrukturës dhe ministrive të tjera	54
Grafiku 51: Stoku i detyrimeve të prapambetura qendrore sipas zërave kryesorë	54
Grafiku 52: Stoku i detyrimeve të prapambetura vendore sipas zërave kryesorë	55

1. REZULTATI I BUXHETIT TË KONSOLIDUAR

Ekonomia shqiptare u rekuperua ndjeshëm gjatë vitit 2021 pas recesionit të vitit të kaluar. Efektet e pandemisë ishin të përmbajtura si pasojë e mbështetjes nga politikat fiskale e monetare ndërthurur me masat rregullative. Rritja ekonomike rezultoi më e fortë dhe me bazë më të gjerë krahasuar me atë që pritej. Efekti bazë dhe ndikimi nga prodhimi i energjisë elektrike ishin gjithashtu faktorë të veçantë që dhanë kontribut në rritje. Rekuperimi i kërkesës ka qenë i shpejtë dhe prodhimi ka tejkaluar nivelet e para tërmetit dhe të para pandemisë. Edhe tregu i punës paraqet përmirësim me rritje të punësimit dhe rënie të normës së papunësisë. Si sektori i prodhimit, ashtu edhe ai i shërbimeve, kanë përfituar nga këto zhvillime, duke siguruar rimëkëmbje për biznesin dhe punësimin dhe duke krijuar premisa të mira për perspektivën afatmesme. Për vitin 2021, rritja ekonomike prej +8.54% paraqet një rikthim shumë të fortë, dukshëm mbi parashikimin fillestar dhe mbi nivelin prej -3.5% që ishte një vit më parë. Kjo rritje ishte e shpërndarë në të gjithë sektorët e ekonomisë, ku ndikimin kryesor e ka pasur sektori i ndërtimit me 1.75 pikë përqindje, ndërkohë që tregtia ka pasur gjithashtu një kontribut të lartë pozitiv në rritje me 1.66 pikë përqindje dhe Industria me 1.48 pikë përqindje. Të gjithë sektorët kanë rezultuar në rritje, ndërkohë që sipas metodës së shpenzimeve, rritja ka ardhur si nga treguesit e konsumit final të popullatës, i cili ka pasur një kontribut me 4.4 pikë përqindje në këtë rritje, ashtu edhe nga Formimi Bruto i Kapitalit Fiks (Investimet) me një kontribut prej 4.53 pikë përqindje. Nëse do t'i referohemi shifrave të vitit 2021, rritja për këtë vit ishte 4.76 % në krahasim me vitin 2019, i cili ishte një vit me një ecuri ekonomike normale për vendin tonë. Pra, ka pasur një përshpejtim të rritjes si në krahasim me vitin 2020, ashtu edhe në krahasim me vitin 2019.

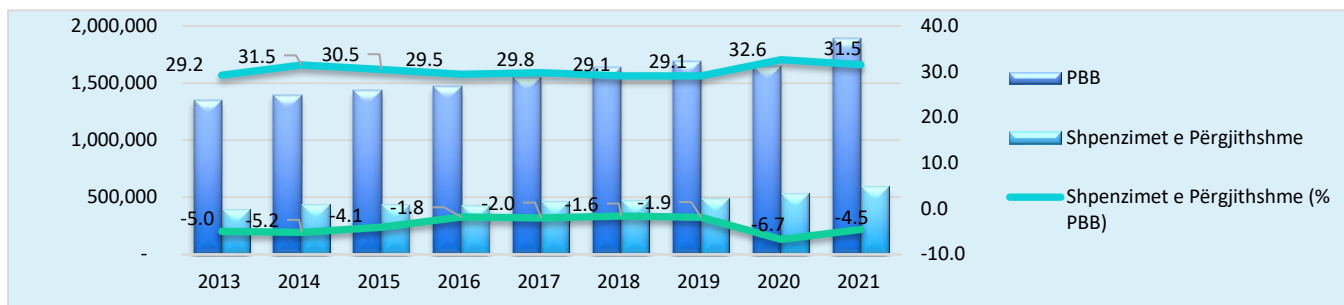
Shifrat e punësimit kanë mbështetur vijimin e ecurisë së aktivitetit ekonomik ku për tremujorin e katërt të vitit 2021 papunësia ka vijuar të shënojë rënie dhe papunësia për grup moshën mbi 15 vjeç ka shënuar 11.4 %, ndërkohë që edhe shkalla e punësimit ka vijuar të shënojë rritje duke rezultuar në 53.5 % për popullsinë mbi 15 vjeç. Gjithashtu, edhe paga mesatare ka ndjekur të njëjtin trend dhe ka pësuar një rritje me 8% në krahasim me vitin e kaluar, duke rezultuar në 59.565 lekë në fund të vitit 2021.

Përsa i përket të dhënave të tregtisë së jashtme, ato gjithashtu kanë rezultuar pozitive, si në vëllim, ashtu edhe në vlerë. Për vitin 2021 eksportet e mallrave arritën vlerën 369 mld lekë, duke u rritur me 35.6%, ndërkohë importet e mallrave arritën vlerën 801 mld lekë, duke u rritur me 32.3%, krahasuar me një vit më parë. Deficiti tregtar arriti vlerën 432 mld lekë, duke u rritur me 29,6%, krahasuar me të njëjtën periudhë të 2020.

Shkëmbimet tregtare, për vitin 2021, me vendet e BE-së zënë 60% të gjithë tregtisë. Në periudhën Janar–Dhjetor 2021, eksportet drejt vendeve të BE-së zënë 72.2% të eksporteve gjithsej dhe importet nga vendet e BE-së zënë 54.4% të importeve gjithsej. Partnerët kryesorë tregtarë janë: Italia (29.9%), Turqia (7.8%), Greqia (7.3%) dhe Gjermania (6.4%). Përgjatë vitit 2021, Bilanci i Pagesave u zgjerua, duke shënuar vlerën 936 milion EUR, nga 655 milion EUR që ishte një vit më parë (2020). Kjo situatë u ndikua kryesisht nga Investimet e huaja direkte dhe të hyrat nga shërbimet të lidhura përgjithësisht me Turizmin, duke shënuar rritje vjetore respektivisht me 8% dhe 93.5%, krahasuar me vitin 2020.

Të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për vitin 2021 ishin 510.95 miliardë lekë (27% e PBB-së), ose rreth 20% më shumë se një vit më parë. Në terma nominalë, **shpenzimet e përgjithshme** publike gjatë vitit 2021 ishin 596.28 miliardë lekë (31.5% e PBB-së), ose rreth 11.2% më shumë se në vitin 2020. **Deficiti fiskal** në 2021 arriti në 4.5% të PBB-së, nga një mesatare prej afro 3.4% në tre vitet e mëparshme, por megjithatë rezultoi më i ulët se sa kufiri ligjor prej 8.4% e PBB-së, ndërsa borxhi publik arriti nivelin prej 73.2% të PBB-së, në rënie me pothuaj 1.3 pikë përqindje nga viti 2020. Sidoqoftë, borxhi publik rezultoi më i ulët se sa pritshmëritë fillestare (78.1%).

Grafiku 1 Shpenzimet e përgjithshme publike ndaj PBB-së (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Huamarrja u realizua kryesisht nëpërmjet burimeve të huaja, në nivelin prej 5.5% ndaj PBB-së. Borxhi publik neto për vitin 2021 ishte 1,310.3 miliardë lekë, ose 69.3% e PBB-së, në rënie nga 74% e PBB-së për vitin 2020. Stoku bruto i borxhit që përfshin dhe likuiditetin për financimin e borxhit ndaj PBB-së gjithashtu u rrit, duke arritur nivelin 77% e PBB-së, në rritje me pothuaj 12.9 pikë përqindje nga viti 2020, por megjithatë edhe ky parametër rezultoi më i ulët se sa pritshmëritë fillestare prej rreth 80%.

2. PASQYRË E ZHVILLIMEVE MAKROEKONOMIKE

2.1 Zhvillimet e fundit ekonomike

2.1.1 Sektori real

Për vitin 2021, rritja ekonomike rezultoi 8.54%. Kjo rritje ishte e shpërndarë në të gjithë sektorët e ekonomisë, ku ndikimin kryesor e ka pasur sektori i ndërtimit me 1.75 pikë përqindje, ndërkohë që tregtia ka pasur gjithashtu një kontribut të lartë pozitiv në rritje me 1.66 pikë përqindje dhe Industria me 1.48 pikë përqindje. Ndërkohë që sipas metodës së shpenzimeve, rritja ka ardhur si nga treguesit e konsumit final të popullatës, i cili ka pasur një kontribut me 4.4 pikë përqindje në këtë rritje, ashtu edhe nga Formimi Bruto i Kapitalit Fiks (Investimet) me një kontribut prej 4.53 pikë përqindje. Pra si investimet, ashtu edhe konsumi, kanë rezultuar me rritje gjatë vitit 2021.

Rishikimi i projeksioneve për rritjen nominale të rritjes ekonomike ka sjellë në rishikim dhe të treguesve kryesorë të borxhit dhe të deficitit, kur për vitin 2021 treguesi i borxhit shënoi nivelin 73.2% të GDP-së, nga 78.1% që ishte sipas parashikimeve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe treguesi i deficitit shënoi nivelin 4.5% nga 4.8% që ishte në parashikimet fillestare.

Ecuria pozitive e aktivitetit ekonomik gjatë vitit të kaluar është mbështetur edhe nga punësimi, ku papunësia është ulur në tremujorin e fundit të vitit 2021 në 11.4%, ndërsa shkalla e punësimit është rritur dhe ka arritur në 53.5% për popullsinë mbi 15 vjeç. Gjithashtu, edhe paga mesatare ka pësuar rritje me 8% në krahasim me një vit më parë, duke rezultuar në 59.565 lekë në fund të vitit 2021.

2.1.2 Sektori monetar

Gjatë vitit 2021, inflacioni mesatar rezultoi 2%, ndërkohë inflacioni i fundvitit rezultoi 3.7%. Nga tërësia e mallrave dhe shërbimeve që përbëjnë shportën e konsumit, ato që ndikuan më tepër në inflacionin e përgjithshëm ishin:

- i. "Ushqime dhe pije joalkolike" me rritje vjetore të çmimit prej +6.4%, duke kontribuar me +2.22 pikë përqindje në inflacionin e përgjithshëm prej +3.7%.
- ii. "Transport" me rritje vjetore të çmimit prej +9.0%, duke kontribuar me +0.48 pikë përqindje në inflacionin e përgjithshëm prej +3.7%.

- iii. "Komunikim", me rritje vjetore +3.3%, duke kontribuar me +0.1 pikë përqindje në inflacionin e përgjithshëm prej +3.7%.
- iv. "Hotele, kafene dhe restorante" ka pësuar rritje vjetore të çmimit prej +3.3%, duke kontribuar me +0.13 pikë përqindje në inflacionin e përgjithshëm prej +3.7%.
- v. "Pije alkoolike dhe duhan" me rritje vjetore të çmimit prej +2.1%, duke kontribuar me +0.08 pikë përqindje në inflacionin e përgjithshëm prej +3.7%.

Në vitin 2021, stoku total i kredive bankare pati një rritje me 9.5% krahasuar me vitin 2020. Stoku i kredive në lekë shënoi rritje prej 8.5%, ndërsa ai në valutë rritje prej 10.7%, krahasuar me muajin dhjetor të vitit të kaluar. Pjesa më e madhe e kontributit në rritjen e stokut total të kredisë gjatë kësaj periudhe ka ardhur prej kredive akorduar bizneseve. Stoku i kredive akorduar bizneseve jo-financiare (private dhe publike) për muajin dhjetor 2021 shënoi një rritje me 8.3%. Kredia vetëm për bizneset private jo-financiare u rrit me 6.7%, duke kontribuar pozitivisht me 4.1 pikë përqindje në ndryshimin e stokut total të kredisë. Ndërsa, stoku i kredive akorduar bizneseve publike jo-financiare për muajin dhjetor të vitit 2021 ka shënuar rënie me 48.7%, krahasuar me dhjetorin e vitit 2020, me kontribut pozitiv prej 1.2 pikë përqindje. Stoku i kredive akorduar individëve deri në muajin dhjetor të vitit 2021, ka shënuar rritje prej 12.1%, krahasuar me dhjetorin e vitit 2020, duke kontribuar pozitivisht në ndryshimin e stokut total të kredisë me 4.2 pikë përqindje. Raporti i kredive me probleme zbriti në nivelin 5.65% në muajin dhjetor, duke pasqyruar masat konkrete të ndërmarra nga Banka e Shqipërisë për reduktimin e tyre, si dhe përmirësimin e ambientit ekonomik dhe të gjendjes financiare të kredimarrësve. *Monedha shqiptare* ka vijuar të ketë një kurs këmbimi përgjithësisht të stabilizuar kundrejt valutave kryesore në tregun e këmbimit valutor. Përgjatë vitit 2021, kursi i këmbimit Lek/EUR shënoi mesatarisht në nivelin 122.46, ndërsa kursi ndaj dollarit Lek/Dollar arriti në 103.52.

2.1.3 Sektori i jashtëm

Eksportet për periudhën janar - dhjetor 2021 shënuan rritje prej +35.6% krahasuar me një vit më parë, ndërsa vetëm për muajin dhjetor 2021 eksportet shënuan rritje prej +38.2% në krahasim me muajin dhjetor 2020. Në dhjetor 2021, eksportet e mallrave arritën vlerën 31.90 mld lekë, duke u rritur me 38.2%, në krahasim me të njëjtën periudhë të një viti më parë dhe duke rënë me 14.49% në krahasim me nëntorin 2021. Për tërë vitin 2021 eksportet e mallrave arritën vlerën 368.77 mld lekë, duke u rritur me 35.6%, krahasuar me një vit më parë. Rritja vjetore e eksporteve prej 38.2%, këtë muaj është ndikuar kryesisht nga grupet: "Minerale, lëndë djegëse, energji elektrike" me +12.2 pikë përqindje dhe "Materiale ndërtimi dhe metale" me kontribut +7.1 pikë përqindje.

Importet e mallrave për periudhën janar – dhjetor 2021 shënuan rritje prej +32.3% krahasuar me një vit më parë, ndërsa vetëm për muajin dhjetor 2021 importet shënuan rritje vjetore prej +43.1% në krahasim me muajin dhjetor 2020. Në dhjetor 2021 importet e mallrave arritën vlerën 87.84 mld lekë, duke u rritur me 43.1%, në krahasim me një vit më parë dhe duke u rritur me 9.1%, në krahasim me nëntor 2021. Për tërë vitin 2021, importet e mallrave arritën vlerën 800.72 mld lekë, duke u rritur me 32.3%, krahasuar me një vit më parë. Rritja vjetore e importeve prej 43.1%, këtë muaj është ndikuar kryesisht nga grupet: "Minerale, lëndë djegëse, energji elektrike" me +18.7 pikë përqindje, "Produkte kimike dhe plastike" me kontribut +4.9 pikë përqindje, "Materiale ndërtimi dhe metale" me kontribut +6.3 pikë përqindje. Për vitin 2021, deficitin tregtar arriti vlerën 431.95 mld lekë, duke u rritur me 29.6% krahasuar me të njëjtën periudhë të 2020. Ndërkohë, deficitin tregtar për muajin Dhjetor 2021 është 55.94 mld lekë, duke u rritur me 46.1%, krahasuar me dhjetor 2020 dhe duke u përkeqësuar me 29.46%, në krahasim me nëntor 2021. Shkëmbimet tregtare, për vitin 2021, me vendet e BE-së zënë 60% të gjithë tregtisë. Në periudhën Janar-Dhjetor 2021, eksportet drejt vendeve të BE-së zënë 72.2% të eksporteve gjithsej dhe importet nga vendet e BE zënë 54.4 % të importeve. Partnerët kryesorë tregtarë janë: Italia (29.9%), Turqia (7.8%), Greqia (7.3%) dhe Gjermania (6.4%).

2.2 Krahasimi me vendet e rajonit

Në vitin 2021, rritja mesatare e PBB-së në Ballkanin Perëndimor ishte +7.6%, pas një tkurje me -3.3% që rezultonte në vitin 2020. Rimëkëmbja u mbështet kryesisht nga heqja graduale e masave frenuese lidhur me COVID-19, të cilat çuan në një kërkesë të brendshme dhe të jashtme më të lartë. Ky rikthim në norma pozitive i rritjes ekonomike u shoqërua me një rritje të ndjeshme të vendeve të reja të punës, ku kërkesa për punësim solli ulje të varfërisë në të 6 ekonomitë e Ballkanit Perëndimor. Në *Shqipëri*, rritja vjetore ekonomike 2021 është rikuperuar plotësisht nga recesioni i shkaktuar nga pandemia. E vlerësuar në 8.5%, rritja rezultoi më e fortë nga sa ishte parashikuar, për shkak të politikave stimuluese dhe rigjallërimit të sektorit të udhëtimeve, ndërtimit dhe industrisë nxjerrëse.

Tabela 1: Produkti i Brendshëm Bruto

Produkti i Brendshëm Bruto (rritja vjetore në %, në terma reale)	2020	2021
Maqedonia e Veriut	-6.1	4.2
Mali i Zi	-15.3	12.4
Serbia	-0.9	7.4
Shqipëria	-3.5	8.5
Bosnja dhe Hercegovina	-3.2	7.1
Kosova	-5.3	10.5

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

Në përputhje me rimëkëmbjen e aktivitetit ekonomik, rritja e vendeve të punës u kthye në territor pozitiv në Ballkanin Perëndimor për vitin 2021. Norma mesatare e rritjes së punësimit rezultoi 1.2%, krahasuar me një rënie prej 1.5% në vitin 2020. Kjo bëri që normat e papunësisë të bien ose të mbeten të njëjta, ndërsa pjesëmarrja në fuqinë punëtore të rritet. Megjithatë, shkalla e papunësisë ka mbetur e lartë duke filluar nga 11.0% në Serbi në 25.8% në Kosovë. (kjo e fundit pasqyron të dhënat më të fundit të disponueshme nga tremujori i parë i 2021).

Tabela 2: Norma e papunësisë

Norma e Papunësisë (mesatare vjetore, në %)	2020	2021
Maqedonia e Veriut	16.6	15.8
Mali i Zi	18.4	16.9
Serbia	9.7	11.0
Shqipëria	12.2	12.1
Bosnja dhe Hercegovina	15.9	17.4
Kosova	25.9	n.a

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

Zhvillimet e jashtme në Ballkanin Perëndimor gjatë vitit 2021 u nxitën nga rikthimi i fortë i eksporteve të shërbimeve (përkatesisht turizmi), rritjes së fortë të remitancave si dhe nga vazhdimi i rritjes së eksporteve të mallrave në shumicën e vendeve të rajonit. Në të njëjtën kohë, importet e mallrave janë rritur me një ritëm të shpejtë që çuan në deficite tregtare më të larta të mallrave në shumicën e vendeve të rajonit. Krahasuar me një vit më parë, deficitet i llogarisë korrente është ngushtuar ose ka mbetur përgjithësisht i pandryshuar si përqindje e PBB në Shqipëri, Mali të Zi, Bosnja dhe Hercegovina dhe Maqedoni e Veriut, ndërsa u zgjerua në Serbi dhe Kosovë.

Tabela 3: Bilanci tregtar

Deficiti i llogarisë korrente (në % të PBB) ¹	2020	2021
Maqedonia e Veriut	-3.4	-3.5
Mali i Zi	-26.1	-9.2
Serbia	-4.1	-4.4
Shqipëria	-8.7	-7.9
Bosnja dhe Hercegovina	-3.8	-2.1
Kosova	-7.0	-9.2

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

Rimëkëmbja e kërkesës agregate si dhe rritja e qëndrueshme e çmimeve të energjisë, ushqimeve dhe çmimeve të transportit nxitën një përshpejtim të inflacionit në të gjithë rajonin e Ballkanit Perëndimor për vitin 2021.

Tabela 4: Norma e inflacionit

Indeksi i Çmimeve të Konsumit/Inflacioni (ndryshimi vjetor në %)	2020	2021
Maqedonia e Veriut	1.2	3.2
Mali i Zi	-0.8	2.5
Serbia	1.6	4.1
Shqipëria	1.6	2.0
Bosnja dhe Hercegovina	-1.1	2.0
Kosova	0.2	3.3

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

Në vitin 2021, rritja e të ardhurave tatimore për shkak të aktiviteteve më të forta ekonomike, i kombinuar me shpenzime kapitale me performancë të dobët, mbështetën ngushtimin e deficiteve fiskale në të gjitha vendet e Rajonit të Ballkanit Perëndimor.

Tabela 5: Bilanci fiskal

Balanca e përgjithshme e qeverisë/Deficiti fiskal (në % të PBB)	2020	2021
Maqedonia e Veriut***	-8.2	-5.4
Mali i Zi**	-11.1	-1.9
Serbia***	-8.0	-4.1
Shqipëria**	-6.7	-4.5
Bosnja dhe Hercegovina***	-5.3	N/A
Kosova	-7.6	-1.4

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

Në fund të vitit 2021, raporti i borxhit ishte më i lartë në Mal të Zi (83.3% e PBB-së), megjithëse dukshëm më e ulët në krahasim me fundin e vitit 2020, ndjekur nga Shqipëria (73.2%) dhe Serbia (51.6%).

Tabela 6: Borxhi publik

Borxhi publik total (në % të PBB)	2020	2021
Maqedonia e Veriut	51.9	51.9
Mali i Zi	105.3	83.3
Serbia	57.0	56.5
Shqipëria	74.5	73.2
Bosnja dhe Hercegovina	36.6	35.5
Kosova	22.4	23.3

Burimi: Directorate-General for Economic and Financial Affairs (DG-ECFIN)

¹ Këto shifra i referohen një mesatare rrëshqitëse për 4 tremujorët

** Këto shifra i referohen balancës tremujore pjestuar me PBB vjetore të vlerësuar

*** Këto shifra i referohen balancës tremujore pjestuar me PBB tremujore

3. POLITIKAT FISKALE DHE REZULTATI I MBLEDHJES SË TË ARDHURAVE

3.1 Politika fiskale në vitin 2021 dhe efektet në buxhet e në ekonomi

Politika fiskale në vitin 2021 ka vijuar të synojë rimëkembjen e skonomisë, duke siguruar një sistem taksimi të drejtë, të balancuar dhe që nxit produktivitetin dhe qëndrueshmërinë afatgjatë të ekonomisë. Ndryshimet në paketën fiskale 2021 synuan përgjithësisht korrektime në elementë të veçantë tatimesh dhe taksash, si tatimi mbi vlerën e shtuar, tatimi mbi të ardhurat dhe taksat vendore. Qëllimi i paketës fiskale ka për objekt harmonizimin e dispozitave përkatëse të ligjit për tatimin mbi vlerën e shtuar që lidhen me faturimin me përcaktimet e ligjit për faturën dhe sistemin e monitorimit të qarkullimit, thjeshtimin e procedurave dhe mbështetjen e biznesit dhe sektorëve të ndryshëm të ekonomisë me synim përbalimin e vështirësive të mëdha të shkaktuara nga pandemia globale COVID-19, si dhe të pasojave të shkaktuara nga tërmeti i Nëntorit 2019, duke synuar rritjen e konkurrueshmërisë dhe atë ekonomike. Ndryshimet kryesore paraqiten si mëposhtë:

3.1.1 Tatimi mbi Vlerën e Shtuar

Shkalla e reduktuar e TVSH-së prej 6% për furnizimin e shërbimit të punimeve të ndërtimit për investimet shtetërore të klubeve sportive/federatave sportive apo për investimet e subjekteve private në infrastrukturën sportive, u miratua me ligjin nr. 123/2020 dhe hyri në fuqi më 1 janar 2021. Trajtimi me shkallë të reduktuar i këtij furnizimi synon nxitjen dhe lehtësimin e investimeve në infrastrukturën sportive, me qëllim mbështetjen dhe rritjen e ndikimit pozitiv të sportit në shoqëri. Nga 1 janari 2021, kufiri minimal i regjistrimit për TVSH-në u caktua qarkullimi vjetor prej 10 milionë lekë në një vit kalendarik (nga 2 milionë lekë/vit më parë). Si rezultat, në vendin tonë zbatohet një kufi minimal i regjistrimit për TVSH-në i unifikuar për të gjithë tatimpaguesit. Ndërkohë, gjatë vitit 2021 është miratuar edhe Ligji nr.111/2021 “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 92/2014 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, i cili hyn në fuqi në janar 2022 dhe parashikon si vijon:

- *Furnizimi i inuteve bujqësore, ku përfshihen plehrat kimike, pesticidet, farat dhe fidanët, me përjashtim të hormoneve të klasifikuara në kodet 2937 të Nomenklaturës së Kombinar të Mallrave, do të trajtohen me shkallë të reduktuar të Tatimit mbi Vlerën e Shtuar prej 10 përqind.*
- *Me qëllim tërheqjen e investitorëve strategjikë me vlera të konsiderueshme investimi, vlera e kontratave të investimit për zbatimin e të cilave importohen makineri dhe pajisje të përjashtuara nga TVSH-ja, bëhet 500 milionë lekë (nga 50 milionë lekë).*
- *Shfuqizimin e përjashtimit nga TVSH-ja në import, për importin e makinerive prodhuese nga subjektet e tatimit të thjeshtuar mbi fitimin.*
- *Ndryshimi i normës së kompensimit të prodhuesve bujqësor prej 6 përqind, në 0 përqind, me qëllim zëvendësimin e saj me subvencionim direkt të sektorit të bujqësisë nga ministria përgjegjëse për bujqësinë.*

3.1.2 Tatimi mbi të Ardhurat

Me Paketën Fiskale të vitit 2021, u miratua skema e re e tatimit të të ardhurave personale nga punësimi. Nga 1 Prilli 2022, hyri në fuqi rritja e pagës dysheme të patatueshme, për të ardhurat nga paga në intervalin nga 30,001 lekë/muaj deri në 40,000 lekë/muaj. Për këtë interval pagash, tatimi që do të paguhet mbi të ardhurat nga paga është 0%, duke mundësuar që çdo qytetar që siguron më pak të ardhura, të mos paguajë tatim mbi të ardhurat nga paga. Gjithashtu, u bë reduktimi i normës tatimore me 50% për tatimpaguesit me të ardhura nga paga nga 40,001 lekë/muaj deri në 50,000 lekë/muaj. Këta tatimpagues do paguajnë 0% tatim deri në shumën 30,000 lekë të ardhura mujore nga paga, dhe mbi këtë shumë do paguajnë gjysmën e normës tatimore e cila është 13% (pra 50%*13%). Kjo siguron që qytetarët me më pak të ardhura, të paguajnë tatim më të ulët mbi të ardhurat nga paga. Skema e re gjithashtu rishikoi fashën e sipërme të taksimit progresiv. Tatimi 23% parashikohet të fillojë të aplikohet në pagat mbi 200,000 lekë/muaj, nga 150,000 lekë/muaj që është aktualisht.

3.1.3 Akciza

Akciza e cigareve, kategoria T200 "Cigare që përmbajnë duhan", për vitin 2021 është rritur në 6500 lekë/1000 fije nga 6250 lekë/1000 fije që ishte më parë.

Legjislacionin në fushën e akcizave ka pësuar edhe disa ndryshime të tjera gjatë vitit 2021 të miratuara me Ligjin nr. 114/2021 "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 61/2012, "Për akcizat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar. Ky ligj ka hyrë në fuqi në janar të vitit 2022, dhe parashikon:

- *Detyrimin për indeksimin automatik të tarifave specifike të akcizës për të gjitha mallrat, çdo dy vjet në masën e normës zyrtare të inflacionit të shpallur nga INSTAT për dy vitet e mëparshme me përjashtim të grupit të duhaneve për të cilat është parashikuar rritje specifike në 5 vitet e ardhshme.*
- *Unifikimin e akcizës për "Gazet e naftës dhe hidrokarburet e tjera të gazoike", duke filluar nga 1 korriku 2022, të gjithë konsumatorët do të kenë të njëjtin nivel taksimi si për përdorim vetjak ashtu dhe për qëllime biznesi. Pra do të aplikohet shkalla së taksimit me akcizë 6 lekë/litri, me qëllim shmangien e mundësisë për abuzivizëm dhe mospagim të detyrimeve të akcizës.*
- *Heqjen e rimbursimit për lëndët djegëse të konsumuara në serat me ngrohje, për prodhimin e produkteve industriale dhe agroindustriale, të cilat përdoren për nevoja teknologjike të prodhimit të produkteve në këta sektorë [farmaceutika, tullat, çimento, birra dhe nafta bruto (rafineritë)], me efekt nga 1 janar 2024. Ky ndryshim vjen si rezultat i rekomandimeve të Fondi Monetar Ndërkombëtar (FMN), që të gjitha përjashtimet jo standarde, normat e reduktuara dhe trajtimet preferenciale duhet të eliminohen nga TVSH-ja, akcizat dhe taksat kombëtare. Konkretisht, sipas rekomandimit të FMN-së, akciza e karburantit duhet të paguhet për të gjithë kaburantin e përdorur në ekonominë e vendit.*
- *Për duhanin dhe nënprodukteve të tij, duke filluar nga viti 2022 është vendosur rritje graduale progresive e nivelit të akcizës për secilën kategori me qëllim përafrimin me nivelin minimal, sipas Direktivës së BE-së 2011/64 "On the structure and rates of excise duty applied to manufactured tobacco", duke vendosur një kalendar rritje 5 vjeçar (2022-2026).*
- *Shtohen si produkte që paguajnë akcizë "Produkte duhani për përdorim oral" me kod 240491 dhe "Shisha, nargjile (përzjerje për tymosje)" me kod 240311 me nivel akcizë 6750 lekë/kg, duke u rritur më pas për 4 vitet në vijim me 500 lekë/kg. Ndërkohë për "Shisha, nargjile (përzjerje për tymosje)", kur janë me duhan të kultivuar në Shqipëri, niveli i akcizës është 2500 lekë/kg nga 1 janar 2022 duke u rritur më pas për 4 vitet në vijim me 250 lekë/kg. Në kreun IV "Produktet Energjetike" të shtojcës nr. 1 që i bashkëlidhet ligjit nr. 61/2012, janë shtuar si produkte të akcizueshme kategoritë, E201 "Qymyri" me kod 2701; E202 "Linjiti", me kod 2702; E203 "Koks dhe gjysem koks" me kod 2704; E204 "Gaz qymyri, gaz uji, gaz prodhimi", me kod 2705 dhe kategoria E205 "Katran i distiluar nga qymyri", me kod 2706, secila me nivel akcize 0 lekë/kg. Gjithashtu, heqet nga lista e produkteve të akcizueshme kategoria P300 "Goma të Përdorura", me nivel akcize 100 lekë/kg.*

3.1.4 Taksat Vendore

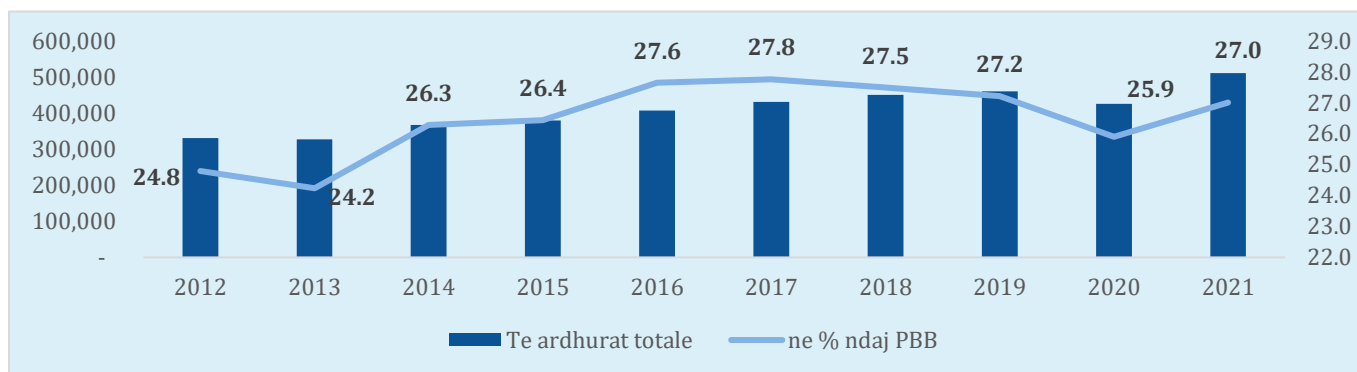
Një nga ndryshimet e reja ligjore në ligjin "Për taksat kombëtare" parashikon vendosjen e një takse prej 100 lek/kg për importimin ose prodhimin e qumështit pluhur. Ky ndryshim, konkretisht, synon që të incentivojë prodhimin dhe tregtimin në vend të qumështit, me synim mbështetjen e fermerëve vendas. Kjo, duke marrë në konsideratë dhe faktin se, sektori i qumështit konsiderohet si sektor me përparësi nisur nga potenciali për zëvendësimin e importit.

Gjithashtu, me qëllim shmangien e abuzimeve dhe përfitimeve të padrejta nga mjete lundruese për qëllime turistike dhe argëtimi që furnizohen me karburant në zonat e lira doganore/magazinat doganore, parashikon vendosjen e një takse prej 65 lekë/litër mbi karburantit që përdoret për furnizimin e këtyre mjeteve lundruese në këto zona.

3.2 Të ardhurat e përgjithshme

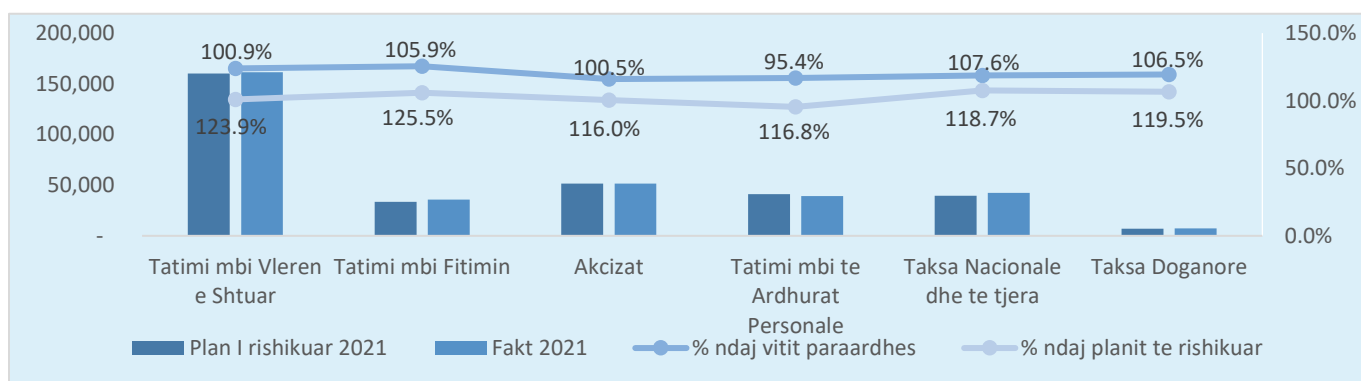
Të ardhurat totale të buxhetit të konsoliduar për periudhën 12-mujore 2021, arritën në 510.6 miliardë lekë, me një realizim në masën 101 përqind të planit vjetor sipas Aktit Normativ nr.34 datë 03.12.2021 (të rishikuar). Të ardhurat totale rezultuan 5.5% më të larta se plani fillestar i vitit 2021 (487.7 miliardë lekë) dhe 19.9 përqind ose 85 miliardë lekë më shumë se realizimi vjetor në vitin 2020. Rritja e kontributit të të ardhurave të buxhetit të shtetit për vitin 2021, krahasuar me vitin paraardhës është rezultat i ecurisë së mirë ekonomike, rezultat i miradministrimit fiscal duke pasqyruar rimëkëmbjen e ekonomisë së vendit tonë pas krizës dhe pasojave që shkaktuan tërmeti i vitit 2019 dhe pandemia Covid-19. Faktorë të tillë si vaksinimi me ritme të shpejta të popullsisë, hapja shkallë shkallë e ekonomisë dhe sezoni i verës, i cili rigjallëroi turizmin dhe të gjithë sektorët e tjerë të ekonomisë të lidhur direkt apo indirekt me turizmin, kanë ndikuar pozitivisht në rritjen ekonomike dhe të ardhurave që ekonomia ka gjeneruar për buxhetin e shtetit. Njëkohësisht sektorë të tillë si ndërtimi, përfshirë edhe rindërtimin për shkak të pasojave të tërmetit, kanë ndikuar në rritjen e qarkullimit, importeve, prodhimit të brendshëm si dhe të ardhurave të buxhetit.

Grafiku 2 Të Ardhurat e përgjithshme (në miliardë lekë) ndaj PBB-së

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 3 Ecuria e zërave kryesore të të ardhurave

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

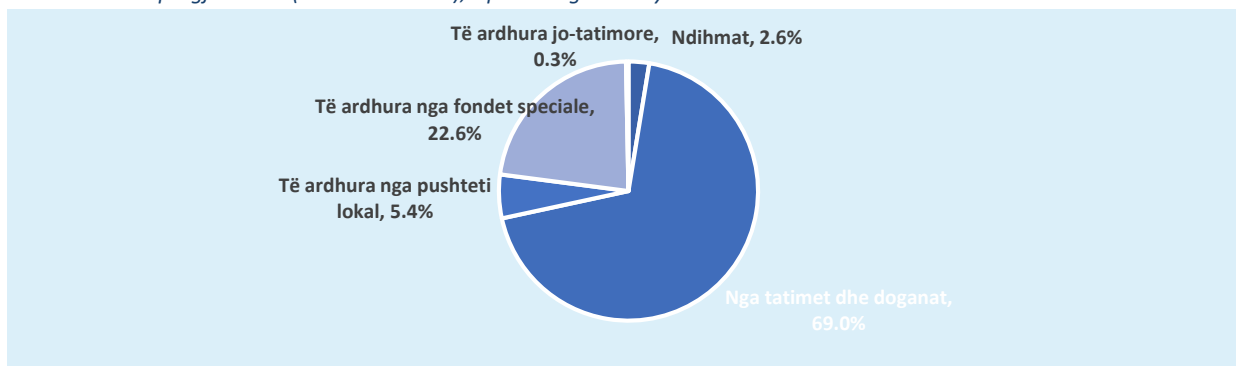
Zërat kryesorë në të ardhurat totale të buxhetit të shtetit janë ndihmat, të ardhurat nga tatimet dhe doganat, të ardhurat e pushtetit vendor, të ardhurat nga fondet speciale dhe të ardhurat jotatimore; të cilat zënë përkatësisht 2.6 përqind, 69 përqind, 5.4 përqind, 22.6 përqind dhe 0.3 përqind të të ardhurave të përgjithshme publike në vitin 2021. Kontributin më të madh në realizimin e të ardhurave totale e kanë dhënë të ardhurat tatimore, ndër të cilat peshën kryesore e zënë Tatimi mbi Fitimin (2.6 miliardë lekë më shumë se plani fillestar) dhe Taksa Nacionale (4.5 miliardë lekë më shumë se plani fillestar).

Tabela 7 Treguesit e të ardhurave kryesore (në miliardë lekë)

	2017	2018	2019	2020	2020 (në % ndaj vitit paraardhës)	2021 (plan fillestar)	2021 (plan I rishikuar)	2021 (fakt)	2021 (në % ndaj planit fillestar)	2021 (në % ndaj planit të rishikuar)	2021 (në % ndaj vitit paraardhës)
Të ardhura nga ndihmat	11.1	8.2	10.6	8.3	78.2%	20.4	19.4	12.7	62.3%	65.5%	152.7%
Të ardhura tatimore	398.6	419.3	426.3	398.7	93.5%	442.2	466.8	475.6	107.6%	101.9%	119.3%
Tatimi mbi Vleren e Shtuar	139.5	143.5	132.4	130.4	98.4%	148.6	160.1	161.5	108.7%	100.9%	123.9%
Tatimi mbi Fitimin	31.6	34.5	36.6	28.4	77.6%	33.0	33.6	35.6	107.8%	105.9%	125.5%
Akcizat	45.1	45.0	46.7	44.5	95.2%	49.0	51.4	51.6	105.4%	100.5%	116.0%
Tatimi mbi te Ardhurat Personale	32.1	36.5	46.1	33.7	73.0%	41.0	41.2	39.3	95.9%	95.4%	116.8%
Taksa Nacionale dhe te tjera	38.5	38.7	36.4	35.8	98.4%	38.0	39.5	42.5	111.9%	107.6%	118.7%
Taksa Doganore	6.5	6.2	6.5	6.2	96.3%	6.5	7.0	7.5	114.7%	106.5%	119.5%
Të ardhura nga Pushteti Vendor	18.4	21.9	23.1	22.0	95.1%	25.4	25.9	26.7	104.9%	102.9%	121.3%
Të ardhura nga fondet speciale	86.8	93.2	98.4	97.7	99.3%	100.6	108.1	110.9	110.3%	102.6%	113.5%
Të ardhura jotatimore	20.7	22.4	23.5	19.0	80.8%	21.6	21.6	22.3	103.2%	103.2%	117.6%
TOTALI I TË ARDHURAVE	430	450	460	426	92.5%	484	508	511	105.5%	100.6%	119.9%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 4 Të ardhurat e përgjithshme (në miliardë lekë), sipas kategorive kryesore

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

3.2.1 Të ardhurat nga ndihmat

Të ardhurat nga ndihmat për periudhën Janar-Dhjetor 2021 janë 12.7 miliardë lekë nga 8.3 miliardë lekë të një viti më parë, duke pësuar rritje në masën 52.7 përqind ose 4.4 miliardë lekë dhe me realizim ndaj planit në masën 65.5 përqind.

3.2.2 Të ardhurat tatimore

Të ardhurat tatimore, ku përfshihen të ardhurat nga tatimet dhe doganat, të ardhurat nga pushteti lokal dhe të ardhurat nga fondet speciale, për periudhën 12-mujore arritën në vlerën 475.6 miliardë lekë, me një realizim ndaj planit vjetor të rishikuar në masën 101.9 përqind dhe me realizim kundrejt vitit të kaluar në masën 119.3 përqind ose 76.9 miliardë lekë më pak.

3.2.3 Të ardhurat nga pushteti vendor

Të ardhurat nga "Pushteti vendor" u realizuan në masën 26.7 miliardë lekë, rreth 3 përqind ose 0.7 miliardë lekë më shumë se plani i rishikuar për vitin 2021. Gjatë vitit 2021 është rikthyer trendi rritës i këtyre burimeve për njësitë e vetëqeverisjes vendore, pas situatës së vështirë ekonomike të shkaktuar nga pandemia gjatë vitit 2020 dhe tërmeti i fundvitit 2019. Në vlera dhe në përqindje të ardhurat e pushtetit vendor shënjnë një rritje me rreth 4.7 miliardë lekë ose 21.3 përqind më shumë krahasuar me të ardhurat gjatë vitit 2020.

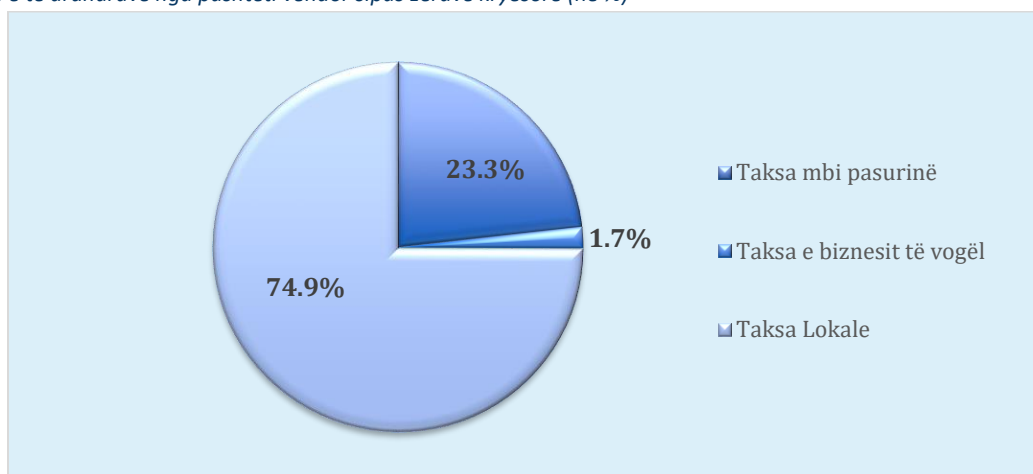
Grafiku 5 Të ardhura nga pushteti vendor në vite (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Referuar përbërjes së tyre sipas zërave kryesorë, grafikisht të ardhurat e pushtetit vendor për vitin 2021 në përqindje paraqiten si mëposhtë:

Grafiku 6 Përbërja e të ardhurave nga pushteti vendor sipas zërave kryesorë (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

3.2.4 Të ardhurat nga fondet speciale

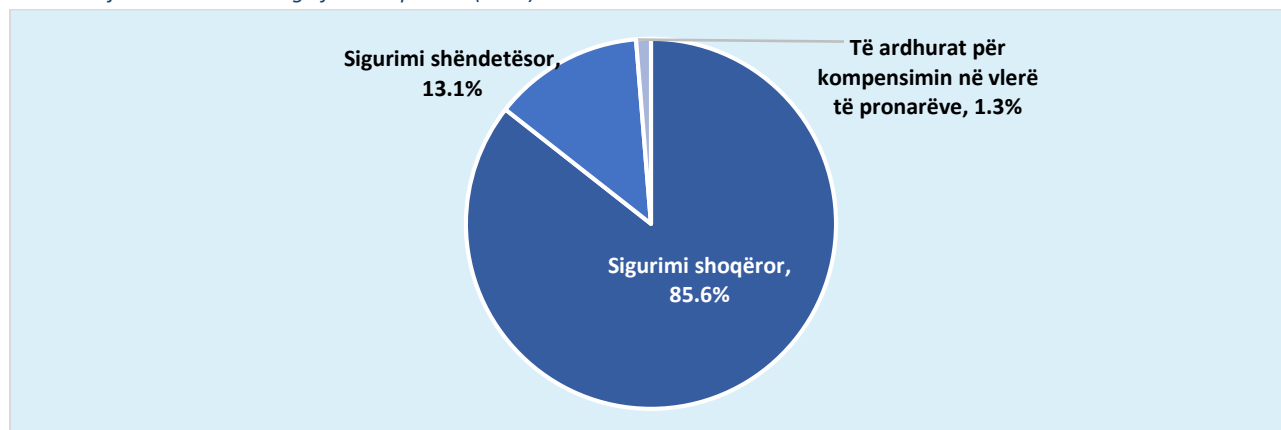
Të ardhurat nga “Fondet Speciale” rezultuan 110.9 miliardë lekë, me një realizim ndaj planit të rishikuar në nivelin 102.6 përqind ose 2.8 miliardë lekë më shumë. Të ardhurat nga fondet speciale shënuan rritje në krahasim me parashikimin në buxhetin fillestar të vitit 2021 prej 6.1 përqind, ose 10.3 miliardë lekë më shumë dhe 13.2 miliardë lekë apo 13.5 përqind më pak shumë një vit më parë. Zërat që përbëjnë të ardhurat nga “Fondet Speciale” janë: Sigurimi Shoqëror, Sigurimi Shëndetësor dhe të ardhurat për kompensimin në vlerë të pronarëve, përkatësisht në vlerën 94.9 miliardë lekë, 14.5 miliardë lekë dhe 1.4 miliardë lekë.

Grafiku 7 Të ardhurat nga fondet speciale në vite (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 8 Përbërja e të ardhurave nga fondet speciale (në %)

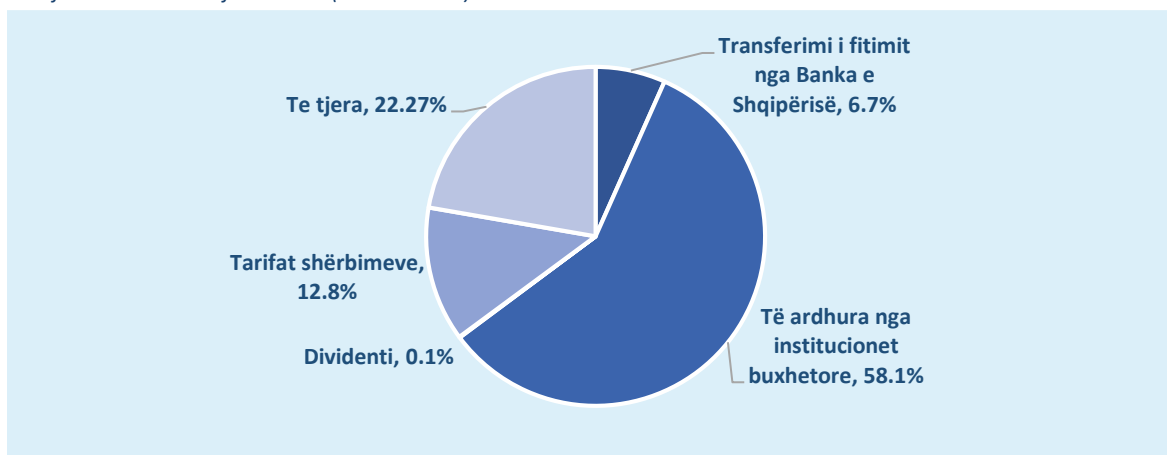

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

3.2.5 Të ardhurat jotatimore

Të ardhurat jotatimore rezultojnë në vlerën 19 miliardë lekë krahasuar me 23.5 miliardë të një viti më parë, me një rënie vjetore prej 19.2 përqind ose 4.5 miliardë lekë më pak dhe me një realizim ndaj planit të rishikuar në masën 92.3 përqind ose 1.5 miliardë lekë më pak. Zërat që përbëjnë të ardhurat jotatimore janë: Transferimi i fitimit nga Banka e Shqipërisë; të ardhurat nga institucionet buxhetore, dividendii institucioneve me kapital shtetëror dhe tarifa shërbimesh dhe të tjera; të cilat kanë mbledhur përkatësisht 1.4 miliardë lekë, 11.9 miliardë lekë, 0.26 miliardë lekë dhe 1.6 miliardë lekë.

Grafiku 9 Përbërja e të ardhurave jotatimore (miliardë lekë)

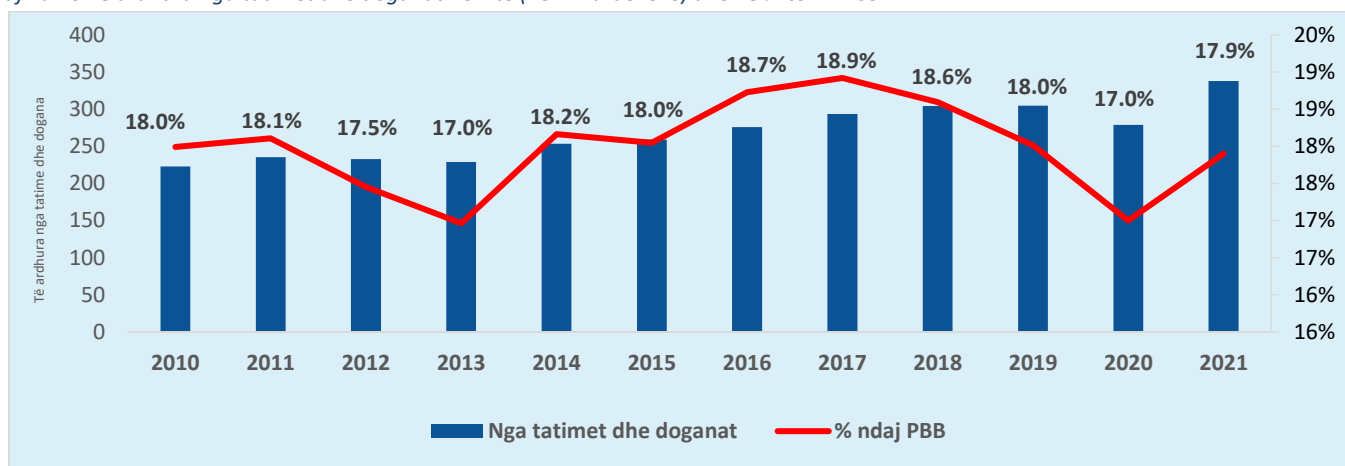
Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

3.2.6 Të ardhurat nga tatimet dhe doganat

Të ardhurat nga "Tatimet dhe Dogana"² janë burimi kryesor i të ardhurave të përgjithshme dhe kontribuojnë në buxhetin e shtetit me rreth 17.9 përqind të PBB-së. Krahasuar me një vit më parë, ky zë shënon një performancë pozitive në vlerën 59.1 miliardë lekë ose 21.2 përqind më shumë. Në krahasim me planin, realizimi ishte 101.6% e planit të rishikuar vjetor, duke rezultuar në 5.3 miliardë lekë më shumë.

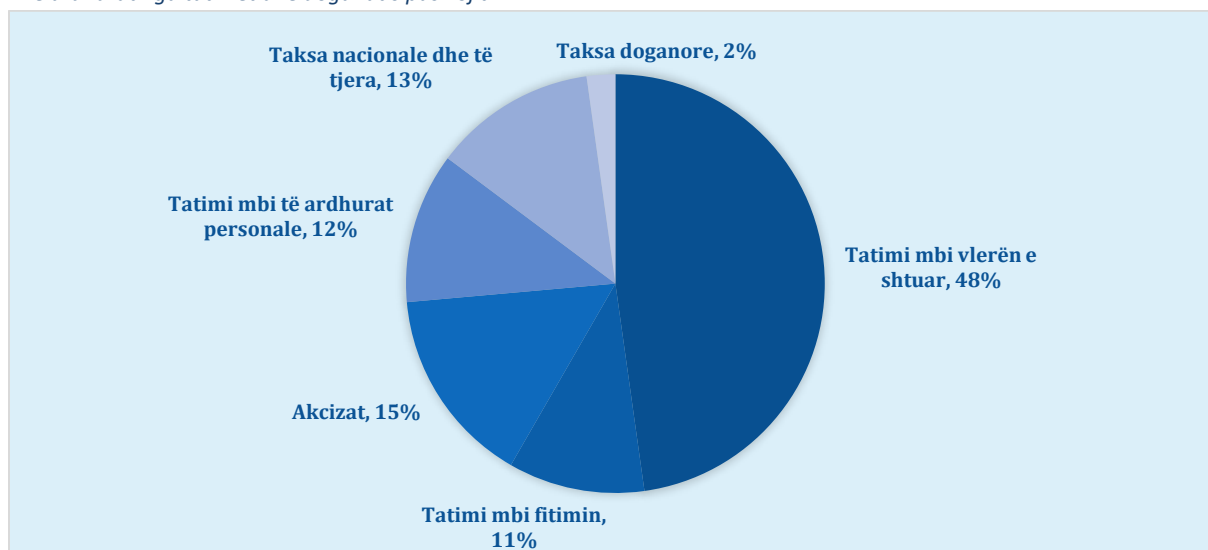
² Nuk përfshihen të ardhurat nga sigurimet shoqërore dhe shëndetësore

Grafiku 10 Të ardhura nga tatimet dhe doganat në vite (në miliardë lekë) dhe në % të PBB-së

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 11 Të ardhurat nga tatimet dhe doganat sipas llojit

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Këto të ardhura, të cilat administrohen nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT) dhe Drejtoria e Përgjithshme e Doganave (DPD), përfshijnë Tatimin mbi vlerën e shtuar; Tatimin mbi fitimin; Tatimin mbi të ardhurat personale; Akcizat; Taksat doganore dhe Taksa të tjera kombëtare. DPT administron gjithashtu mbledhjen e kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore. Burimet nga të gjitha të ardhurat e administruara nga DPT dhe DPD për vitin 2021, janë realizuar në vlerën 444.3 miliardë lekë, 19.1 përqind ose 71.2 miliardë lekë më shumë se e njëjta periudhë e vitit të kaluar dhe në masën 101.9 përqind të planit vjetor të rishikuar. Rezultati pozitiv krahasuar me vitin e kaluar, është tregues i qartë i mëkëmbjes së ekonomisë shqiptare, e reflektuar me rritjen e aktivitetit ekonomik, kërkesës së brendshme dhe të jashtme; si edhe rritjen e numrit të të punësuarve dhe si rrjedhojë rritje e të ardhurave nga mbledhja e kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore.

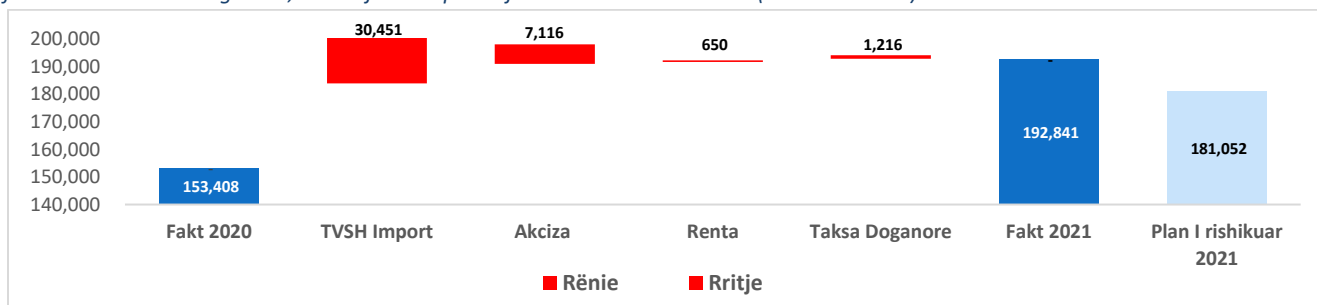
Tabela 8 Të ardhurat nga tatimet dhe doganat (në milionë lekë)

Lloji i taksave	Fakt 12 mujor 2020	Fakt 12 mujor 2021	Plan Fillestar 2021	Diferenca 2021/2020	Ndryshimi në % 2021/2020	Diferenca Fakt/ Plan fillestar 2021	Ndryshimi në % Fakt/Plan Fillestar 2021	2021 (plani i rishikuar)	Diferenca Fakt/ Plan i Rishikuar 2021	Ndryshimi në % Fakt/Plan i Rishikuar 2021
TVSH TOTAL	130,354	161,536	148,641	31,182	24%	12,895	9%	161,061	1,475	0.9%
<i>Tvsh në import</i>	100,850	131,301	109,041	30,451	30%	22,260	20%	118,751	12,550	10.6%
<i>Tvsh brenda vendit</i>	29,504	30,235	39,600	731	2%	-9,365	-24%	41,310	-11,075	-26.8%
<i>Rimbursim TVSH</i>	16,508	24,102	17,000	7,594	46%	7,102	42%	17,000	7,102	41.8%
Tatimi mbi fitimin	28,381	35,610	33,031	7,229	25%	2,579	8%	33,631	1,979	5.9%
Akciza	44,521	51,637	49,000	7,116	16%	2,637	5%	51,400	237	0.5%
Tatimi mbi të ardhurat personale	33,658	39,312	41,000	5,654	17%	-1,688	-4%	41,200	-1,888	-4.6%
Taksa nacionale dhe te tjera	35,829	42,521	38,000	6,692	19%	4,521	12%	39,500	3,021	7.6%
<i>Taksat nacionale</i>	34,034	40,076	35,600	6,042	18%	4,476	13%	35,600	4,476	12.6%
<i>Renta Minerare</i>	1,795	2,445	2,400	650	36%	45	2%	3,900	1,455	-37.3%
Taksë Doganore	6,241	7,457	6,500	1,216	19%	957	15%	7,001	456	6.5%
TOTALI TATIME + DOGANA	278,985	338,074	316,172	59,089	21%	21,902	7%	332,794	5,280	1.6%
Kontributet e mbledhura (DPT)	94,121	106,266	96,655	12,145	13%	9,611	10%	103,355	2,911	2.8%
TOTALI TATIME + DOGANA (përfshirë kontributet)	373,106	444,340	412,827	71,234	19%	31,513	8%	436,149	8,191	1.9%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Të ardhurat nga **Administrata Doganore** për vitin 2021 arritën në 192.8 miliardë lekë, me një realizim në masën 106.5 përqind të planit të rishikuar, ose 11 miliardë lekë më shumë. Në krahasim me vitin 2020, performanca ka qenë pozitive me rreth 39.4 miliardë lekë më shumë sesa një vit më parë, me rritje 25.7 përqind. Krahasuar me vitin 2020, paraqiten me rritje Akciza (+16 përqind) dhe Taksa doganore (+19.5 përqind), Renta minerare (+36.2 përqind) dhe TVSH në import (+30.2 përqind). Krahasuar me planin, të gjithë zërat e të ardhurave doganore paraqiten me mbirealizim. Mbirealizimi i krijuar me planin lidhet kryesisht me rritjen totale të fluksit të importit, ku rritja e të ardhurave nga cmimet ndërkombëtare zë vetëm 21% të rritjes totale dhe 79% e suksesit të të ardhurave vjen si rrjedhojë e rritjes ekonomike, rritjes së fluksit të importit dhe mirëadministrimit.

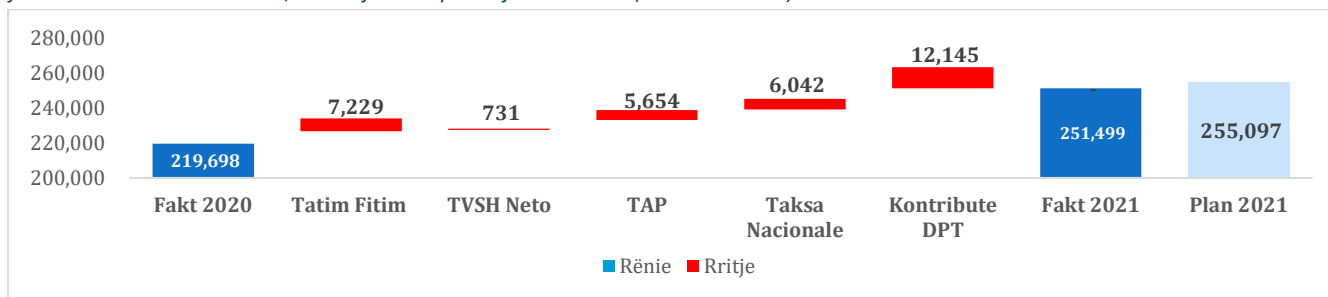
Grafiku 12 Të ardhurat doganore, rënia vjetore sipas llojit të taksave 2021 - 2020 (në milionë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Të ardhurat nga **Administrata tatimore** (përfshirë kontributet) rezultojnë 251.5 miliardë lekë nga 219.7 miliardë lekë të një viti më parë, me një rritje vjetore prej 14.5 përqind ose 31.8 miliardë lekë më shumë. Edhe të ardhurat nga kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore të mbledhura nga DPT kanë pësuar rritje mbi baza vjetore, prej 2.9 miliardë lekësh. Krahasuar me të dhënat e një viti më parë, pothuajse të gjitha llojet e të ardhurave tatimore kanë pasur një tendencë në rritje, në krahasim me buxhetin fillestar 2021 dhe realizimin e një viti mëparë.

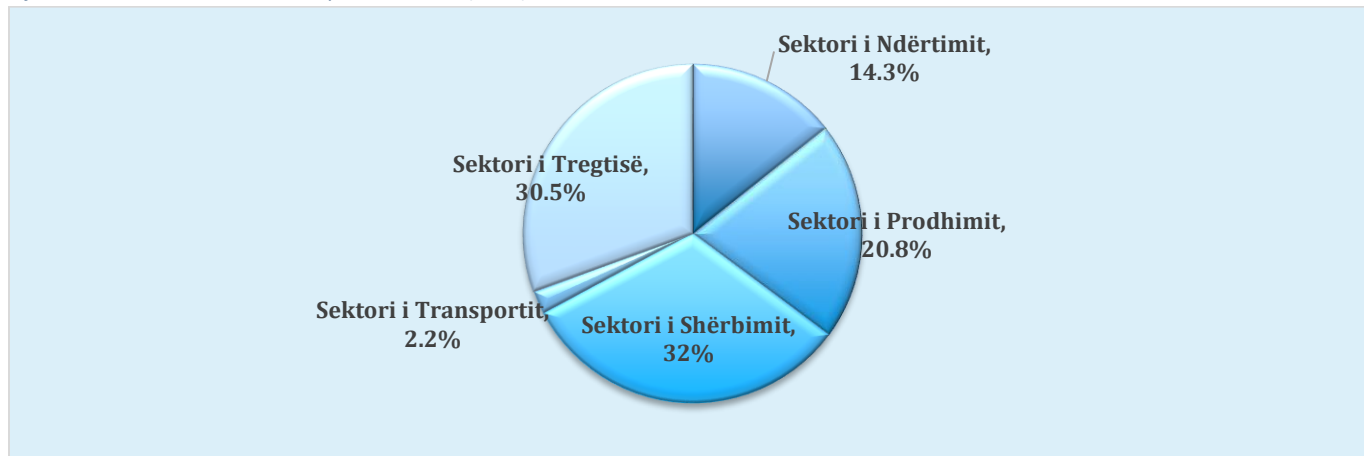
Grafiku 13 Të ardhurat tatimore, rënia vjetore sipas llojit të taksave (në milionë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Nga të dhënat për 12-mujorin 2021, lidhur me kontributin e sektorëve të ekonomisë në totalin e të ardhurave nga administrata tatimore rezulton se peshën kryesore e zë sektori i “Shërbimit” përkatësisht me 32 përqind, sektori i “Tregtisë”, përkatësisht 30.5 përqind dhe sektori i “Prodhimit” përkatësisht me 20.8 përqind.

Grafiku 14 Të ardhurat tatimore, sipas sektorëve (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

3.3 Të ardhurat sipas taksave, tatimeve dhe burimeve të tjera

3.3.1 Taksimi Indirekt

- Tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH)

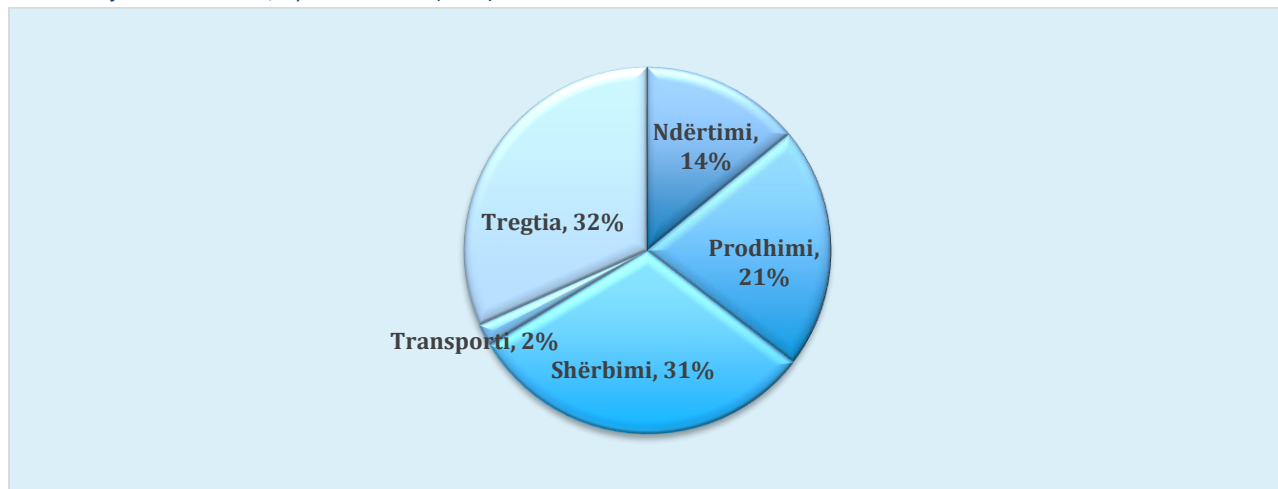
Të ardhurat nga T.V.SH qenë 161.5 miliardë lekë në vitin 2021, duke zënë sërish peshë të rëndësishme në të ardhurat buxhetore: 8.5 përqind të Produktit të Brendshëm Bruto ose 36.4 përqind të totalit të të ardhurave tatimore dhe doganore. Pësia e të ardhurave nga TVSH ndaj të ardhurave tatimore gjithsej në 2021 mbetet në të njëjtat nivele me parashikimin në buxhetin fillestar, por në terma nominalë realizimi ka qenë 1% më i lartë se buxheti fillestar dhe 23.9 përqind ose 31.1 miliardë lekë më shumë se realizimi në vitin paraardhës. Të ardhurat e mbledhura nga TVSH në import u realizuan në nivelin 131.3 miliardë lekë, me një realizim në masën 110.6 përqind kundrejt planit të rishikuar dhe 130.2 përqind kundrejt vitit të kaluar. Për këtë periudhë, të ardhurat nga TVSH-ja në doganë përbëjnë rreth 81.3 përqind të të ardhurave totale nga TVSh-ja. Performanca e të ardhurave nga TVSH në import u ndikua nga:

- ✓ Rritja e importeve të tatueshme me 7.2% kundrejt vitit paraardhës, me efekt negativ në të ardhura me vlerë - 3.4 miliardë lekë.

- ✓ Rritja e çmimit të mallrave të importit në tregjet ndërkombëtare krahasuar me vitin 2020, për disa artikuj me peshë në performancën e TVSH-së, si :
- rritja e çmimit të energjisë elektrike, duke dhënë efekt pozitiv prej 4.7 miliardë lekë ose 61.4 përqind
 - rritja e çmimit të karburantit të importit duke dhënë efekt pozitiv prej 4.2 miliardë lekë ose 30.8 përqind
 - rritja e çmimit të metaleve bazë dhe artikujt e tyre, me efekt pozitiv prej 3.3 miliardë lekë ose 42.9%.

Të dhënat 12-mujore të vitit 2021, mbi shpërndarjen sektoriale të TVSh-së brenda vendit, tregojnë se, “Tregtia”, “Shërbimet” dhe “Prodhimi” kanë peshën kryesore në të ardhurat nga TVSH.

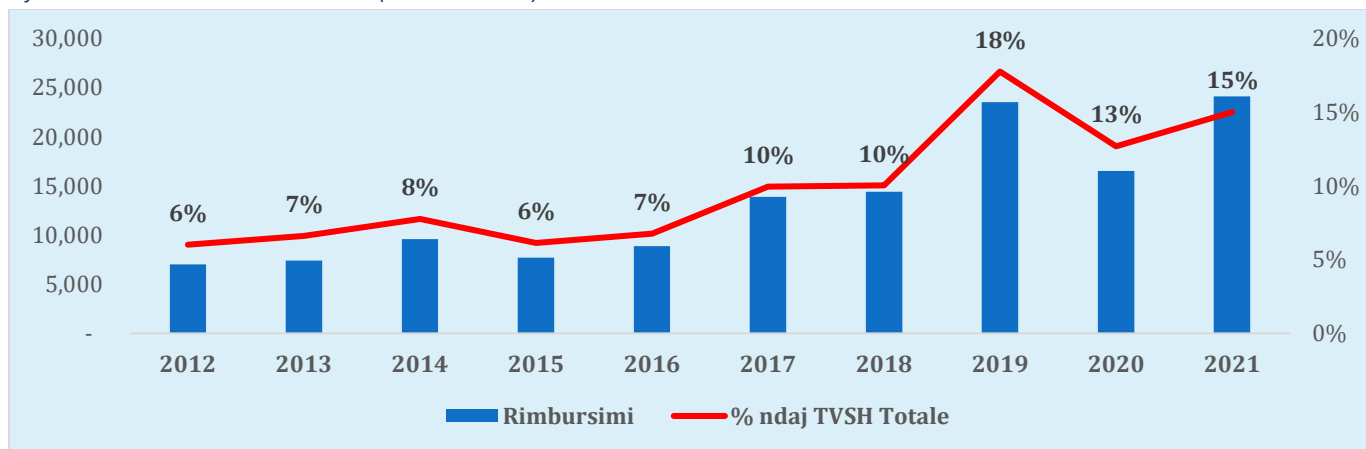
Grafiku 15 TVSH-ja brenda vendit, sipas sektorëve (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Të ardhurat e mbledhura nga TVSH brenda vendit (TVSH neto) janë 30.2 miliardë lekë, me rritje kundrejt vitit të kaluar në masën 2.5 përqind ose +731 milionë lekë. Kjo rritje ka ardhur reflekton rimëkëmbjen ekonomike kundrejt pasojave të Covid-19, implementimit të procesit të fiskalizimit dhe mirëadministrimit nga administrata tatimore. Grafiku më poshtë paraqet rimbursimin e TVSH-së në vitet 2012-2021 në milionë lekë.

Grafiku 16 Rimbursimi i TVSH-së në vite (në milionë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

- Akciza

Të ardhurat nga Akciza për periudhën Janar–Dhjetor 2021 arritën në rreth 51.6 miliardë lekë; ose 5.4 përqind me shumë se plani në buxhetin fillestar dhe rreth 0.5 përqind ose 51.4 milionë lekë më shumë se plani i rishikuar. Në krahasim me vitin 2020, realizimi ishte 7.1 miliardë lekë apo 6 përqind më shumë. Rritja në realizimin e të ardhurave nga akciza ka ardhur kryesisht si rezultat i kërkesës më të lartë për disa mallra kyç, përfshirë:

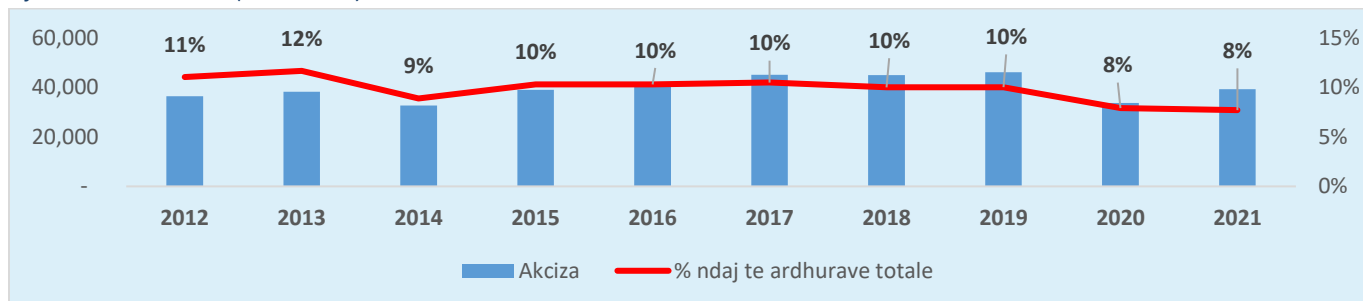
- ✓ *Importi i cigares ishte rreth 2,934 tonë, me një rritje prej 220tonë ose 8.1 përqind krahasuar me 12 mujorin e vitit 2020, me efekt pozitiv 2.7 miliardë lekë.*
- ✓ *Rritje e sasisë së karburantit të importuar, me 14.7 përqind krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, me efekt pozitiv 5.3 miliardë lekë.*

Tabela 9 Performanca e të ardhurave nga akciza: mallrat kryesorë 2021 - 2020

Mallrat e forta	Njesia e matjes	Janar - Dhjetor		Diferenca	
		2020	2021	ne njesi fizike	ne perqind
Cigare	Ton	2,714	2,934	220	8.1%
Birre (import+prodhim vendi)	Ton	80,815	89,974	9,159	11.3%
Gaz i lenget	Ton	151,912	179,767	27,855	18.3%
Karburant (import+prodhim vendi)	Ton	546,023	631,374	85,351	15.6%

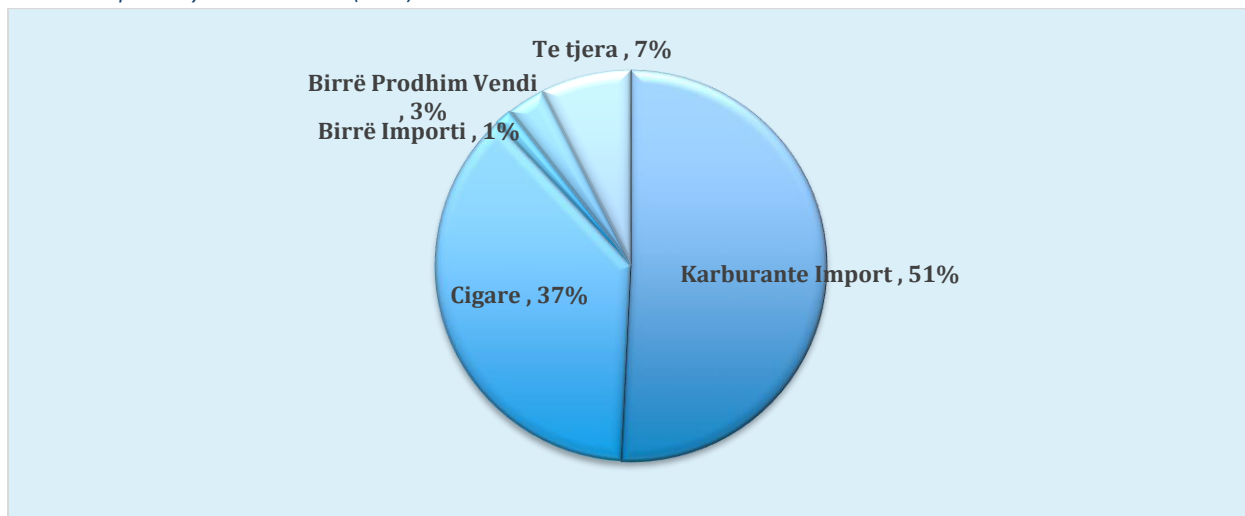
Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 17 Akciza në vite (miliard lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 18 Akciza sipas natyrës së mallrave (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

- Taksat doganore

Të ardhurat nga taksa doganore për periudhën Janar–Dhjetor 2021 janë rreth 7.5 miliardë lekë; krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020, të ardhurat nga kjo taksë janë rritur me 1.2 miliardë lekë ose 19.5 përqind, si dhe realizim në masën 6.5 përqind e planit. Peshën më të madhe në taksën doganore e zënë produktet si cigaret (11%), mish importi (10%), veshjet e këmbës, (9%) fruta – perime (8%). Faktori kryesor që ka ndikuar në realizim, lidhet me rritjen e volumit të importit si rezultat i mëkëmbjes ekonomike nga pasojat e shkaktuara nga Covid-19.

- Taksat nacionale

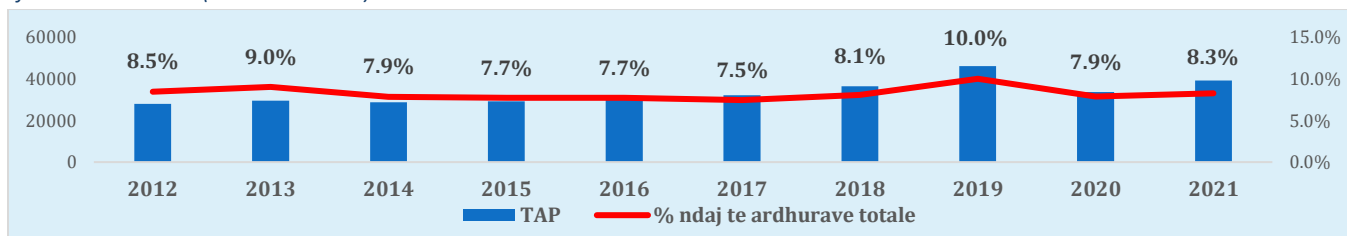
Të ardhurat nga taksat nacionale për periudhën janë realizuar në vlerën 40.1 miliardë lekë, me realizim ndaj planit të rishikuar në masën 112.6 përqind ose 4.5 miliardë lekë më shumë. Krahasuar me vitin e kaluar, të ardhurat nga taksat nacionale kanë pësuar rritje në masën 17.8 përqind apo 6 miliardë lekë.

3.3.2 Taksimi direkt

- Tatimi mbi të ardhurat personale

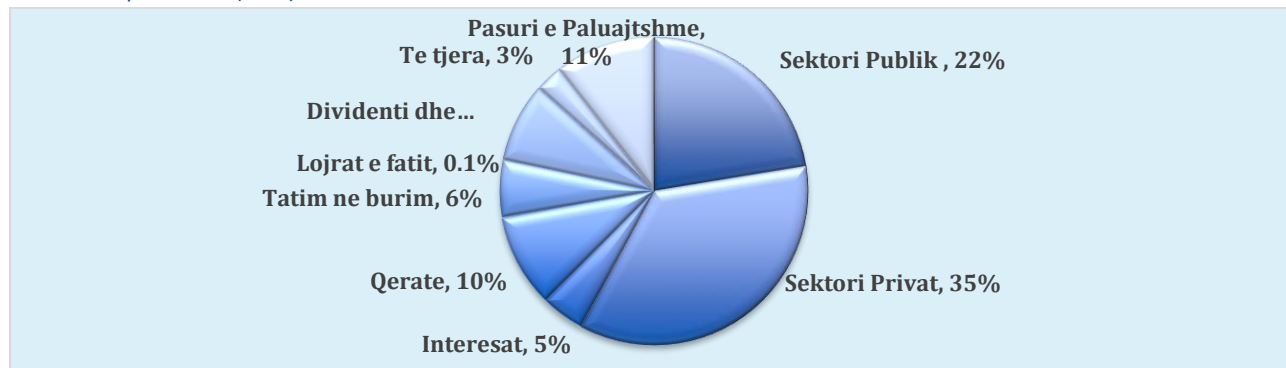
Të ardhurat nga Tatimi mbi të ardhurat personale arritën në 39.3 miliardë lekë për periudhën janar-dhjetor 2021, me rritje kundrejt vitit të kaluar në masën 16.8 përqind ose 5.7 miliardë lekë dhe me realizim ndaj planit fillestar në masën 95.9 përqind dhe ndaj planit të rishikuar 95.4 përqind ose 1.9 miliardë lekë më pak. Ndikimin kryesor në realizimin e tatimit mbi të ardhurat personale kundrejt vitit të mëparshëm e ka sjellë tatimi mbi deklaratën individuale (DIVA) me 494.7 milionë lekë ose 98.5 përqind me shumë, tatimi mbi të ardhurat nga dividendët dhe aksionet me 1.3 miliardë lekë ose 56.8 përqind më shumë dhe tatimi nga shitja e pasurisë së paluajtshme me 951.3 milionë lekë ose 26 përqind më shumë. Gjithashtu, rritje kanë pësuar të ardhurat nga të punësuarit në sektorin publik me + 1.4 miliardë lekë, ndërkohë dhe të ardhurat nga sektori privat kanë pësuar rritje me 2.1 miliard lekë. Sipas burimit të të ardhurave individuale që taksohen, bazuar në të dhënat për 12-mujorin 2021, situata pasqyrohet në grafikun mëposhtë:

Grafiku 19 TAP në vite (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 20 TAP sipas zërave (në %)

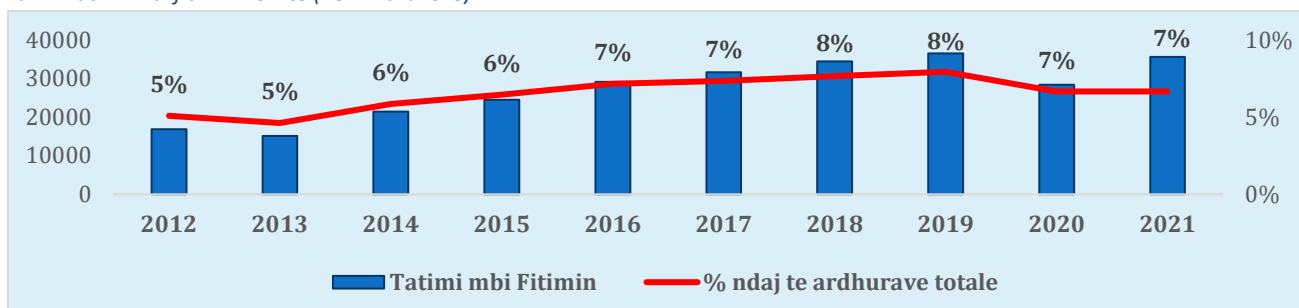

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

- Tatim Fitimi

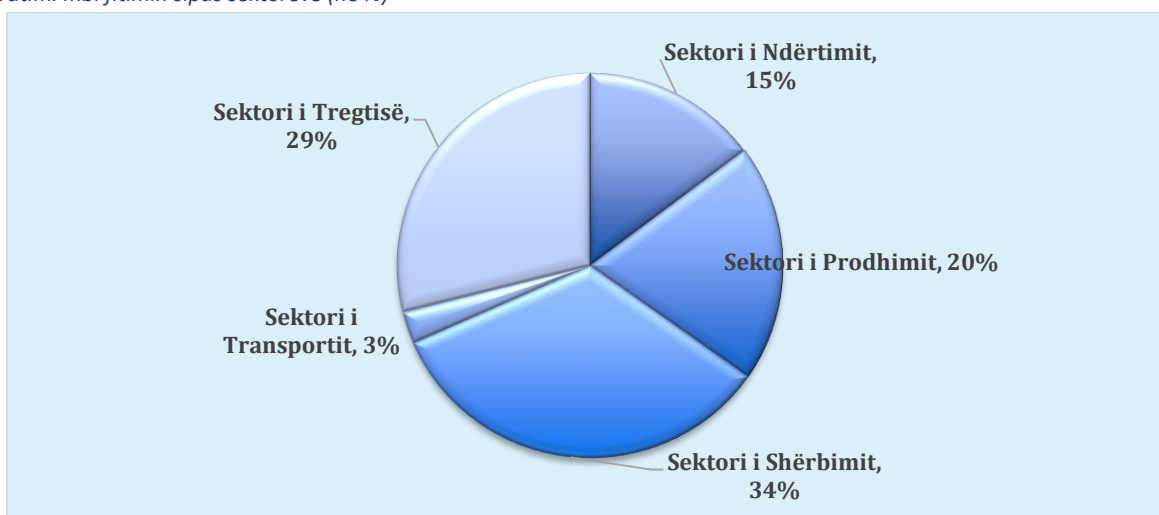
Të ardhurat nga Tatimi mbi fitimin për 12muajorin 2021 arritën në rreth 35.6 miliardë lekë nga 28.4 miliardë lekë të mbledhura një vit më parë. Krahasuar me planin 5.9 përqind ose 2 miliardë lekë më shumë. Krahasuar me vitin paraardhës, performanca e të ardhurave nga tatim fitimi ishte 25.5 përqind ose 7.2 miliardë lekë më shumë. Kjo rritje lidhet kryesisht me rimëkëmbjen e ekonomisë pas situatës post-covid dhe situatës së rindërtimit pas tërmetit 2019.

Grafiku 21 Tatimi mbi fitimin në vite (në miliard lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 22 Tatimi mbi fitimin sipas sektorëve (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

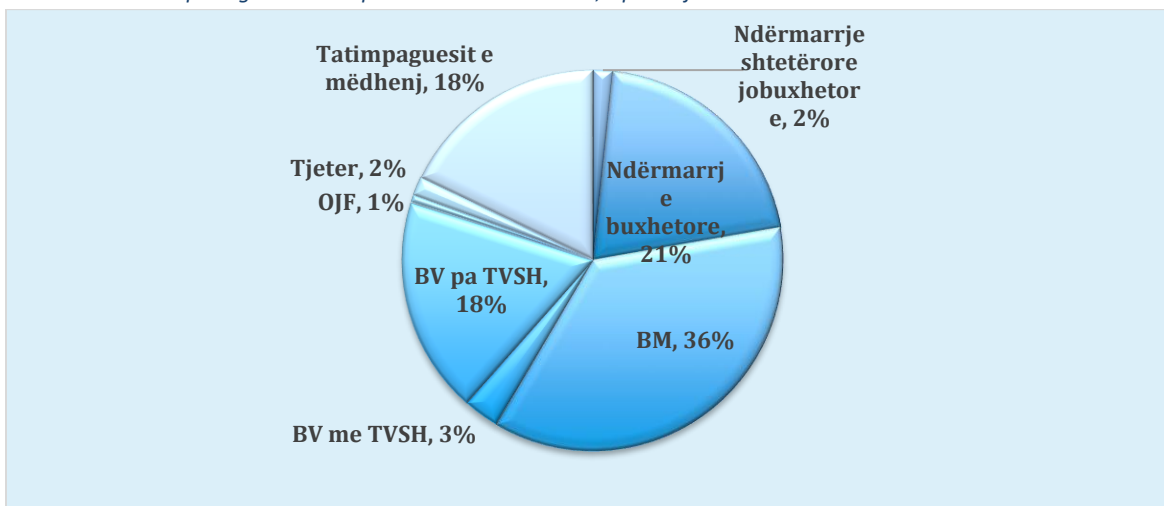
- Renta Minerare

Të ardhurat nga Renta Minerare në eksport janë realizuar në vlerën 2.4 miliardë lekë nga 1.8 miliardë lekë të mbledhura një vit më parë, me rritje prej 36.2 përqind ose 0.6 miliardë lekë më pak, si dhe realizim kundrejt planit vjetor të rishikuar në masën 62.7 përqind. Të ardhurat nga renta minerare e naftës bruto ishin 2 miliardë lekë, 628.1 milionë ose 46.8% më shumë se renta e vitit 2020; rënie e cila ka ardhur kryesisht si rezultat i rritjes së çmimit të naftës bruto në tregjet ndërkombëtare, me një efekt +426.1 milionë lekë; megjithë uljen e sasisë së eksportit të naftës bruto me efekt negativ prej -14.1 milionë lekë. Gjatë vitit 2021 pati rritje të rentës për njësi nga 2.28 lekë/ton në 3.19 lekë/ton naftë bruto. Ndërkohë, të ardhurat nga mineralet e eksportuara kanë pësuar rritje në masën 222.6 milionë lekë, për shkak të rritjes së çmimit të mineraleve me efekt 247.5 milionë lekë pavarësisht uljes së sasisë së eksportuar me -28.4 mije ton ose -1.3 përqind.

- Të ardhurat e fondeve speciale

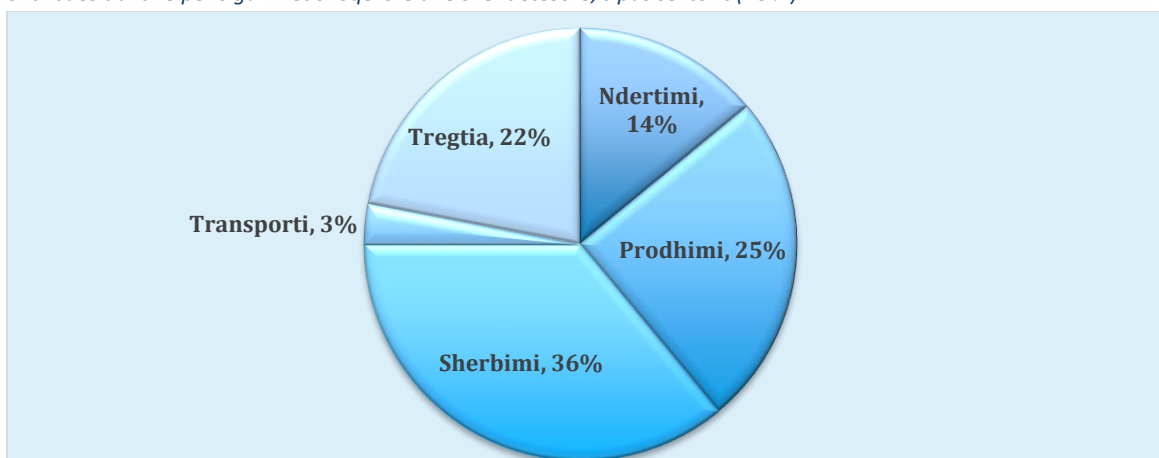
Të ardhurat nga “Fondet Speciale” rezultuan 110.9 miliardë lekë, me një realizim ndaj planit të rishikuar në nivelin 102.6 përqind ose 2.8 miliardë lekë më shumë. Të ardhurat nga fondet speciale shënuan rritje në krahasim me parashikimin në buxhetin fillestar të vitit 2021 prej 6.1 përqind, ose 10.3 miliardë lekë më shumë dhe 13.2 miliardë lekë apo 13.5 përqind më pak shumë një vit më parë. Zërat që përbëjnë të ardhurat nga “Fondet Speciale” janë: Sigurimi Shoqëror, Sigurimi Shëndetësor dhe të ardhurat për kompensimin në vlerë të pronarëve, përkatësisht në vlerën 94.9 miliardë lekë, 14.5 miliardë lekë dhe 1.4 miliardë lekë.

Grafiku 23 Kontribuesit aktivë për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, sipas llojit të biznesit

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 24 Kontribuesit aktivë për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, sipas sektorit (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Peshën më të madhe, për numër mesatar kontribuesish e zë biznesi i madh dhe ndërmarrjet shtetërore buxhetore, përkatësisht 36 përqind dhe 21 përqind. Duke e analizuar nga këndvështrimi i sektorëve të ekonomisë, peshën kryesore në kontribuesit aktivë e zënë punonjësit në sektorin e “Shërbimit” me 36%, dhe “Prodhimi” me 25% dhe “Tregtia” me 22%. Krahasuar me vitin e kaluar, ky tregues ka pësuar këto ndryshime: sektori i “Prodhimit” është rritur me 3 përqind, sektori i “Shërbimit” është rritur me 3 përqind, sektori i “Tregtisë” është rritur me 7 përqind si dhe sektori “Ndërtimit” është rritur me 1 përqind.

4. SHPENZIMET E PËRGJITHSHME

Shpenzimet e përgjithshme publike për vitin 2021, arritën në rreth 595.97 miliardë lekë me një realizim në masën 100.5 përqind të planit vjetor sipas Buxhetit fillestar dhe 94.9 përqind të planit vjetor sipas Aktit Normativ nr.34 datë 03.12.2021 (AN nr.34). Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020 ky zë ka rezultuar 11.1 përqind më i lartë ose rreth 59.5 miliardë lekë më shumë.

Grafiku 25 Shpenzimet e përgjithshme korrente dhe kapitale (mld lekë) dhe ritmi i rritjes vjetore (në %)

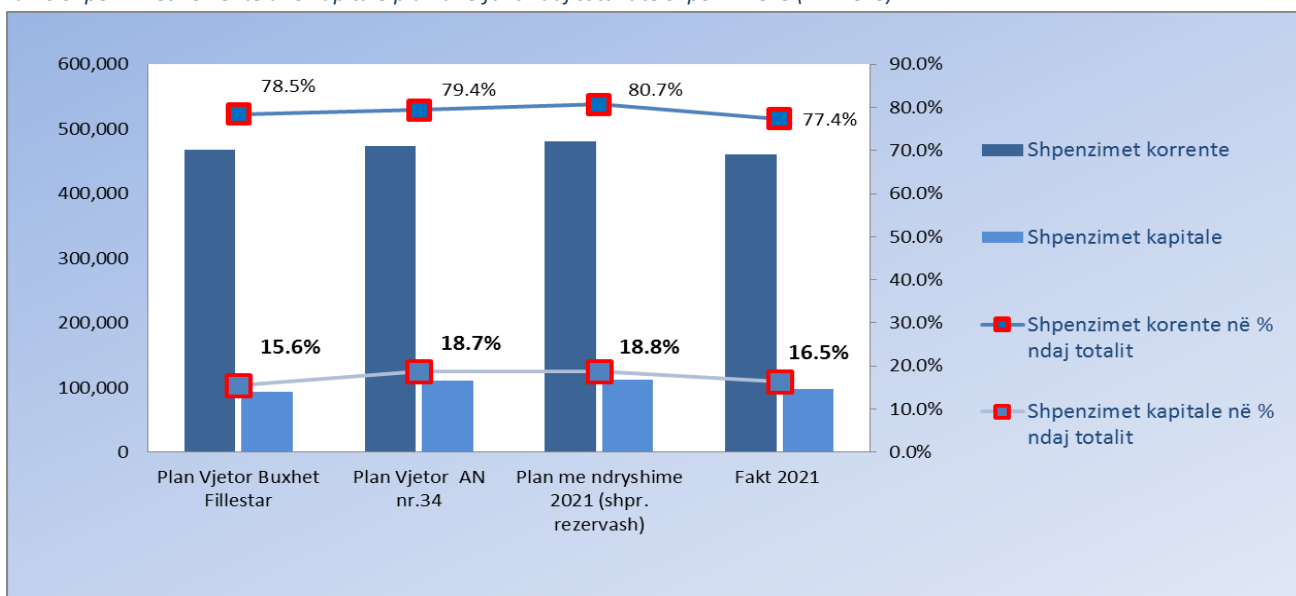

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

4.1 Shpenzimet sipas natyrës ekonomike

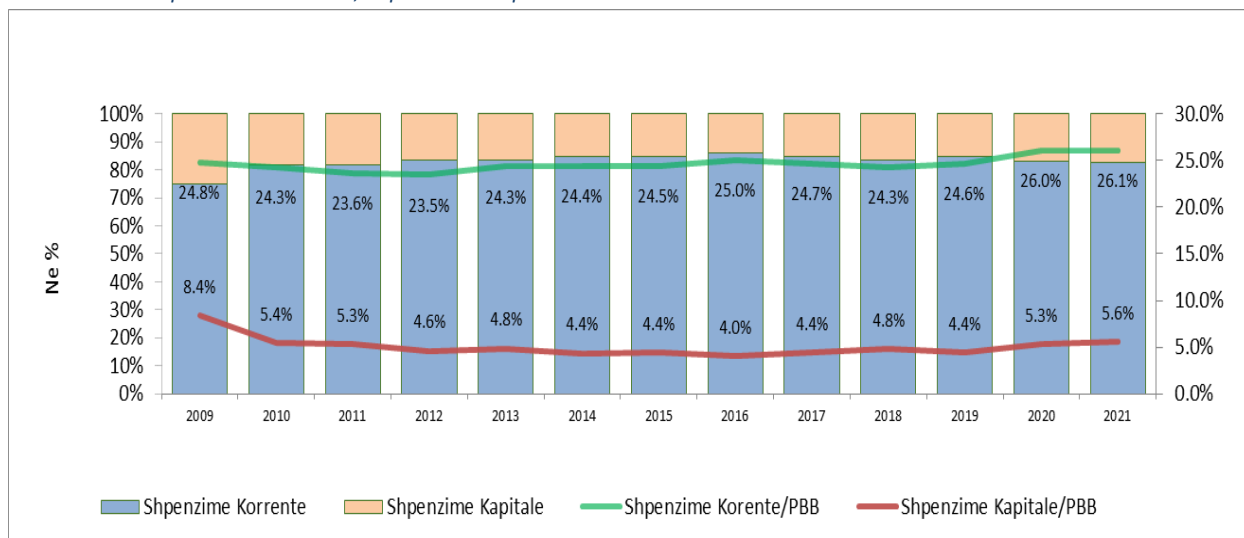
Struktura e shpenzimeve gjatë vitit 2021 paraqet disa ndryshime në krahasim me planin fillestar, për shkak të vazhdimin të masave për përbalimin e situatës së pandemisë, ecurisë së procesit të rindërtimit si dhe mbështetjes në kuadër të krizës së sektorit energjitik, të cilat sollën nevojën për disa rishikime të buxhetit.

Grafiku 26 Shpenzimet korrente dhe kapitale plan dhe fakt ndaj totalit të shpenzimeve (mld lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 27 Struktura e shpenzimeve korrente, kapitale dhe raporti me PBB-në ndër vite

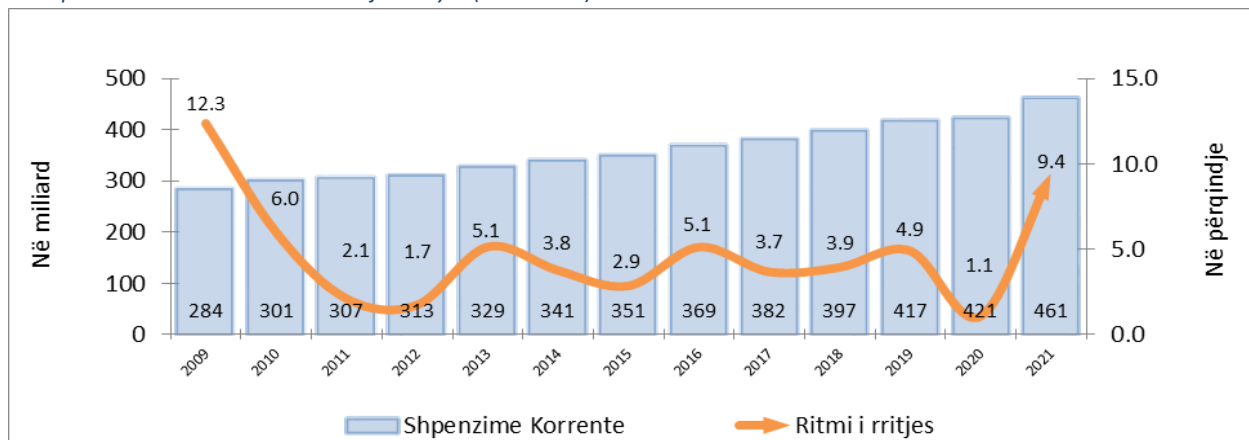
Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet korrente për vitin 2021 rezultuan në rreth 461.1 miliardë lekë ose 98.6 përqind të planit vjetor fillestar (97.5 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 95.9 përqind sipas planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash). Krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë, shpenzimet korrente për vitin 2021 rezultuan 9.4 përqind më të larta ose rreth 39.7 miliardë lekë më shumë. Kategoritë kryesore që kanë ndikuar në realizimin e shpenzimeve korrente ishin kryesisht:

- ✓ *Shpenzimet Operative Mirëmbajtje të cilat rezultuan 119 përqind të planit vjetor fillestar (106.4 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 93.6 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash).*
- ✓ *Shpenzimet për fonde speciale të cilat rezultuan 102.2 përqind të planit vjetor fillestar (100.7 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 98.7 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash).*
- ✓ *Shpenzimet e tjera sociale të cilat rezultuan 101.6 përqind të planit vjetor fillestar (100.5 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 97 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash).*

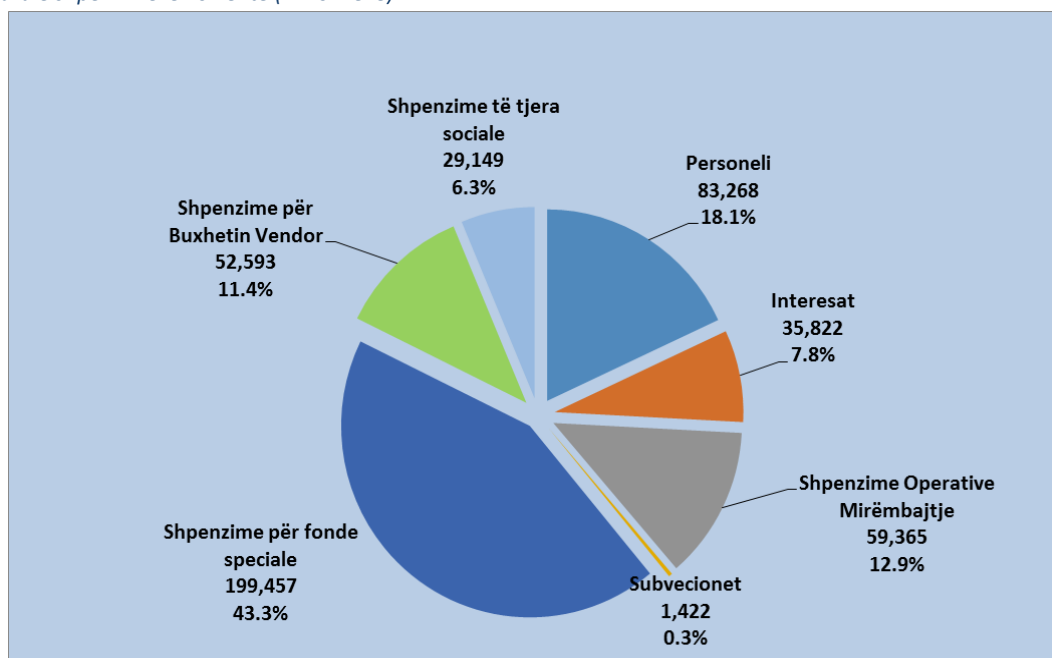
Shpenzimet korrente në vitin 2021 arritën në nivelin rreth 26 përqind të PBB-së, duke rezultuar pothuajse në të njëjtin nivel me vitin 2020. Ndërkohë që, në vitet paraardhëse niveli mesatar i shpenzimeve korrente ndaj PBB-së rezultonte rreth 24.4%.

Grafiku 28 Shpenzimet korrente dhe ritmi i rritjes së tyre (milion lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

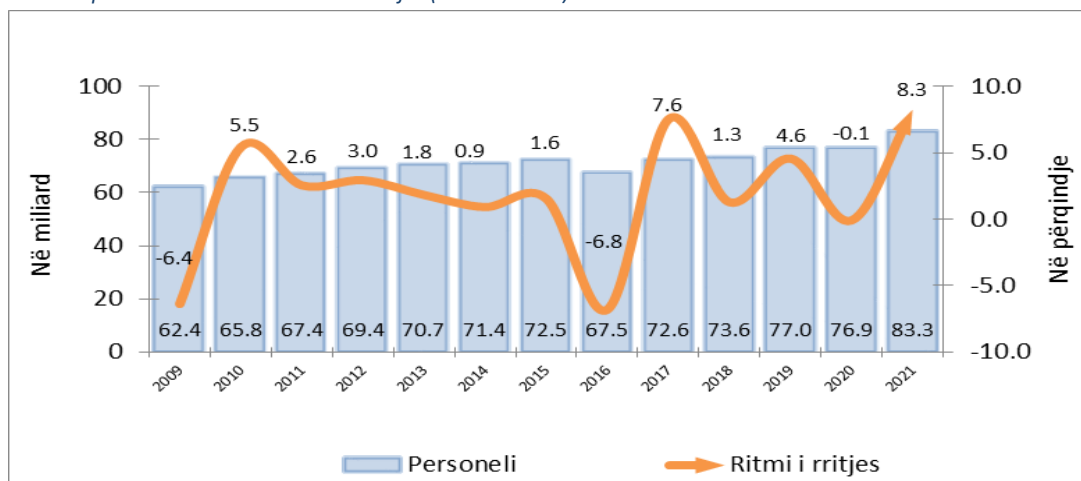
Grafiku 29 Struktura e shpenzimeve korrente (milion lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet e personelit për vitin 2021, përfaqësuan 18.1 përqind të totalit të shpenzimeve korente. Niveli i shpenzimeve faktike të personelit prej rreth 83.3 miliardë lekë, realizon nivelin e parashikuar për këtë zë në masën 90.7 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar (92.6 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 98.3 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash). Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020, ky zë është 8.3 përqind më i lartë ose rreth 6.4 miliardë lekë më shumë.

Grafiku 30 Shpenzimet e personelit në vite dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet për Interesa për vitin 2021 kanë arritur në masën rreth 35.8 miliardë lekë duke përfaqësuar 7.8 përqind të shpenzimeve korrente. Niveli faktik i tyre ka rezultuar në masën 81.8 përqind të planit vjetor fillestar, 87.8 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020, ky zë ka rezultuar 4.2 përqind më i lartë ose rreth 1.4 miliardë lekë më shumë.

Grafiku 31 Shpenzimet për interesa në vite dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet operative & mirëmbajtje për vitin 2021, kanë shënuar një realizim në masën rreth 59.4 miliardë lekë ose 119 përqind të planit vjetor fillestar, 106.4 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe 93.6 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020, ky zë ka rezultuar 21.4 përqind më i lartë, ose rreth 10.5 miliardë lekë më shumë.

Grafiku 32 Shpenzimet operative e të mirëmbajtjes dhe ritmi i rritjes vjetore (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet për subvencione, në fund të vitit 2021 arritën nivelin rreth 1.4 miliardë lekë, me një realizim në masën 91.7 përqind të planit vjetor fillestar, 88.9 përqind të planit vjetor sipas AN nr.34 dhe 90.4 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Kundrejt të njëjtës periudhë të vitit 2020 shpenzimet për subvencione rezultojnë 3.8 përqind më të ulëta ose 57 milionë lekë më pak.

Grafiku 33 Shpenzimet për subvencione dhe ritmi i rritjes (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

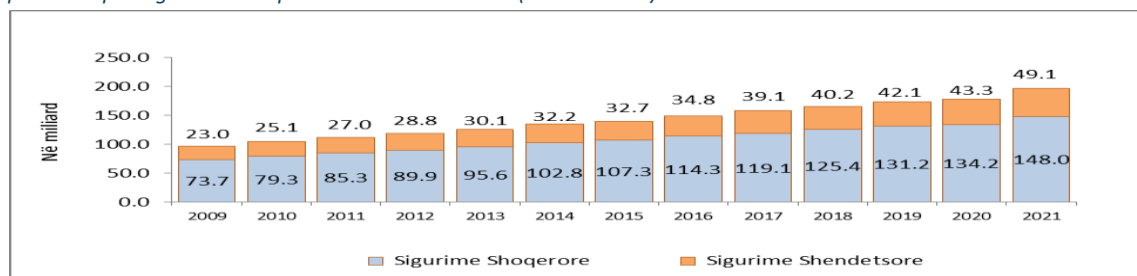
Shpenzimet për Fondet Speciale, për vitin 2021, rezultuan në nivelin rreth 199.5 miliardë lekë, me një realizim prej 102.2 përqind të planit vjetor fillestar, 100.7 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe 98.7 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Përkatësisht:

- ✓ Shpenzimet për sigurime shoqërore u realizuan në masën 148.03 miliardë lekë, duke rezultuar me një realizim 104.1 përqind të planit vjetor fillestar, 100.9 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe 99.2 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash,
- ✓ Shpenzimet për sigurime shëndetësore u realizuan në masën rreth 49.1 miliardë lekë, duke rezultuar 103.4 përqind të planit vjetor sipas buxhetit fillestar, 106.5 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe 97.7 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash,

- ✓ Shpenzimet për kompensimin e pronarëve u realizuan në masën në rreth 2.3 miliardë lekë, duke rezultuar 76.6 përqind të planit vjetor fillestar ose 85.1 përqind të planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash.

Kundrejt vitit 2020, shpenzimet për sigurime shoqërore janë rreth 13.9 miliardë lekë më të larta, shpenzimet për sigurime shëndetësore janë rreth 5.8 miliardë lekë më të larta dhe shpenzimet për kompensimin e pronarëve 373 milionë lekë më të larta.

Grafiku 34 Shpenzimet per sigurimet shoqërore dhe shëndetësore (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet për Papunësinë për vitin 2021 janë realizuar në masën 952 milionë lekë ose 119 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe AN nr.34 dhe 65.8 përqind e planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Kundrejt vitit 2020, shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rritje në masën 7.3 përqind ose 64 milionë lekë më shumë në terma nominalë.

Shpenzimet për Ndhimën Ekonomike dhe Pagesën e Paaftësisë (PAK) për vitin 2021 u realizuan në masën rreth 24 miliardë lekë duke rezultuar 97.1 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar, 95.9 përqind e planit vjetor të ndryshuar sipas AN nr.34 dhe 98.6 përqind e planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Kundrejt vitit 2020, shpenzimet për këtë zë rezultojnë 0.1 përqind më të ulëta ose 15 milionë lekë më pak.

Shpenzimet për kompensimin e ish-të përndjekurve politikë për vitin 2021 u realizuan në masën 913 milionë lekë ose 91.3 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe të ndryshuar (sipas AN nr.34 dhe planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash). Krahasuar me vitin 2020, shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një ulje në masën 8.6 përqind ose 86 milionë lekë më pak.

Shpenzimet për bonusin e lindjeve për vitin 2021 u realizuan në masën rreth 3.3 miliardë lekë duke rezultuar 150.1 përqind e planit vjetor sipas buxhetit fillestar dhe AN nr.34 dhe 100 përqind e planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash. Kundrejt vitit 2020, shpenzimet për këtë zë rezultojnë me një rritje prej 17.1 përqind ose 483 milionë lekë më shumë.

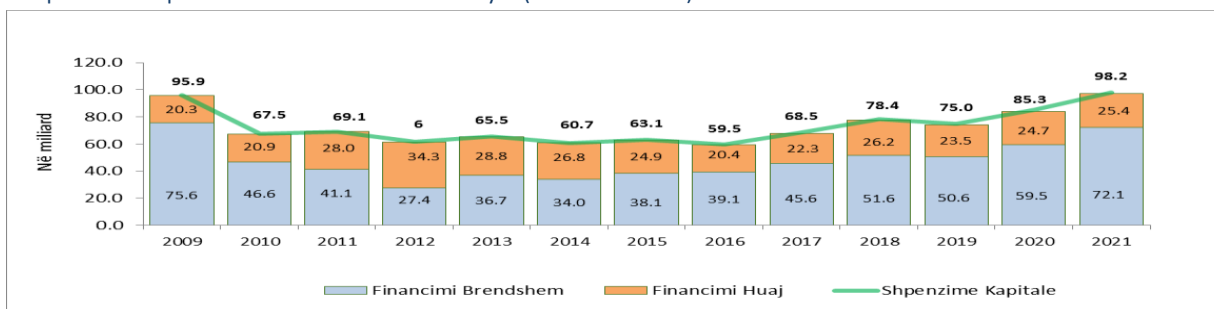
Grafiku 35 Shpenzimet per ndihmën ekonomike, PAK dhe papunësinë (miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet kapitale për vitin 2021 (pa përfshirë Fondin e Rindërtimit) rezultuan në rreth 98.2 miliardë lekë, ose 105.6 përqind të planit vjetor fillestar (88.3 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 87.7 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash). Krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2020, ky zë është 15.1 përqind më i lartë ose rreth 12.9 miliardë lekë më shumë. Ky realizim erdhi si pasojë e ecursisë pozitive të projekteve të investimeve me financim të brendshëm, të cilat shënuan një realizim në masën rreth 72.1 miliardë lekë ose 125.2 përqind të planit vjetor fillestar (90.8 përqind të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 90 përqind të planit vjetor me ndryshime, shpërndarje rezervash). Investimet nga të ardhurat e arsimit të lartë shënuan një realizim në masën 708 milionë lekë ose 70.8 përqind në raport me planin vjetor fillestar (88.5 përqind të planit të ndryshuar); ndërsa financimi i huaj u realizua në masën rreth 25.4 miliardë lekë ose 73.7 përqind të planit vjetor fillestar (81.8 përqind të planit vjetor të ndryshuar).

Grafiku 36 Shpenzimet Kapitale dhe burimi i financimit të tyre (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Fondet buxhetore të alokuara për investime kanë prekur fusha të rëndësishme të ekonomisë. Një prej prioriteteve të buxhetit 2021 për shpenzimet kapitale ishte rindërtimi i infrastrukturës së dëmtuar nga tërmeti i nëntorit të vitit 2019, kryesisht në fushën e arsimit, infrastrukturës publike dhe strehimit. Sektorë të tjerë prioritarë ishin edhe infrastruktura e ujësjellës kanalizimeve; transporti rrugor, shëndetësia, mbrojtja, etj. Realizimi i investimeve në total ka qenë në nivele të larta, veçanërisht për financimin e brendshëm. Pavarësisht realizimit më të lartë se plani fillestar, i cili lidhet ngushtë me procesin e rindërtimit, përbërja e shpenzimeve kapitale faktike paraqet diferencë në lidhje me planin fillestar, të shkaktuara kryesisht nga disa vonesa të procedurave të prokurimit, pavarësisht angazhimit nga institucionet buxhetore.

Me buxhetin e vitit 2021 në ministritë e linjës janë **financuar dhe mbyllur rreth 138 kontrata të rëndësishme investimesh me financim të brendshëm me vlerë të plotë projektsh me rreth 31 miliardë lekë**. Konkretisht:

- ✓ Janë mbyllur 16 kontrata investimi të transportit rrugor me vlerë totale rreth 14.2 miliardë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 23 kontrata investimi për ujësjellës dhe kanalizime me vlerë totale 5.3 miliardë lekë.
- ✓ Në fushën e menaxhimit të mbetjeve janë mbyllur pagesat për inceneratorin e Elbasanit me vlerë të plotë prej 2.89 miliardë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 27 kontrata për rikonstruksione të ambienteve në disa spitale dhe poliklinika, qendra shëndetësore, furnizim dhe vendosje pajisjesh spitalore etj me vlerë totale projektsh prej 2.1 miliardë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 41 kontrata investimi për përmirësimin e kanaleve ujitëse në disa zona, ndërtimi i argjinaturave të lumenjve dhe mbrojtja prej tyre, përmirësimi i sistemit VMS, skema e naftës rikonstruksione etj me vlerë totale rreth 2 miliardë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 8 kontrata investimi për sisteme armatimi, paisje individuale ushtarake, sisteme kompjuterike etj me vlerë totale rreth 2 miliardë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 6 kontrata për përshtatje mjedisesh pune për SPAK, Drejtoritë vendore të Policisë, janë blerë paisje për Policinë Rrugore, ndërtuar datacenter për Policinë e Shtetit etj me vlerë totale projektsh prej 1.8 miliardë lekë.

- ✓ Janë mbyllur 5 kontrata të rëndësishme për rikonstruksione/ndërtime në mjedise zyrash, kopshte, shkolla, universitete dhe ambientesh sportive me vlerë totale projektsh prej 565 milionë lekë.
- ✓ Janë mbyllur 3 kontrata kryesore për rehabilitime dhe pyllëzime, bova ankoruese, përmirësim situatash mjedisore, me vlerë totale 130 milionë lekë
- ✓ Dy kontrata projekt pilot për përmirësimin e efikasitetit të energjisë në impiantet e trajtimit të ujërave të zeza dhe furnizimit me ujë me vlerë rreth 117 milionë lekë.
- ✓ Kanë përfunduar 6 kontrata në fushën kulturore për rikonstruksione blerje paisjesh, restaurime etj me vlerë totale 100 milionë lekë.

4.2 Shpenzimet sipas natyrës funksionale

Sektori me peshën më të lartë në shpenzimet buxhetore është mbrojtja sociale, me 30 për qind të shpenzimeve të përgjithshme publike në vitin 2021, e dominuar nga shpenzimet për fondin e pensioneve si edhe programet në mbështetje të familjeve dhe individëve në nevojë (ndihma ekonomike dhe aftësia e kufizuar). Shëndetësia dhe strehimi përbëjnë 11 për qind të shpenzimeve të përgjithshme publike në vitin 2021. Çështjet ekonomike dhe Arsimi përbëjnë përkatësisht 12 përqind dhe 10 për qind të shpenzimeve të përgjithshme publike në vitin 2021. Shpenzimet e përgjithshme publike përbëjnë 15% të buxhetit për vitin 2021, përfshirë edhe pagesat e borxhit.

Tabela 10 Shpenzimet sipas funksionit (në milionë lekë)

		2021 (plan fillestar)	Plani në % ndaj totalit	2021 (fakt)	Fakti në % ndaj totalit	2021 (fakt i korrigjuar)**	Fakti i korrigjuar (në % ndaj totalit)	Fakti i korrigjuar (në % të planit)
1	Sherbimet e Përgjithshme Publike	34,899	6%	91,318	15%	40,084	9%	115%
2	Mbrojtja	15,225	3%	14,034	2%	14,034	3%	92%
3	Rendi dhe Siguria Publike	31,356	5%	34,652	6%	29,946	7%	96%
4	Cështjet Ekonomike	48,142	8%	72,376	12%	57,044	12%	118%
5	Mbrojtja e Mjedisit	1,253	0%	5,532	1%	1,208	0%	96%
6	Strehimi dhe Komoditetet e Komunitetit	32,915	6%	67,823	11%	38,452	8%	117%
7	Shëndetësia	57,356	10%	63,570	11%	55,290	12%	96%
8	Argetimi, Kultura dhe Cështjet Fetare	4,321	1%	7,542	1%	4,968	1%	115%
9	Arsimi	45,242	8%	58,402	10%	42,477	9%	94%
10	Mbrojtja Sociale	173,667	29%	180,724	30%	175,774	38%	101%
	Të paklasifikuara*	148,426	25%		0%		0%	
	TOTALI	592,801	100%	595,969	100%	459,277	100%	77%

* Në zerin "Shpenzime të tjera të paklasifikuara" (Totali) janë përfshirë: (i) pagesat për shërbimin e borxhit, (ii) kontigjenca për politika pagash dhe pensione, (iii) fondi rezervë, (iv) shpenzimet e pushtetit vendor dhe (v) fondi i rindërtimit

** Vlerësim i përafërt, korrigjuar për interesat, shpenzimet e buxhetit vendor, fondi rezervë, fondi i rindërtimit dhe kontigjenca për politika pagash dhe pensione.

Plani fillestar i vitit 2021 kishte parashikuar po këto nivele, pak a shumë të ngjashme, të peshave relative të shpenzimeve sipas klasifikimit funksional, kundrejt një viti më parë. Në shmangien e vërejtur kundrejt rezultatit faktik 2021, ka ndikuar shpërndarja gjatë vitit 2021 e atyre shpenzime të paklasifikuara, të lidhura respektivisht me shërbimin e borxhit, shpenzimet e pushtetit vendor me fondin rezervë dhe fondin e rindërtimit. Këtu, një vend të konsiderueshëm zënë edhe rishpërndarjet dhe alokimet e fondeve në kuadër të financimit të masave anti-COVID19, të cilat kanë qenë në fokus të të gjashtë Akteve Normative të buxhetit 2021. Në çdo rast, rezultati faktik i korrigjuar tregon nivele optimale të realizimit të planit sipas funksioneve për vitin 2021.

4.3 Ndryshimet në ligjin e buxhetit 2021

Gjatë vitit 2021, buxheti i shtetit u ndryshua me gjashtë Akte Normative dhe më specifiku:

1) Akti Normativ Nr.6 datë 05.02.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021”:

Aspekti i nevojës dhe urgjencës së këtij akti normativ lidhet tërësisht me alokimin e fondeve të nevojshme buxhetore për lidhje tërësisht me nevojën imediate për financimin e projektit madhor të KQZ-së “Identifikimi elektronik i zgjedhësve”, në kuadër të angazhimit të ndërmarrë nga qeveria për implementimin e tij në zgjedhjet për Kuvend të datës 25 prill 2021. Ai miratoi këto ndryshime pa kosto shtesë:

- a) *Shpenzimet kapitale me financim të brendshëm u rritën me 2.42 miliardë lekë, për financimin e projektit madhor të KQZ-së “Identifikimi elektronik i zgjedhësve”, në kuadër të angazhimit të ndërmarrë për implementimin e tij në zgjedhjet për Kuvend të datës 25 prill 2021.*
- b) *Fondi Rezervë i Këshillit të Ministrave u rrit me 1 000 milionë lekë, në kuadër të shpenzimeve eventuale shtesë që mund të burojnë nga implementimi i përcaktimeve të Kodit të Ri Zgjedhor, lidhur me zgjedhjet për Kuvend të datës 25.4.2021, si edhe për përballimin e shpenzimeve të tjera eventuale të qeverisë;*
- c) *Të ardhurat tatimore u rritën në të njëjtën vlerë totale me shpenzimet, pra 3.42 miliardë lekë, në zërin tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH).*

Është me rëndësi të theksohet që pavarësisht se ndryshimet e propozuara nuk prekën parametrat kyç makro-fiskal, siç janë deficitin buxhetor dhe borxhi publik, të cilët mbeten të pandryshuar.

2) Akti Normativ Nr.8 datë 22.03.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”:

Aspekti i nevojës dhe emergjencës së këtij AN, lidhet me kërkesën e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për fonde shtesë në masën rreth 1.1 miliardë lekë, me qëllim financimin e kryerjes së pagesave për sigurimin e vaksinave të nevojshme për përballimin e situatës pandemike. Kjo, bazuar në:

- *Aktin normativ “Për miratimin e tekstit të marrëveshjes ndërmjet distributorit “Keymen Ilaç Sanayi Ve Ticaret” A.Ş dhe Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrit të Shtetit për Rindërtimin dhe Institutit të Shëndetit Publik për furnizimin e Republikës së Shqipërisë me vaksinën e inaktivizuar kundër Covid-19 (Vero Cell) Coronavac, të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës”;*
- *Projektvendimin “Për kryerjen e pagesës së dozave të vaksinave që rrjedh nga marrëveshja ndërmjet distributorit “Keymen Ilaç Sanayi ve Ticaret” a.ş dhe Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrit të Shtetit për Rindërtimin dhe Institutit të Shëndetit Publik për furnizimin e Republikës së Shqipërisë me vaksinën e inaktivizuar kundër Covid-19 (vero cell) Coronavac, të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës”.*

Ky AN përcaktoi vetëm një ndryshim në shpenzimet buxhetore, një rialokim midis dy elementeve të Fondit Rezervë, dhe përkatësisht:

- *Shtesën me 1 miliardë lekë në Fondin Rezervë të Këshillit të Ministrave, me qëllim përballimin e shpenzimeve të blerjes së vaksinave gjatë vitit 2021, si edhe të shpenzimeve të tjera eventuale të qeverisë që lidhen me pandeminë Covid19;*
- *Pakësimin me 1 miliardë lekë të rezervës për Studime e Projektme në kuadër të riorientimit të prioriteteve të Qeverisë gjatë situatës pandemike Covid-19, për vitin 2021.*

Është me rëndësi të theksohet se ky akt normativ nuk preku parametrat kyç makro-fiskal, siç janë: të ardhurat dhe shpenzimet e përgjithshme, deficitin buxhetor dhe borxhi publik, të cilët mbeten të pandryshuar.

3) Akti Normativ Nr.18 datë 12.04.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”:

Aspekti i nevojës dhe emergjencës së këtij AN, lidhet me kërkesën e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për fonde shtesë në masën rreth 2.4 miliardë lekë, me qëllim financimin e kryerjes së pagesave për sigurimin e vaksinave të nevojshme për përballimin e situatës pandemike. AN përcaktoi vetëm një ndryshim që konsiston në:

- Shtesën me 2 miliardë lekë në Fondin Rezervë të Këshillit të Ministrave, me qëllim përballimin e shpenzimeve të blerjes së vaksinave gjatë vitit 2021, si edhe të shpenzimeve të tjera eventuale të qeverisë që lidhen me pandeminë Covid19;
- Shtesën në të njëjtën masë, pra 2 miliardë lekë të të ardhurave tatimore – Pas analizës dhe vlerësimeve të MFE lidhur me ecurinë e të ardhurave buxhetore, si edhe pritshmërinë e performancës së tyre deri në fund të vitit 2021, kjo rritje u propozua të behet ne ato zera që kishin shënuar një realizim apo tejkalim të planit të tyre fillestar, përgjatë tre muajve të parë të vitit, dhe konkretisht:
 - Kontributet (fondet speciale) +800 milionë leke
 - Tatimi mbi Fitimin +600 milionë leke
 - Akciza +400 milionë leke
 - TAP +200 milionë leke

Edhe ky akt normativ nuk preku parametrat kyç makro-fiskal, siç janë: deficitin buxhetor dhe borxhi publik, të cilët mbeten të pandryshuar.

4) Akti Normativ Nr.26 datë 22.06.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”:

Aspekti i nevojës dhe emergjencës së këtij AN, lidhet me financimin e disa politikave prioritare, ndër të cilat vend kryesor zë garantimi i përmbushjes me sukses së fushatës së vaksinimit anti-COVID19. Kjo, sa kohë që riskstrukturimi i kabinetit të ri qeveritar pritej të ndodhte jo më herët se muaji Shtator 2021, dhe rrjedhimisht ishte e nevojshme të krijoheshin parakushtet për përballimin nga Qeveria të nevojave eventuale për financim buxhetor, gjatë këtij intervali kohor. Ky AN përcaktoi disa shtesa dhe ndryshime, ndër më kryesoret veçojmë:

- Shtesën në masën 2 miliardë lekë për Fondin Rezervë të buxhetit të shtetit, me qëllim financimin e:
 - Fushatës së vaksinimit anti-COVID19, në masën 1 miliardë lekë. Ky fond është siguruar nga rialokimi i fondit në të njëjtën masë por të papërdorur, që ishte planifikuar për skemën e rimbursimit në shtëpi të kurimit për COVID19.
 - Projektit prioritar të Ministrisë së Mbrojtjes për pajisjen me drone në vlerë 1 miliardë lekë, në kuadër të marrëveshjes me Turqinë dhe masave për rritjen e kontrollit të territorit dhe sigurisë kombëtare.
- Shtesën në masën 1 mld lekë për AKSHI-n, me qëllim financimin e nevojave për mirëmbajtjen e sistemeve IT.
- Shtesën në masën 900 milionë lekë si transfertë specifike për Bashkinë Tiranë, për ndërtimin e godinës së re të Teatrit Kombëtar.
- Shtesën në masën 500 milionë lekë për financimin shtesë të nevojave të qerave të strehimit social.
- Shtesën në masën 200 milionë lekë për mbulimin e shpenzimeve të ngritjes dhe funksionimit të grupit të përfaqësuesve në Këshillin e Sigurimit në OKB.
- Financimin shtesë prej 4.8 miliardë lekë për projektet në Infrastrukturë në programin “Transporti Rrugor” ku përfshihen hapja e loteve të reja për “Ndërtimin e segmentit rrugor Unaza Veriore Tiranë”, “Ndërtimi i segmentit rrugor Sheshi Shqiponja-Bulevardi i ri” dhe projektet aktuale Unazës së Tiranës, të cilat kanë avancuar me punimet mbi planin buxhetor të miratuar për vitin buxhetor 2021.
- Financimin shtesë prej 3 miliardë lekë për projektet në vazhdim, të programeve të zhvillimit.
- Financimin shtesë prej 2.5 miliardë lekë për projektet në vazhdim për sektorin e ujësjellës-kanalizimeve në shkallë vendi, për përmirësimin e furnizimit me uje të popullsisë.

- *Financimin shtesë prej 1 miliardë lekë për projektin në vazhdim me financim të huaj “Ndërtim By-Pass i Vlorës” i cili ka ecuri të mirë dhe pritet të tejkalojë realizimin e miratuar për këtë vit.*
- *Financimin shtesë prej 1 miliardë lekë për projektin në vazhdim me financim të huaj “IPARD II”, bazuar në ecurinë e mirë dhe pritshmëritë për realizimin e tij.*
- *Financimin shtesë në masën 200 milionë lekë për godinën e Polit të Drejtësisë, bazuar në kështet e përcaktuara në kontratën përkatëse.*

Ndryshimet e propozuara përmes këtij akti normativ nuk prekën treguesit e të ardhurave buxhetore të cilët nuk përsuan ndryshime. Kjo, nisur nga ecuria pozitive e të ardhurave buxhetore për 6 mujorin e parë 2021 dhe pritshmëria gjithashtu pozitive e realizimit të tyre në nivel vjetor. Rrjedhimisht, rritja e shpenzimeve të përgjithshme buxhetore në masën 11.8 miliardë lekë, rriti në të njëjtën masë edhe defiçitin buxhetor 2021.

5) Akti Normativ Nr.31 datë 27.10.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”:

Aspekti i nevojës dhe emergjencës së këtij AN, lidhet me dy çështje kryesore:

- Akordimin e mbështetjes financiare për OSHEE sh.a, në formën e instrumentit të garancisë sovrane, me një vlerë 10 miliardë LEK për vitin 2021. në vijim edhe të miratimit të VKM nr.584 datë 08.10.2021 “Për shpalljen e gjendjes së emergjencës në furnizimin me energji elektrike”. Kjo, bazuar në argumentimet e dhëna nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe kërkesës respektive për mbështetje financiare.*
- Rritjen e kufirit të huamarrjes neto vjetore për të akomoduar daljen me eurobond në tregjet ndërkombëtare me një vlerë më të lartë se ajo e parashikuar fillimisht, pra nga 500 milionë EUR në 700 milionë EUR. Ky Akt Normativ kishte për qëllim akomodimin e daljes me Eurobond në tregjet ndërkombëtare me një vlerë më të lartë se ajo e parashikuar fillimisht, pra nga 500 milionë EUR në 700 milionë EUR, përmes rritjes për këtë qëllim të kufirit të huamarrjes neto vjetore. Njëkohësisht u rishikuan dhe zërat e tjerë të financimit për të reflektuar situatën më reale referuar këtyre treguesve, konkretisht mbështetjeve buxhetore të pritshme, financimin e projekteve dhe zërin e ripagesave të borxhit.*

Miratimi i garancisë së sipërcituar në vlerën 10 miliardë LEK për vitin 2021, rritja e vlerës së Eurobondit si dhe ndryshime të tjera të mundësuar, implikuan një rritje në nivelin e borxhit publik me 38.9 miliardë LEK.

Ndryshimet e propozuara përmes këtij akti normativ nuk prekën treguesit e të ardhurave dhe shpenzimeve buxhetore të cilët nuk përsuan ndryshime. Rrjedhimisht, niveli i defiçitit buxhetor mbeti i pandryshuar.

6) Akti Normativ Nr.34 datë 03.12.2021 “Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”:

Mbështetur në vlerësimet me të fundit të situatës makro-fiskale për 11M, Qeveria ndërmoi procesin e rishikimit të fundit të buxhetit 2020. Aspekti i nevojës dhe emergjencës së këtij AN, lidhet kryesisht me:

- Shtesën në masën 4.5 miliardë lekë për ISSH, nga të cilat 3.5 miliardë lekë për financimin e shpërblimit të fundvitit për rreth 670.000 pensionistë.*
- Shtesën në masën 7 miliardë lekë për Fondin e Rindërtimit, me qëllim plotësimin e nevojave për financimin e projekteve në vazhdim.*
- Axhustimet mes zërave të shpenzimeve buxhetore, korente e kapitale, me synimin e optimizimit të realizimit të tyre për pjesën e mbetur të vitit 2021.*
- Reflektimin në kahun e të ardhurave të një rritje në masën 18.2 miliardë lekë, si rezultat i performancës së kënaqshme të realizimit të zërave të tyre për 10 mujorin 2021. Nga të cilat, rritja e të ardhurave tatimore u propozua në masën 18 miliardë lekë.*

- Kjo rritje erdhi si rezultat i performancës pozitive në arkëtimin e detyrimeve doganore dhe tatimore nga administrate fiskale. Rritja e të ardhurave doganore dhe tatimore tej parametrave të planifikuar pasqyroi rimëkëmbjen e ekonomisë së vendit pas krizës dhe pasojave që shkaktuan tërmeti i vitit 2019 dhe pandemia Covid-19. Në programimin e të ardhurave të vitit 2021 në fund të vitit 2020, por edhe në prill 2021 kur u përgatit Akti Normativ i ndryshimit të buxhetit, Ministria e Financave dhe Ekonomia u tregua e kujdesshme me qëllim parashikimin afatgjatë të pasojave të pandemisë dhe efektin negativ që mund të shkaktonte në ekonomi dhe në buxhetin e shtetit kohëzgjatja e kësaj pandemie. Por faktorë të tillë si vaksinimi me ritme të shpejta i popullsisë, hapja shkallë shkallë e ekonomisë dhe sezoni i verës, i cili rigjallëroi turizmin dhe të gjithë sektorët e tjerë të ekonomisë të lidhur direkt apo indirect me turizmin, ndikuan pozitivisht në rritjen ekonomike dhe të ardhurave që ekonomia gjeneroi.
- Njëkohësisht sektorë të tillë si ndërtimi, përfshirë edhe rindërtimin për shkak të pasojave të tërmetit, ndikuan në rritjen e qarkullimit, të importeve, prodhimit të brendshëm si dhe të ardhurave të buxhetit.
- Rritje patën dhe të ardhurat doganore, ku vlen të theksojmë se rreth 80% e rritjes krahasuar me 2020 iu dedikua rritjes ekonomike, pra volumit të importeve. Ndërsa vetëm rreth 20% e shtesës së të ardhurave i referohej efektit të rritjes së cmimeve të mallrave në tregjet ndërkombetare.

Ndryshimet e propozuara nuk prekën deficitin buxhetor, i cili nuk pësoi ndryshime në këtë akt normativ. Kjo, nisur nga ecuria pozitive e të ardhurave buxhetore që solli edhe mbulimin e plotë të të gjitha nevojave për financim në kahun e shpenzimeve, të akomoduar përmes këtij akti normativ për vitin 2021.

4.4 Fondi Rezervë dhe Kontigjenca

Fondi Rezervë i buxhetit të shtetit 2021 i planifikuar për 4 miliardë lekë në buxhetin fillestar u rishikua 4 herë gjatë vitit 2021 në kuadër të fondeve shtesë për masat anti Covid19 si edhe nevojave për fonde shtesë për disa projekte kapitale. Përkatësisht:

- ✓ Akti Normativ nr.4 datë 5.02.2021 e rriti fondin rezervë në 5 miliardë lekë,
- ✓ Akti Normativ nr.8 datë 22.03.2021 ndryshoi masën e përdorimit të tij sipas strukturës së parashikuar,
- ✓ Akti Normativ nr.18, datë 14.04.2021 e rriti fondin rezervë në 7 miliardë lekë, dhe
- ✓ Akti Normativ nr 26, datë 22.06.2021 e rriti fondin rezervë në 9 miliardë lekë, ndër të cilat, 8 miliardë lekë për raste të paparashikuara të njërive të qeverisjes së përgjithshme dhe 1 miliardë lekë për përballimin e kostos së zgjedhjeve për Kuvendin e vitit 2021.

Gjatë vitit 2021 fondi rezervë u përdor si më poshtë:

- ✓ *Fondi Rezervë për raste të paparashikuara të njërive të qeverisjes së përgjithshme*, prej 8 miliardë lekë, është përdorur për shpenzime të tjera korrente (shpenzime operative dhe transferta rreth 84 për qind, nga te cilat rreth 3.4 miliard lekë janë përdorur për blerjen e vaksinave, 596 milion lekë shpenzime për masa të tjera anti Covid dhe 2.6 miliardë lekë për shpenzime të tjera korrente); për investime publike (rreth 9 për qind) dhe për shpenzime personeli (rreth 4 për qind).
- ✓ *Fondi Rezervë prej 1 miliardë lekë për përballimin e kostos së zgjedhjeve për Kuvendin e vitit 2021*, është përdorur plotësisht.

Në mënyrë të detajuar fondet e akorduara sipas VKM-ve, paraqiten në **Aneksin ç “Tabela analitike e përdorimit të Fondit Rezervë 2021”**.

Fondet buxhetore të akorduara për masat anti-COVID19 – Me Ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar”, në zërin e Fondit Rezervë të buxhetit të shtetit si edhe me Aktet Normative të miratuara gjatë vitit 2021, janë siguruar financimet e nevojshme për përballimin e situatës së krijuar si pasojë e Pandemisë Covid19. Kështu:

- ✓ Përmes Ligjit nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021” (fillestar) në buxhetin e MSHMS u planifikuan fonde në një vlerë rreth 6 miliardë lekë, në kuadër të masave të Pandemisë Covid-19.
- ✓ Nëpërmjet VKM nr.85 datë 10.02.2021 “Për një shtesë në VKM nr.597 datë 04.09.2019 “Për përcaktimin e procedurave, dokumentacionit dhe masës mujore të ndihmës ekonomike dhe përdorimit të fondeve shtesë mbi fondin e kushtëzuar për ndihmën ekonomike”, në kuadër të masave anti Covid-19 u miratua dyfishimi i shumës së ndihmës ekonomike për gjashtëmujorin e parë të vitit 2021. Efekti financiar në vlerën prej 2.1 miliard lekë u akordua në buxhetin e MSHMS për vitin 2021, me ligjin nr.137/2020 “Për buxhetin e vitit 2021”.
- ✓ Ndërkohë, nëpërmjet miratimit të katër Akteve Normative të buxhetit të vitit 2021, me qëllim përballimin e shpenzimeve për blerjen e vaksinave të nevojshme për popullsinë është rritur masa e Fondit Rezervë të buxhetit të shtetit për vitin 2021. Kështu, Fondi rezervë i parashikuar në ligjin fillestar prej 2 miliardë lekësh të planifikuar për financimin e rasteve të paparashikuara, me miratimin e katër akteve normative u ndryshua në vlerën 8mld lekë.
 - Fondi rezervë i Buxhetit të Shtetit në zbatim të VKM-ve të miratuara është përdorur në vlerën rreth 4.1 miliardë lekë për masat shtesë në luftën kundër Covid-19 dhe për blerjen e vaksinave të nevojshme për vaksinimin e popullatës.
 - Konkretisht, shuma e fondeve të miratuara për blerjen e vaksinave është 3.5 miliardë lekë, nga të cilat janë përdorur 3.4 miliardë lekë ose 98% e fondit total të akorduar për këtë qëllim.
 - Për financimin e masave të tjera për përballimin e shpenzimeve Covid-19 janë miratuar rreth 0.6 miliardë lekë, nga të cilat janë përdorur 0.5 miliardë lekë ose 87% e totalit të fondeve.

Në mënyrë të detajuar fondet buxhetore të akorduara për masat anti-COVID19, paraqiten në paraqiten në **Aneksin ç/2 “Tabela analitike e financimit për masat anti-COVID19”**.

4.5 Programi i Rindërtimit

Një paketë e veçantë ligjore që vijoi tërmetin shkatërrues të nëntorit 2019 përcaktoi rolet dhe përgjegjësitë e institucioneve për menaxhimin e rindërtimit, si dhe mënyrën e financimit dhe procedurat përkatëse. Ministri i Shtetit për Rindërtim në bashkëpunim të ngushtë më Komisionin Shtetëror të Rindërtimit, u caktuan si autoriteti përgjegjës për propozimin dhe bashkërendimin e programit. Me Aktin Normativ 9 (datë 16.12.2019), u krijua dhe Fondi i Rindërtimit, i cili konsiston në:

- Një program të veçantë të buxhetit të shtetit, me të ardhura nga buxheti i shtetit dhe donatorë dhe
- Kontribute në natyrë nga donatorë

Fondi i Rindërtimit shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi, si dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar për njësitë e qeverisjes vendore në përputhje me vendimet përkatëse. Detajimi i tij u krye në përputhje me ecurinë e procedurave të ndërlikuara të identifikimit dhe vlerësimit të dëmeve; verifikimit të kërkesave për dëmshpërblime dhe projektimit e zbatimit të investimeve publike.

Në ligjin e buxhetit 137/2020 "Për buxhetin e vitit 2021", në nenin 7 të tij, është përcaktuar:

"Fondi i rindërtimit për përballimin e pasojave të tërmetit të vitit 2019 prej 28 000 milionë lekësh përdoret për të përballuar kostot për projektet e miratuara dhe të pafinancuara në vitin 2020, si dhe për projektet e reja.

Ky fond shton kufijtë e shpenzimeve për çdo ministri dhe institucion në nivel programi dhe kufijtë e transfertës së pakushtëzuar, të miratuar në tabelat 1 dhe 3, të përmendura në nenet 11 dhe 15 të këtij ligji.

Çdo e ardhur në formë granti me destinacion përballimin e pasojave të tërmetit rrit në të njëjtën masë të ardhurat dhe shpenzimet e fondit të rindërtimit, duke shtuar kufijtë e përcaktuar në nenet 1, 2, 3 dhe 11, si dhe kufijtë e miratuar në tabelat 1, 3 dhe 4 të përmendura në nenet 11 dhe 15 të këtij ligji.

Në fund të vitit buxhetor, fondet e pashpenzuara trashëgoohen në vitin pasardhës dhe përdoren për të njëjtin qëllim."

Fondet e Rindërtimit të përdorura me Vendime të Këshillit të Ministrave, rezultojnë si mëposhtë:

- ✓ Fondet e pashpenzuara nga viti 2020 dhe të mbartura në 2021 janë 9 881 874 mijë lekë, nga të cilat:
 - 3 358 337 mijë lekë për Njësitë e Qeverisjes Qendrore (NJQQ)
 - 6 523 537 mijë lekë për Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore (NVQV)
- ✓ Fondet e akorduara gjatë vitit 2021 janë 28 899 436 mijë lekë, nga të cilat:
 - 8 795 772 mijë lekë, shpenzime për Njësitë e Qeverisjes Qendrore (NJQQ)
 - 20 103 664 mijë lekë për Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore (NVQV)

Nga Fondi i Rindërtimit për njësitë e qeverisjes qendrore (NJQQ) deri në 31 dhjetor 2021, u akorduan fonde në projekte specifike në masën 8.79 miliardë lekë dhe 3.35 miliard lekë janë trashëguar në buxhetin e vitit 2021, si fonde të papërdorura nga viti 2020. Konkretisht:

- ✓ Fondi Shqiptar i Zhvillimit (FZSH) shpenzoi 11.36 miliardë lekë (nga 11.6 miliardë lekë të akorduara) për rindërtimin e 1711 objekteve.
 - Gjatë vitit 2021 janë dorëzuar tek Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore 775 objekte nga të cilat 34 objekte arsimore; 37 godina kolektive, 704 banesa individuale.
- ✓ Agjenci të tjera qendrore shpenzuan 261 milionë lekë (nga 398 milionë të akorduar); për rindërtimin e urës së Tapizës (MIE-147 milionë lekë), hartimin e planeve të konservimit dhe ndërhyrje restauruese (MK - 32); Rikonstruksion i objekteve të ish Repartit RENE (MB-55 milionë lekë); Rikonstruksione dhe ndertime për institucionet në SHISH (SHISH- 6 milionë lekë); Hartimi i Planeve të detyruara vendore për 9 bashki: (AKPT – 22 milionë lekë).
- ✓ Në kuadër të Strehimit, në fund të dhjetorit 2021 rreth 13 000 familje ishin të akomoduara në apartamente me qira të subvencionuar nga shteti, dhe u subvencionuan qiratë për këto familje me një kosto totale prej 2.98 miliardë lekë (ose 96% e fondeve sipas planit të rishikuar), dhe kanë qenë në proces rindërtimi rreth 5.620 banesa, pa përfshirë Bashkinë Tiranë.
 - Fillimisht nevoja për fonde u parashikua rreth 1,500 milion lekë, ose 49% më pak se viti 2020, nisur nga supozimi se një pjesë e familjeve do të strehoheshin gjatë viteve 2020 dhe 2021.
 - Por, bashkitë kanë informuar në vazhdimësi se si pasojë e rivlerësimeve të objekteve nga Instituti i Ndërtimit, numri i banesave që duhen shembur u rrit. Kjo solli që kërkesa për mbështetje buxhetore nga ana e bashkive të jetë afro e njëjtë si nivel financimi, me atë të vitit 2020. Më poshtë informacioni i detajuar i dërguar nga 11 bashkitë e prekura nga tërmeti për vitin 2021.

Bashkia	Nr i familjeve qe perfituan deri ne dhjetor 2021	Fondi i perdorur	Numri i banesave individuale dhe apartamenteve në banesa kolektive që janë në proces ndërtimi	Numri i banesave individuale dhe apartamenteve në banesa kolektive që janë ndërtuar nga programi i rindërtimit	Numri i familjeve qe kane dale nga skema e subv. te qirase
Tirane	2,241	571,814,000	S'ka informacion	57	71
Durres	3,850	1,096,055,000	1,525	205	1,637
Shijak	796	170,507,000	563	390	691
Kavaje	315	46,198,000	501	-	-
Rrogozhine	238	31,623,000	158	-	-
Kruje	1,652	302,535,000	804	644	1097
Kurbin	1,734	299,274,000	967	548	590
Lezhe	418	70,927,800	-	87	40
Mirdita	182	33,234,660	92	-	-
Vore	974	224,815,000	850	115	115
Kamza	594	130,115,000	160	115	99
Totali	12,994	2,977,098,460	5,620	2,161	3,243

Nga Fondi i Rindërtimit për njësitë e vetëqeverisjes vendore (NJVQV) deri në 31 dhjetor 2021, u akorduan fonde në projekte specifike në masën 20.1 miliardë lekë dhe 6.5 miliard lekë janë trashëguar në buxhetin e vitit 2021, si fonde të papërdorura nga viti 2020. Nga këto, u shpenzuan nga njësitë zbatuese 17.1 miliardë lekë ose 64.2% e fondeve të akorduara; ndërsa pjesa tjetër është mbartur në buxhetin e vitit 2021 në formën e transfertës së pakushtëzuar për NJVQV, në përputhje me parashikimet e veçanta ligjore. Shpërndarja e fondit të rindërtimit për vitin 2021, për fondet e akorduara sipas VKM-ve bashkë me pjesën e trashëgimit sipas NJVQV, rezulton si mëposhtë:

- ✓ *Bashkia Tiranë e ka patur planin e rindërtimit në masën 13.8 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 8.5 miliard lekë, ose në masën 62 përqind,*
- ✓ *Bashkia Durrës e ka patur planin e rindërtimit në masën 3.7 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 2.9 miliard lekë, ose në masën 79 përqind,*
- ✓ *Bashkia Kamëz e ka patur planin e rindërtimit në masën 1.2 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 937.6 milion lekë, ose në masën 75 përqind,*
- ✓ *Bashkia Kavajë e ka patur planin e rindërtimit në masën 1.1 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 767 milion lekë, ose në masën 69 përqind,*
- ✓ *Bashkia Krujë e ka patur planin e rindërtimit në masën 516.8 milion lekë, nga të cilat ka realizuar 310.7 milion lekë, ose në masën 60 përqind,*
- ✓ *Bashkia Kurbin e ka patur planin e rindërtimit në masën 2 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 780.1 milion lekë, ose në masën 39 përqind,*
- ✓ *Bashkia Lezhë e ka patur planin e rindërtimit në masën 1 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 615.8 milion lekë, ose në masën 61 përqind,*
- ✓ *Bashkia Rrogozhinë e ka patur planin e rindërtimit në masën 486 milion lekë, nga të cilat ka realizuar 462.3 milion lekë, ose në masën 95 përqind,*
- ✓ *Bashkia Miriditë e ka patur planin e rindërtimit në masën 587.3 milion lekë, nga të cilat ka realizuar 211.5 milion lekë, ose në masën 36 përqind,*
- ✓ *Bashkia Shijak e ka patur planin e rindërtimit në masën 926.9 milion lekë, nga të cilat ka realizuar 762 milion lekë, ose në masën 82 përqind,*
- ✓ *Bashkia Vorë e ka patur planin e rindërtimit në masën 1 miliard lekë, nga të cilat ka realizuar 751.1 milion lekë, ose në masën 70 përqind.*

Në mënyrë të detajuar fondet e akorduara sipas VKM-ve, paraqiten në **Aneksin ç/1 "Tabela analitike e përdorimit të Fondit të Rindërtimit 2021"**.

5. BUXHETI VENDOR

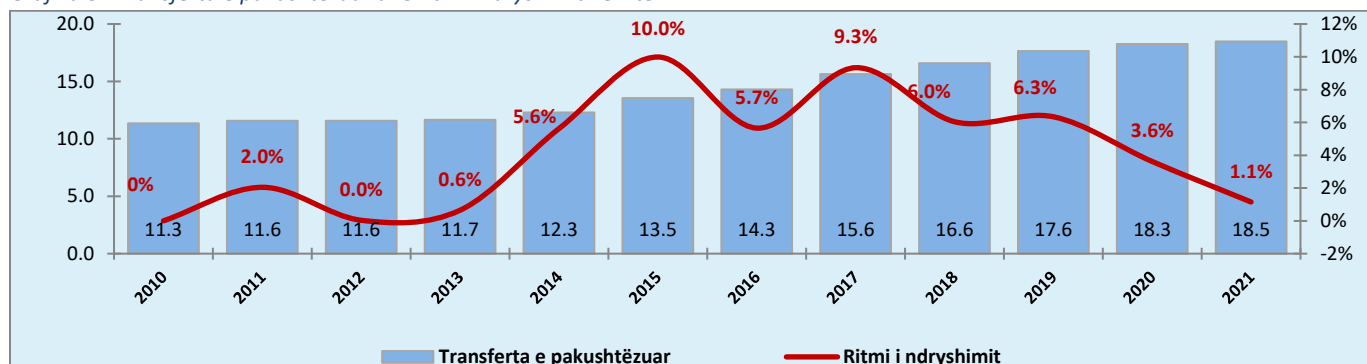
Reformat në qeverisjen vendore ndër vite janë fokusuar si në thellimin e decentralizimit fiskal duke riparë të gjithë skemën e të ardhurave të pushtetit vendor, ashtu edhe në menaxhimin e financave publike në nivel vendor. Gjatë vitit 2021, reflektohet një rritje ekonomike në tërësi e cila pati efekte pozitive edhe tek pushteti vendor, gjë të cilën e dëshmon më së miri performanca e treguesve të pushtetit vendor. Kjo rritje i krijoi lehtësi pushtetit vendor për të përballuar efektet të cilat vijojnë nga situatat e krijuara nga COVID-19 dhe rindërtimi nga tërmeti. Përballimi i këtyre sfidave të mëdha ekonomike dhe buxhetore nga njësitë e vetëqeverisjes vendore gjatë kësaj periudhe, është një tregues pozitiv i punës së zhvilluar në këto vite në drejtim të stabilitetit makroekonomik, parashikueshmërisë së fondeve dhe transparencës së përdorimit me disiplinë të fondeve buxhetore. Fokusi kryesor në buxhetin vendor të vitit 2021, për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë ka qënë vazhdimi i konsolidimit të procesit të menaxhimit financiar në nivel vendor në funksion të vazhimit të zbatimit të reformës administrativo-territoriale dhe decentralizimit fiskal të njësive të vetëqeverisjes vendore. Disa prej arritjeve më të rëndësishme në proceset e menaxhimit të financave vendore gjatë vitit 2021, paraqiten si më poshtë:

- Përmirësimi i menaxhimit të financave vendore përmes rritjes së peshës së taksave lokale në të ardhurat vendore. Të ardhurat tatimore të pushtetit vendor në vitin 2021 kanë pësuar një rritje të ndjeshme me rreth 4.7 miliard lekë ose rreth 21.3 % më shumë se në vitin 2020;
- Rritja e mbështetjes së dhënë nga buxheti qendror për pushtetin vendor në formën e transfertave (transferta e pakushtëzuar dhe sektoriale) nga 26.1 miliard lekë në vitin 2020, në 27.7 miliard lekë në vitin 2021 ose rreth 6.2 % më shumë financim nga pushteti qendror.
- Shpërndarja e Tatimit mbi të Ardhurat Personale në vlerën 794.6 milion lekë;
- Reforma e iniciuar nga Qeveria (Ministria e Financave dhe Ekonomisë) në taksën e pasurisë është reflektuar në rritjen e të ardhurave të pushtetit vendor nga kjo taksë, nga 5.1 miliard lekë në vitin 2020, në 6.1 miliard lekë në vitin 2021, ose rreth 20 % më shumë se në vitin 2020.
- Në buxhetin e vitit 2021, është akorduar për njësitë e vetëqeverisjes vendore transfertë sektoriale për emergjencat civile në vlerën e 500 milion lekë;
- Akordimi i fondit në masën 500 milionë lekë për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura të krijuara nga ish-komunat.
- Rritja në masën 15 % e pagave të arsimit parashkollor (edukatorë + punonjës në Qendrat Kulturore të Fëmijëve) me një fond prej 380 milion lekë.

5.1 Të ardhurat e njësive të vetëqeverisjes vendore

Decentralizimi fiskal si një ndër shtyllat më të rëndësishme të menaxhimit financiar publik në nivel vendor si pjesë më të rëndësishme ka rritjen e të ardhurave nga burimet e veta të njësive të vetëqeverisjes vendore. Njësitë e vetëqeverisjes vendore përveç të ardhurave nga burimet e veta, gjithashtu përfitojnë të ardhura në formën e transfertave nga qeveria qendrore, ku një rol të rëndësishëm e zë transfertat e pakushtëzuar. Në grafikun e mëposhtëm paraqiten të dhënat dhe trendi i transfertës së pakushtëzuar të përgjithshme, si një burim konstant i qëndrueshëm për pushtetin vendor:

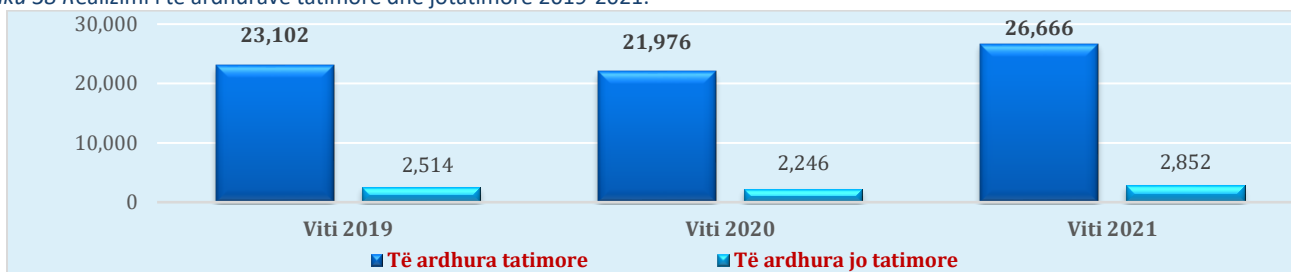
Grafiku 37 Transferta e pakushtëzuar dhe ritmi i ndryshimit në vite.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Duke marrë në analizë të ardhurat e veta vendore të klasifikuara sipas natyrës së burimit të të ardhurave, për vitin 2021, këto burime kanë pësuar rritje krahasuar me vitin 2020 dhe 2019. Për vitin 2021, njësitë e vetëqeverisjes vendore në shkallë kombëtare kanë mbledhur të ardhura tatimore në masën 26,666 milion lekë, shifër kjo që është rreth 4,690 milion lekë më shumë ose rreth 21.3 përqind më e lartë se vlera e të ardhurave të mbledhura gjatë vitit 2020 e cila ka qenë 21,976 milion lekë. Ndërkohë, referuar të dhënave mbi të ardhurat jotatimore për vitin 2021 janë mbledhur rreth 2.852 milion lekë nga ky burim, ose rreth 606 milion lekë më shumë se një vit më parë. Këto efekte pozitive në të ardhurat vendore për vitin 2021 tregojnë se buxheti vendor është në rimëkëmbje pas ngjarjeve të jashtëzakonshme të vitit 2019 dhe 2020, të cilat reflektuan ndikimin e tyre edhe në këto zëra. Në grafikun e mëposhtëm paraqiten të dhënat në milion lekë të realizimit të këtyre burimeve gjatë viteve 2019, 2020 dhe 2021.

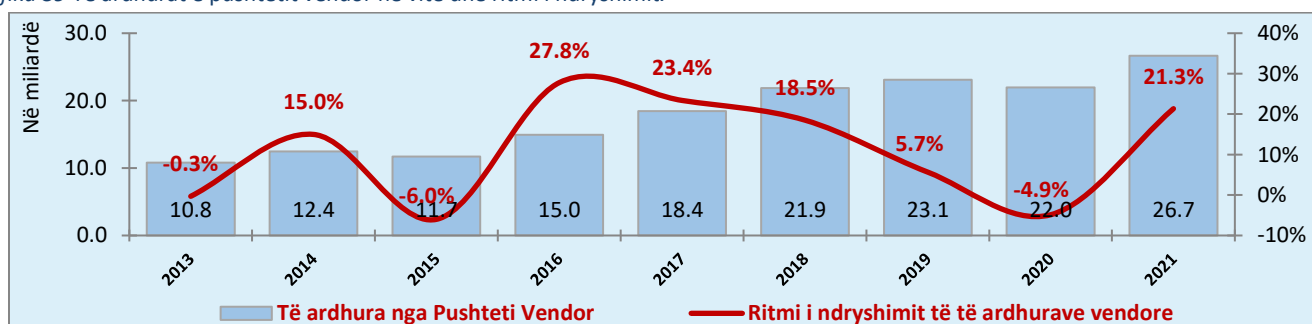
Grafiku 38 Realizimi i të ardhurave tatimore dhe jotatimore 2019-2021.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Të ardhurat e pushtetit vendor në vite kanë ruajtur një trend rritjeje të ndjeshëm, duke përcaktuar në këtë mënyrë ecurinë pozitive të aftësisë së pushtetit vendor për të siguruar të ardhura si dhe një konfirmim i efekteve pozitive të decentralizimit pavarësisht sfidave të viteve të fundit më të cilat është përballur vendi në tërsi dhe pushteti vendor në vecanti. Ky trend nga viti 2015 e në vazhdim (me përjashtim të vitit 2020) ka ruajtur tendencën pozitive, duke bërë në këtë mënyrë që të rritet ndjeshëm roli i pushtetit vendor në potencialin fiskal për të ofruar shërbime. Duke ju referuar të dhënave të treguesve fiskalë në vite, nëse marrim në analizë të ardhurat tatimore totale të pushtetit vendor, do të kemi rezultatet si më poshtë:

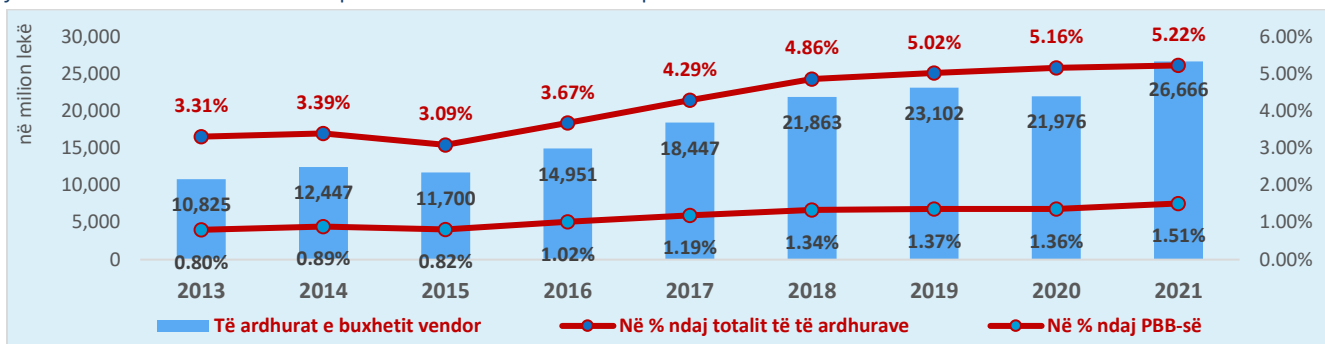
Grafiku 39 Të ardhurat e pushtetit vendor në vite dhe ritmi i ndryshimit.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Po ashtu rritja e rolit të pushtetit vendor në drejtim të shërbimeve publike dhe funksioneve që ushtron, ka bërë që raporti i të ardhurave nga burimet e veta ndaj totalit të të ardhurave publike dhe produktit të brendshëm bruto të ndryshojë me rritje në vitet e fundit. Të ardhurat e pushtetit vendor, gjatë vitit 2021, në raport me të ardhurat publike janë rritur nga 5.16% në vitin 2020, në 5.22% në vitin 2021. Që prej vitit 2015, kur raporti i të ardhurave vendore me të ardhurat publike ishte rreth 3.09%, rritja e rolit dhe fuqisë fiskale të pushtetit vendor deri në vitin 2021 është shoqëruar me rritje të këtij raporti me 2.14%. Nga ana tjetër, pushteti vendor ka rritur rolin e tij në vite përmes kontributit në ekonomi e në Produktin e Brendshëm Bruto duke ndryshuar raportin nga 0.82% e PBB në vitin 2015, në 1.51 % në vitin 2021, me një rritje prej 0.69% të PBB-së.

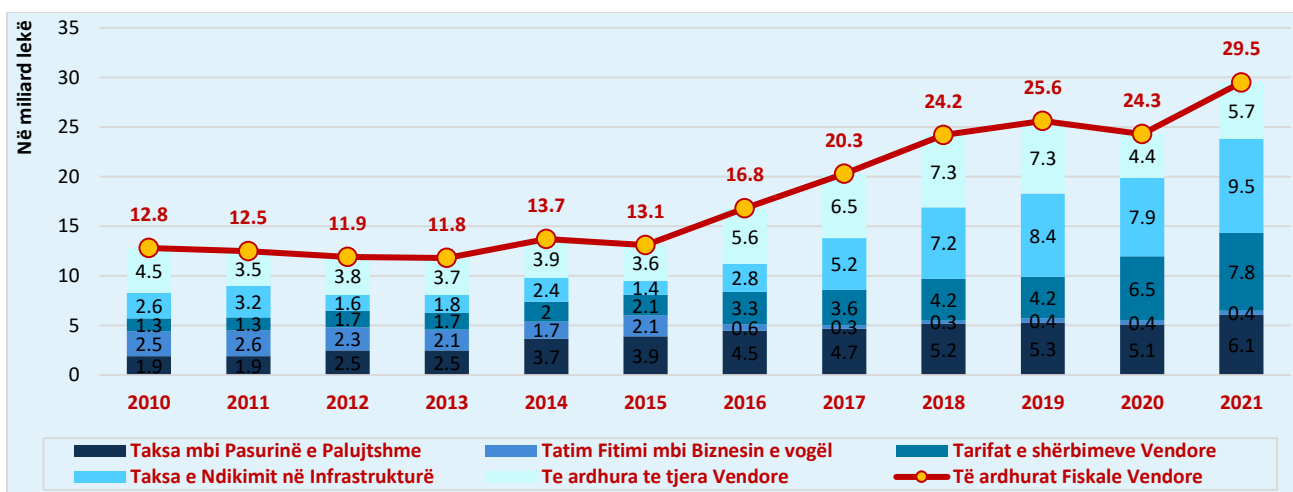
Grafiku 40 Të ardhurat vendore në raport me totalin e të ardhurave publike dhe PBB.

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Një vlerë shumë të rëndësishme në këtë analizë do të ketë evidentimi i ecurisë së të ardhurave vendore sipas llojit të burimit të tyre. Pas një ngadalësimi ekonomik gjatë 2020, në vitin 2021 është rikthyer trendi rritës i realizimit të këtyre burimeve për njësitë e vetëqeverisjes vendore që reflektohet edhe në grafikun e mëposhtëm, ku konstatohet një rritje rreth 5.2 miliard lekë i të ardhurave të NJVQV-ve në total, nga “Taksa mbi pasurinë e paluajtshme” ka një rritje me rreth 20%, “Tarifat e shërbimeve vendore” kanë një rritje me rreth 20%, “Taksa e ndikimit në infrastrukture” ka një rritje me rreth 20%, “të ardhurat të tjera vendore” gjithashtu rritje me rreth 29%. Kjo ecuri e të ardhurave fiskale vendore ndikon në përmirësimin e eficiencës së shërbimeve vendore.

Grafiku 41 Të ardhurat e veta të pushtetit vendor sipas burimit në vite

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Ndër vite të ardhurat e pushtetit vendor kanë pësuar ndryshime si në vlerë ashtu edhe në strukturën e burimit të këtyre të ardhurave. Në Grafikun nr.6 paraqitet ndryshimi i strukturës së të ardhurave të buxhetit vendor, ku vërehet rritja e peshës që taksat lokale zënë në tërësinë e të ardhurave vendore, sikurse edhe e taksës mbi pasurinë.

Taksa mbi pasurinë

Taksa mbi pasurinë, është një burim mjaft i rëndësishëm vendor përmes së cilës njësitë e vetëqeverisjes vendore mund të zhvillojnë politika vendore nën diskrecionin e plotë të përdorimit. Vitet e fundit në politikat qeveritare, hartimi i metodologjisë së vendosjes së kësaj takse në bazë vlere por dhe ndërtimi i një kadastrë të detajuar mbi pronën, përbëjnë thelbin e reformës mbi këtë burim financimi të njëjësive të vetëqeverisjes vendore. Duke ju referuar të dhënave të treguesve fiskalë, duke filluar nga viti 2014 e në vazhdim kjo taksë ka patur trend rritës, ndërkohë që në raport me një vit më parë janë mbledhur 992 milion lekë më shumë ose rritja është 19 përqind.

Taksa e Biznesit të vogël

Tatimi mbi biznesin e vogël në vite si pasojë e ndryshimeve fiskale, ka patur një rënie në peshën që zë në buxhetin vendor. Në vitin 2021 të ardhurat e mbledhura nga kjo taksë përbëjnë vetëm 1.4% të totalit të burimeve tatimore të pushtetit vendor.

Taksat Lokale

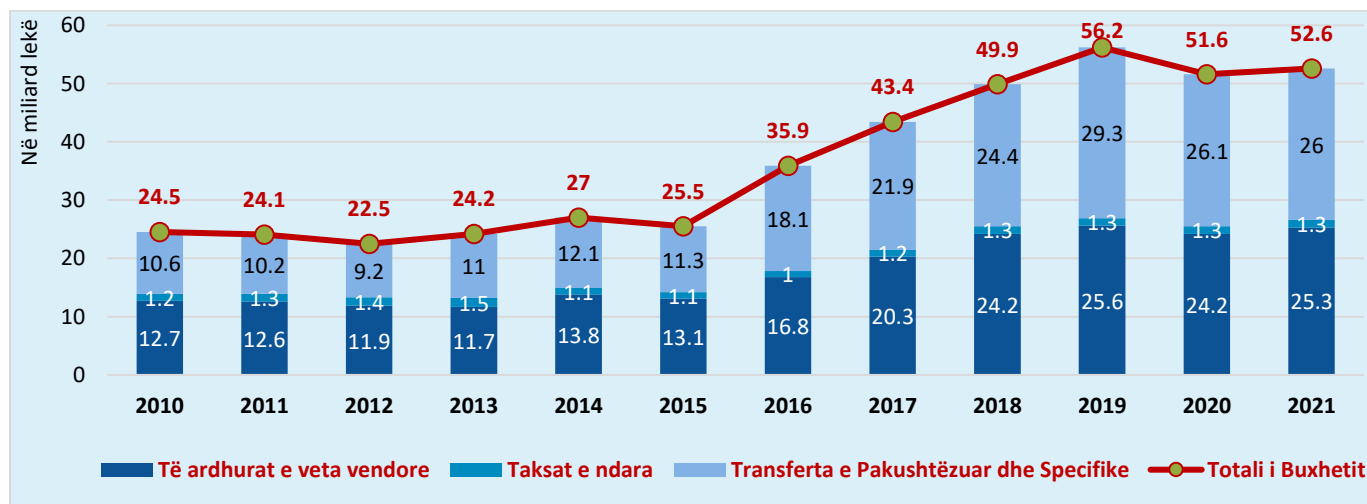
Njësitë e vetëqeverisjes vendore gjithmonë e më shumë po konsolidohen në këndvështimin financiar dhe këtë e dëshmon rritja e të ardhurave nga taksa lokale, si një ndër burimet më të rëndësishme të financimit. Në total për vitin 2021, të ardhurat nga taksat lokale zënë rreth 75.6% të të ardhurave të veta vendore, të cilat gjatë këtij viti kanë arritur në masën rreth 20.2 miliard lekë, ose rreth 3,698 milion lekë më shumë se një vit më parë. Kjo rritje me rreth 22% tregon rimëkëmbjen e situatës ekonomike pas vështirësive të krijuara nga situata e pandemisë dhe gjithashtu rolin e rëndësishëm që kanë patur njësitë e vetëqeverisjes vendore në përballimin me sukses të situatës.

Burimi që zë peshën më të madhe në të ardhurat nga taksat lokale është *taksa e ndikimit në infrastrukturë nga ndërtimet e reja*, me rreth 47% të totalit të taksave lokale ose me rreth 36% të totalit të të ardhurave, e ndjekur nga *taksa e ndërtesës dhe tarifat e pastrimit*, me përkatësisht 23% dhe 16% të totalit të të ardhurave të pushtetit vendor.

5.2 Shpenzimet e njësive të vetëqeverisjes vendore

Niveli i shpenzimeve për pushtetin vendor, për vitin 2021, arriti në masën rreth 52.6 miliard lekë, nga 51.6 miliard lekë një vit më parë. Kjo nënkupton një rritje prej rreth 2 përqind në krahasim me shpenzimet vendore të vitit 2020, kurse në raport me PBB-në një rënie të lehtë prej 0.16%. Efektet e pandemisë COVID-19 dhe procesi i rindërtimit kanë vazhduar të shkaktojnë luhajtje në shpenzimet e pushtetit vendor, edhe gjatë vitit 2021. Shumë procese të menaxhimit financiar publik në nivel vendor u ndikuan si pasojë e bllokimit të proceseve normale të zhvillimit ekonomik në tërësi. Pavarësisht kësaj, në vitin 2021 u vu re që në muajt e parë, trendi rritës në shpenzimet e pushtetit vendor, gjë që dëshmoi rimëkëmbjen e ekonomisë pas situatave të jashtëzakonshme të viteve të mëparshme. Sipas burimit të financimit, shpenzimet faktike të pushtetit vendor në vite, të financuara këto nga transferta e pakushtëzuar e përgjithshme dhe sektoriale, taksat e ndara si dhe të ardhurat nga burimet e veta, grafiksht paraqiten si më poshtë:

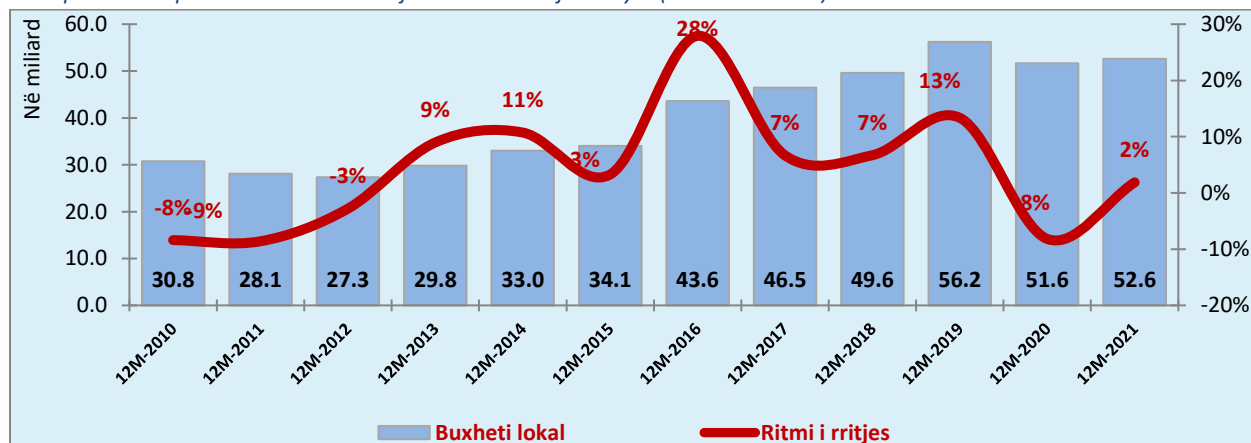
Grafiku 42 Shpenzimet e buxhetit vendor sipas burimit të financimit në vite

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Gjatë vitit 2021, pushteti vendor ka një rritje rreth 2% në raport me një vit më parë të shpenzimeve faktike:

Grafiku 43 Shpenzimet e pushtetit vendor në rritje dhe ritmi i rritjes së tyre (në miliardë lekë)

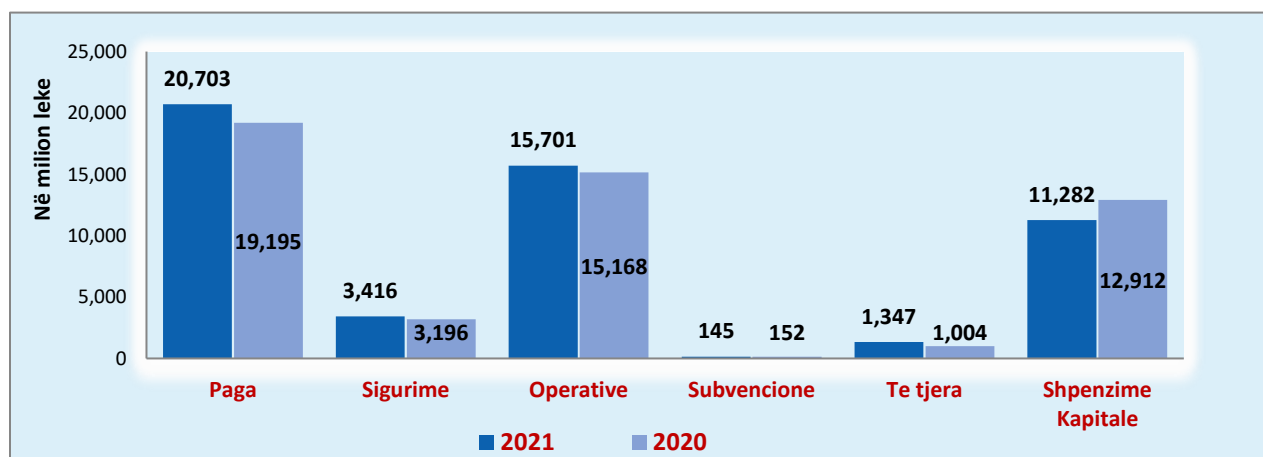

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Sipas natyrës ekonomike, peshën më të madhe të shpenzimeve vendore gjatë vitit 2021 e zënë shpenzimet për paga dhe sigurime (45.9% të totalit). Në raport me një vit më parë konstatohet që shpenzimet për investime kanë një rënie me rreth 1,630 milion lekë, ndërkohë që shpenzimet e personelit dhe ato operative kanë një rritje të lehtë përkatësisht me 1,728 milion lekë dhe 533 milion lekë krahasuar me shpenzimet e vitit 2020. Shpenzimet kapitale pësuan një ulje prej 13% përkundërt vitit 2020, si pasojë e riorientimit të prioriteteve drejt menaxhimit të situatës së vështirë financiare të krijuar nga pandemia dhe tërmeti.

Shpenzimet e pushtetit vendor në vite, sipas strukturës, nuk kanë pësuar ndryshime të mëdha, por vihet re një tendencë pozitive e qëndrueshmërisë së shpenzimeve për investime dhe zgjerimi i shpenzimeve të mirëmbajtjes së aseteve që njësitë vendore zotërojnë, përmes përdorimit në formën e shpenzimeve operative. Sipas të dhënave në nivel llogarie ekonomike, struktura e shpenzimeve 2021 krahasuar me vitin 2020, rezulton si në grafikun mëposhtë:

Grafiku 44 Shpenzimet e pushtetit vendor sipas klasifikimit ekonomik (në milionë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Pas miratimit të reformës në vitin 2015 janë bërë përpjekje për të analizuar vazhdimisht sjelljen e shpenzimeve vendore në raport me shpenzimet para reformës. Më poshtë janë paraqitur në mënyrë të përmbledhur tabela e ndryshimeve të të ardhurave dhe shpenzimeve në financat publike vendore gjatë vitit 2021 dhe vitit 2020.

Tabela 11 Të ardhurat dhe shpenzimet e pushtetit vendor, sipas natyrës

Nr	E M Ë R T I M I	Fakt 12 mujori		Diferenca 2021/2020	
		2021	2020	në vlerë	në %
I.	Të ardhura nga Pushteti vendor	26,666	21,976	4,690	121%
I.1	Taksa mbi pasurinë	6,116	5,124	992	119%
I.2	Taksa e biznesit të vogël	385	384	1	100%
I.3	Taksa Lokale	20,166	16,468	3,698	122%
II.	Shpenzime nga Pushtetit Vendor	52,593	51,626	967	102%
II.1	Shpenzime Korente	41,311	38,714	2,597	107%
	Personeli	24,118	22,390	1,728	108%
	Shpenzime Operative dhe Mirëmbajtje	15,701	15,168	533	104%
	Subvencione	145	152	-7	95%
	Te tjera	1,347	1,004	343	134%
II.2	Shpenzime Kapitale	11,282	12,912	-1,630	87%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Shpenzimet vendore të personelit përbëjnë një pjesë të konsiderueshme të shpenzimeve totale të NJVQV. Për vitin 2021, këto shpenzime janë realizuar në masën 24.1 miliard lekë, që rezulton në rritje prej 8% ose rreth 1.7 miliard lekë më shumë se viti 2020. Rritja e shpenzimeve të personelit nga njësitë e vetëqeverisjes vendore nuk përbën ndryshim të ndjeshëm, por është një trend natyror i rritjes që njësitë vendore realizojnë me qëllim rritjen e cilësisë së shërbimeve. Këto shpenzime për vitin 2021 zënë rreth 46% të totalit të shpenzimeve të pushtetit vendor, trend i cili ka qënë brenda një intervali thuajse të qëndrueshëm, krahasuar edhe me vitet paraardhëse. Me rritjen e kompetencave që pushteti vendor ka për të ushtruar në shërbim të qytetarëve, ka lindur nevoja për rritjen e personelit në funksion të mbulimit me shërbime cilësore ndaj qytetarëve.

Shpenzimet vendore operative janë shumë të rëndësishme për mbarëvajtjen dhe ushtrimin e funksioneve. Për vitin 2021, këto shpenzime janë realizuar në masën 15,7 miliard lekë dhe rezultojnë më një rritje të lehtë prej 4% në raport me një vit më parë ose rreth 533 milion lekë. Shpenzimet operative përbëjnë rreth 30% të shpenzimeve të pushtetit vendor për vitin 2021, trend i cili është i njëjtë në raport me vitin 2020 (vetëm me rritje rreth 0.5% në përqindje ndaj shpenzimeve të përgjithshme vendore).

Shpenzimet vendore për subvencione dhe të tjera janë shpenzimet që zhvillojnë NJVQV për të subvencionuar dhe mbuluar funksione të tjera administrative, të cilat në vitin 2021 kanë pësuar një rënie me rreth 7 milion lekë, ndërkohë që në përqindje janë në të njëjtin nivel me vitin 2020 në raport me shpenzimet e përgjithshme vendore. Tashmë njësitë vendore duhet të planifikojnë në periudhë afatgjatë dhe mbështetur mbi strategji të qarta zhvillimi dhe ofrimi të shërbimit publik, që në mënyrë vazhdueshme të mbështesin me subvencione zhvillimin ekonomik të zonës nën juridiksionin e tyre.

Shpenzimet kapitale vendore rezultojnë në një vlerë të konsiderueshme prej rreth 11.3 miliard lekë, ose 21.5% të totalit të shpenzimeve të pushtetit vendor. Ndërkohë, që sipas të dhënave shpenzimet për investime janë ato që kanë pësuar rënien më të madhe krahasuar me vitin 2020 me rreth 1.6 miliard lekë më pak.

Në përgjithësi për vitin 2021 vlen të theksohet fakti që për të ardhurat kryesore, treguesit e vitit 2021 krahasuar me vitin 2020 janë të gjithë në rritje, duke shënuar kështu rikuperim e duke treguar rimëkëmbje të ekonomisë brenda një periudhe një vjeçare, me efekte pozitive në përballimin e problematikave të krijuara një vit më parë si pasojë e ngjarjeve së jashtëzakonshme të krijuar nga pandemia dhe tërmeti

6. MENAXHIMI I BORXHIT PUBLIK

Borxhi publik gjatë vitit 2021 përgjithësisht u karakterizua nga një ecuri pozitive, duke qenë në përputhje me objektivat makro-fiskale, buxhetin e planifikuar për vitin 2021 dhe objektivat e Strategjisë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit. Në fund të vitit 2021, borxhi publik u vlerësua në nivelin 1,383.0 miliard Lekë ose 73.2% e PBB. Rishikimi i projeksioneve për rritjen nominale të rritjes ekonomike ka sjellë një rishikim dhe të treguesit të borxhit ndaj PBB, kur për vitin 2021 borxhi u vlerësua në nivelin 73.2% e PBB, nga 78.1% që ishte sipas parashikimeve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë me PBB fillestare. Në vitet në vijim, duke filluar nga viti 2022 raporti i borxhit publik ndaj PBB do të planifikohet më i ulët se niveli i vlerësuar për vitin pararendës, deri atëherë kur niveli borxhit të arrijë dhe qëndrojë poshtë nivelit 45% e PBB.

Nevojat për hua vijuan të jenë të larta në krahasim me periudha të zakonshme, si rezultat i situatës së krijuar pas tërmetit të vitit 2019, pandemisë Covid-19, si dhe nevojës për të stimuluar rimëkëmbjen e ekonomisë pas rënies së madhe që pati në vitin 2020. Pavarësisht nevojave për financim të rritura, huamarrja ka arritur të përmbushë plotësisht nevojat buxhetore, si edhe të gjitha nevojat që burojnë nga detyrimet e borxhit ekzistues. Huamarrja në terma bruto u realizua në vlerën 481.2 miliard Lekë, nga të cilat 71.7% (ose 345.1 miliard Lekë) u financuan nëpërmjet burimeve të brendshme dhe 28.3% (ose 136.1 miliard Lekë) nëpërmjet burimeve të huaja.

Kushtet e favorshme në tregjet e brendshme dhe të jashtme përse i përket kërkesës për borxh si dhe mjedisi i favorshëm i normave të interesit, shoqëruar me një strategji huamarrje të mbështetur kryesisht në titujt afatgjatë me norma interesi fikse, mundësuan reduktimin e mëtejshëm të ekspozimit ndaj risqeve si edhe mbajtjen e kostos nën kontroll. Kosto për njësi e portofolit të borxhit shtetëror ka vazhduar tendencën rënëse, ku kosto mesatare e borxhit të jashtëm ka pësuar një ulje me rreth 0.31 pp dhe kosto mesatare e borxhit të brendshëm është ulur me 0.12 pp. Ulja e kosto mesatare të borxhit të brendshëm ka ardhur kryesisht si rezultat i normave të interesit në nivele ende të ulëta në tregun e brendshëm gjatë vitit 2021, shoqëruar me rifinancimin e borxhit që maturohet (*kryesisht atij afatgjatë*) me borxh më pak të kushtueshëm.

Në përputhje me objektivat e Strategjisë Afatmesme të Menaxhimit të Borxhit, gjatë vitit 2021 u vijua me aktivitete në drejtim të zhvillimit të tregut të titujve shtetërorë. Në vazhdim të angazhimit të ndërmarrë në lidhje me përmirësimin e mëtejshëm të tregut primar dhe zhvillimin e tregut sekondar të titujve shtetërorë, përgjatë këtij viti është vijuar me praktikat që kontribuojnë në krijimin e madhësive referencë dhe konsolidimin e kurbës së yield-it. Kërkesa për tituj shtetërorë, megjithëse mbetet ende jo shumë e diversifikuar dhe e bazuar kryesisht tek sektori bankar, gjatë vitit 2021 ka qenë e kënaqshme dhe ka mbuluar plotësisht nevojat e qeverisë për huamarrje të brendshme, edhe pse nevojat edhe këtë vit kanë qenë të larta krahasuar me një vit normal.

Gjatë vitit 2021, normat e interesit në tregun e letrave me vlerë kanë shënuar ulje krahasuar me ato të vitit 2020, pavarësisht nga nevoja e lartë për financim. Normat e interesit të instrumenteve me maturitet më të gjatë (5Vj, 7Vj dhe 10Vj) kanë qenë më të ulta se vitin e kaluar. Instrumentat afatshkurtër, bonot e thesarit kanë pësuar gjithashtu një ulje të lehtë të normës. Instrumentat me maturitet afatmesëm (2Vj dhe 3Vj) gjatë 2021 kanë shfaqur norma lehtësisht më të larta krahasuar me ato të vitit 2020. Gjithashtu në muajin tetor të vitit 2021 është prezantuar për herë të parë obligacioni 15 vjeçar me një normë interesi 5.88%.

Informacion më të detajuar dhe gjithëpërfshirës për këtë qëllim, do të gjeni në **“Raportin per Borxhin Publik dhe përbërjen e tij, për vitin 2021”** që i bashkëlidhet këtij relacioni.

7. RREZIQET FISKALE DHE DETYRIMET KONTIGJENTE

Me qëllim ndjekjen e performancës të zbatimit të buxhetit të shtetit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë me mbështetjen e FMN dhe BB që prej vitit 2017 ka nisur monitorimin e risqeve që shoqërojnë zbatimin e tij. Ky proces ka për qëllim që, në bazë të analizave të thelluara, të rekomandojë zbutjen dhe/apo parandalimin në kohë të rreziqeve fiskale, pasuar nga një vendimarrje koherente. Risqet fiskale janë faktorë që mund të shkaktojnë devijim nga parashikimet fiskale dhe buxhetore gjatë ciklit të buxhetit, si rrjedhojë e disa ngjarjeve të paparashikuara. Ato mund të lindin si pasojë e supozimeve dhe zhvillimeve makroekonomike, vendimeve *ad-hoc* mbi politikën fiskale dhe/ose materializimin e detyrimeve kontingjente. Vlerësimi i probabilitetit dhe ndikimit të risqeve fiskale kryhet në bazë të analizave të thelluara dhe parashikimeve në kuadër të Buxhetit afatmesëm. Përkatësisht vlerësohen dy kategori risqesh:

- *“Eksplícite”*, Detyrime të njohura nga qeveria dhe të bazuara në legjislacionin në fuqi apo kontrata të ndryshme të cilat mund të lidhen me supozimet dhe zhvillimet makroekonomike, të ardhurat e qeverisë, shpenzimet e përgjithshme të qeverisë, shpenzimet dhe menaxhimin e borxhit, etj.
- *“Implicite”*, kontingjente, Detyrime (indirekte) që mund të lindin si pasojë e presionit politik apo presionit të grupeve të ndryshme të interesit si detyrimet e lidhura me PPP-të, ato të vetëqeverisjes vendore, ndërmarrjet publike me kapital shtetëror, risqe të tjera si vendime gjyqësore, fatkeqësi natyrore dhe sektori financiar apo risqet afatgjata.

Tabela 12 Matrica e riskut

Lloji i rrezikut	Skenarët e mundshëm
Risqet dhe detyrimet eksplícite	
Goditje Makroekonomike	Zhvillime makroekonomike të paparashikuara, që mund të ndryshojnë perspektivën e rritjes ekonomike dhe pozicionin fiskal
Parashikimi i të ardhurave	Mosrealizimi i të ardhurave, që mund të sjellë përkeqësimin e bilancit fiskal
Shpenzime të paplanifikuara	Detyrime ligjore ose presione politike, që mund të sjellin rishpërndarje të shpenzimeve
Borxhi publik	Zhvillime të papritura të tregut, ndryshime në normën e interesit ose në kursin e këmbimit, që mund të rrisin nivelin e borxhit publik
Risqet implicite dhe detyrimet kontigjente	
Pagesat për PPP	Pagesat vjetore për PPP-të, mund të tejkalojnë nivelin e lejuar ligjor prej 5% të të ardhurave tatimore faktike të vitit paraardhës
Vështirësia financiare e Ndërmarrjeve Shtetërore (NSH)	Qeverisë mund t'i duhet të ndërhyjë për të mbështur financiarisht NSH-të
Risqe të tjera	Vendime gjyqësore, arbitrazhe ndërkombëtare, fatkeqësi natyrore, etj, që mund të sjellin kosto buxhetore shtesë në buxhetin e shtetit

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Gjatë vitit 2021, Ministria e Financave dhe Ekonomisë vijoi monitorimin e risqeve kryesore fiskale/buxhetore, sipas Udhëzimit Plotësues të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr.4 datë 25.01.2021 “Për zbatimin e Buxhetit të vitit 2021” dhe Udhëzimit nr.37 datë 06.10.2020 për “Monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme”, nëpërmjet strukturës së Monitorimit të Risqeve Buxhetore.

Kryesisht, raportimi në adresë të MFE u kanalizua përmes skeduleve kohore dhe formateve standarde të miratuara, një proces tashmë i institucionalizuar për monitorimin e risqeve, krahas intensivimit të punës në drejtim të rritjes së cilësisë së përpunimit, raportimit dhe publikimit të informacionit të grumbulluar, me synim final:

- ✓ *Monitorimin dhe raportimin periodik mbi bazë tremujore, të stokut të akumuluar të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme.*
- ✓ *Monitorimin dhe raportimin periodik mbi bazë tremujore, të performancës financiare të ndërmarrjeve kryesore shtetërore;*
- ✓ *Monitorimin dhe raportimin periodik mbi bazë tremujore të detyrimeve të ndërsjellta të sektorit energjitik dhe palëve të treta.*
- ✓ *Monitorimin dhe raportimin periodik mbi bazë mujore, të performancës së kontratave konçesionare/PPP, me mbështetje buxhetore.*

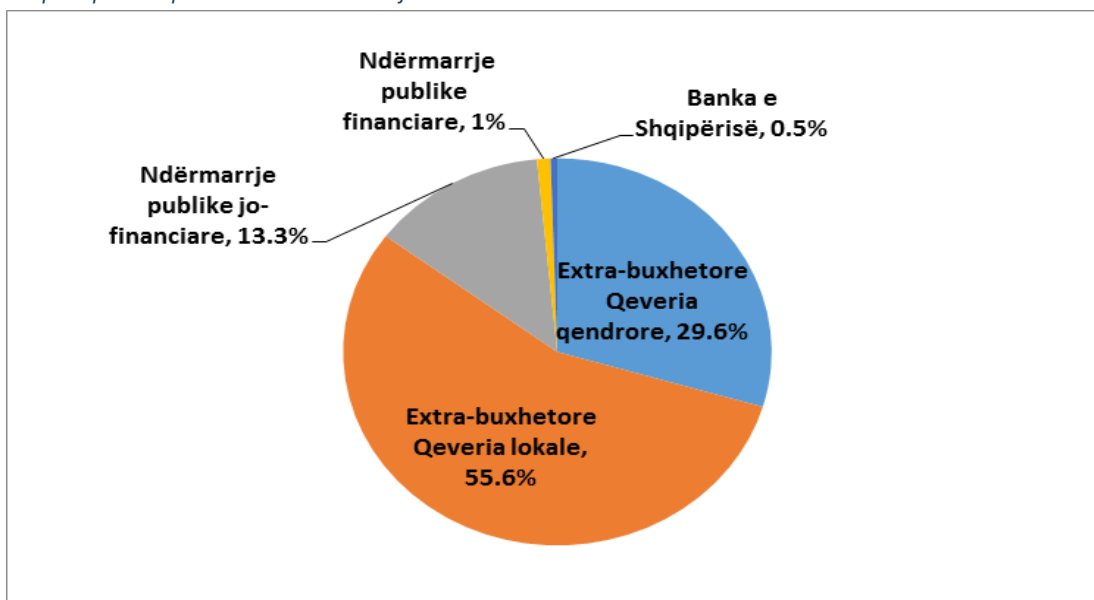
Më poshtë jepet një tablo e vlerësimeve mbi disa nga tipologjitë e risqeve fiskale, si rezultat i monitorimit nga njësitë përgjegjëse në MFE, për vitin 2020:

7.1 Ndërmarrjet shtetërore

Referuar publikimit më të fundit të Instat (Shtator 2021) mbi sektorin publik në Shqipëri numri total i institucioneve jashtëbuxhetore është 196. Këto institucione ndahen si më poshtë:

- ✓ *58 Extra-buxhetore Qeveria qendrore*
- ✓ *109 Extra-buxhetore Qeveria lokale*
- ✓ *26 Ndërmarrje publike jo-financiare*
- ✓ *2 Ndërmarrje publike financiare*
- ✓ *1 Banka e Shqipërisë*

Grafiku 45 Sektori quasi publik sipas numrit të ndërmarrjeve

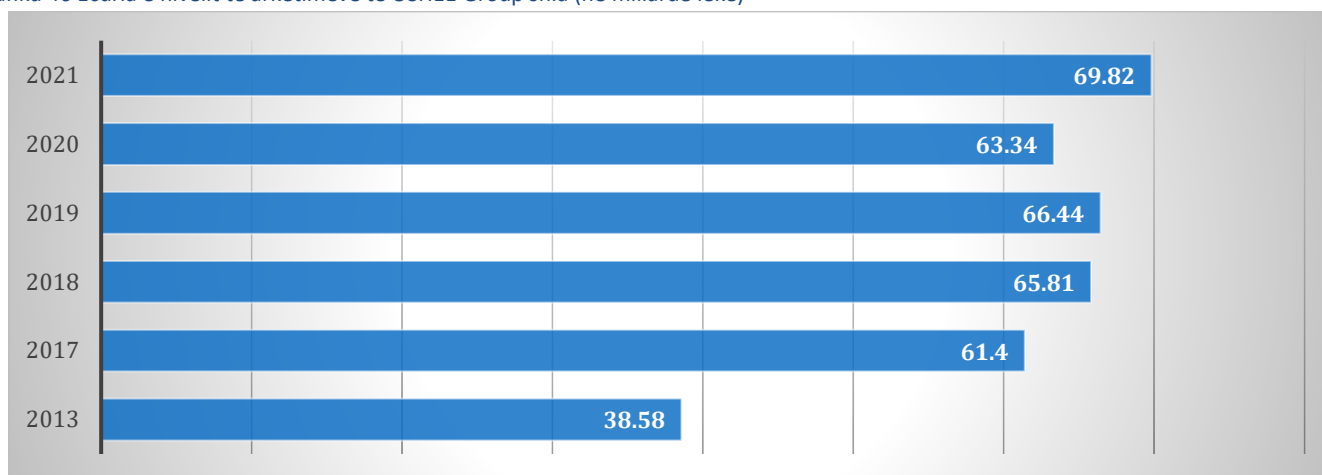
Burimi: INSTAT (2021)

7.1.1 Ndërmarrjet e Sektorit Energjetik.

Ky sektor strategjik ka qenë dhe mbetet nën monitorimin e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, duke patur parasysh ndikimin e konsiderueshëm fiskal dhe impaktin e ndjeshëm të tij në ekonomi. Ky monitorim, i cili është kryer periodikisht mbi bazë tremujore, ka konsistuar në analizimin e treguesve të performancës financiare të secilës prej tre kompanive KESH Sh.a, OSHEE Group Sh.a dhe OST Sh.a.

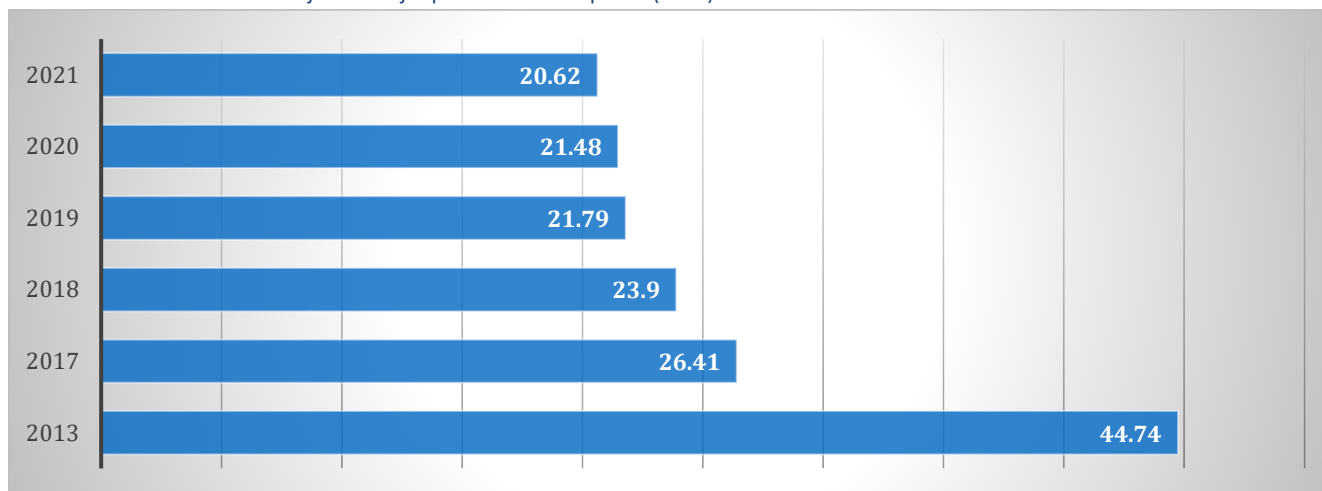
Në zbatim të Ligjit Organik të Buxhetit “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar”, specifikisht nenit 4/2 sipas së cilit: “...Planet financiare vjetore dhe pasqyrat financiare mbi bazë tremujori, të çdo njësie jo të qeverisjes së përgjithshme përfutuese të fondeve buxhetore dhe/ose garancive shtetërore, dorëzohen në Ministrinë e Financave...”, dhe në zbatim të udhëzimit plotësues nr.4/2021 “Për zbatimin e Buxhetit të vitit 2021”, ndërmarrjet e sektorit energjetik, kanë detyrimin e ndarjes së planeve financiare vjetore dhe pasqyrave financiare mbi bazë tremujori me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

Grafiku 46 Ecuria e nivelit të arkëtimeve të OSHEE Group sh.a (në miliardë lekë)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Grafiku 47 Ecuria e nivelit të humbjeve në rrjet për OSHEE Group sh.a (në %)

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Projektet e investimeve me financim të huaj për Sektorin e Energjisë për vitin 2021, u miratuan në nivelin 2.3 miliardë lekë sipas buxhetit fillestar, Aktit Normativ nr.4 datë 5.2.2021, Aktit Normativ nr.8 datë 22.3.2021, Aktit Normativ nr.18 datë 12.4.2021, Aktit Normativ nr.26 datë 22.6.2021, dhe 1.9 miliardë lekë sipas Aktit Normativ nr.34 datë 03.12.2021 *“Për disa ndryshime në Ligjin nr.137/2020 ‘Për buxhetin e vitit 2021, i ndryshuar’”*.

Gjatë vitit 2021, në veçanti në tremujorin e tretë dhe të katërt të vitit, sektori u përball me një situatë aspak të favorshme që rrjedhimisht ndikoi negativisht në pozicionin financiar të sektorit. Mosplotësimi i planit të furnizimit me energji elektrike, si pasojë e motit të thatë, ka detyruar OSHEE Group sh.a të plotësojë këtë mungesë me blerje në tregun e lirë. Për rrjedhojë, OSHEE Group sh.a është përballur me një rritje të paparashikuar eksponenciale të çmimit të energjisë në Tregun e Lirë. Konkretisht, gjatë 12M të vitit 2021, KESH Sh.a realizoi një nivel të prodhimit publik neto prej rreth 5.34 TWh, krahasuar me 3.09 TWh realizuar në 12M e vitit 2020; një rritje kjo prej rreth 72.9 përqind. Humbjet në sistemin e shpërndarjes së energjisë elektrike rezultuan në nivelin 20.62 përqind për 12M 2021, duke shënuar një rënie të mëtejshme të tyre krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë. Niveli i arkëtimeve për 12M 2021 arriti vlerën prej 97.4 përqind krahasuar me nivelin prej 95.8 përqind realizuar në vitin 2020, e cila dëshmon stabilitetin e operatorit në këtë drejtim. Megjithëse treguesit e përgjithshëm për vitin 2021 duken pozitivë, shqetësuese mbetet niveli i basenëve prodhues të hidrocentraleve publike. Konkretisht niveli i basenit të Fierzës deri në muajin Nëntor 2021 ishte në kuotën 267.8m. Ky është niveli më i ulët për muajin Nëntor që prej vitit 2018 dhe nivel shumë më i ulët sesa kuota mesatare prej 274.7m e 30 viteve të fundit. Shqetësues është dhe fakti që niveli i basenit ka zbritur nga kuota 291.7m në fund të Qershorit, në 271.3m vetëm 3 muaj më vonë në fund të Shtatorit. Mosplotësimi i planit të furnizimit me energji elektrike si pasojë e motit të thatë ka detyruar OSHEE Group sh.a të plotësojë këtë mungesë me blerje në tregun e lirë, dhe rrjedhimisht ka ndikuar në ulje të performancës financiare dhe mungesë likuiditeti të kompanisë. Për rrjedhojë në fund të vitit, u miratua VKM Nr.584/2021 *“Për Shpalljen e emergjencës në furnizimin me energji elektrike”* me qëllim sigurimin e furnizimit të pandërprerë të energjisë.

Në terma të riskut fiskal, impakti i sektorit si kosto apo të ardhura të munguara në financat publike, për vitin 2021, vlerësohet rreth 5.5 miliardë lekë, nga rreth 5.2 miliardë lekë në vitin 2020, duke treguar një përkeqësim të gjendjes së detyrimeve. Kjo situatë është ndikuar nga kushtet e pafavorshme atmosferike që ulën ndjeshëm në tre mujorin e fundit të vitit nivelin e prodhimit dhe gjithashtu prej rritjes të paparashikuar eksponenciale të çmimit të energjisë në Tregun e Lirë (kriza globale e energjisë) që për rrjedhojë ndikuan negativisht në performancën financiare të kompanive të sektorit energjistik. Një arritje e rëndësishme për vitin 2021 është edhe niveli rekord minimal i humbjeve në rrjet me 20.62 përqind, nga 21.48% në vitin 2020. Gjithashtu, një tregues mjaft i rëndësishëm për sektorin energjistik mbetet niveli i arkëtimeve i cili është rritur për vitin 2021 me rreth 6.5 miliardë lekë krahasuar me 2020.

Në kuadër të reformës në sektorin e energjisë, në muajin Dhjetor të vitit 2020 u finalizua me sukses plani i masave për reduktimin e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike. Ky plan masash, sipas Urdhërit të përbashkët të MFE dhe MIE nr.304/2020 *“Për miratimin e planit të masave të reduktimit të detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike”*, i vënë në zbatim që prej Janarit 2021 e në vijim, shërben si një instrument kryesor për realizimin e një prej elementeve kryesore të reformës në këtë sektor jetik për ekonominë e vendit. Ky plan ofron një seri masash për parandalimin e detyrimeve të prapambetura dhe disiplinimin e pagesave ndërmjet kompanive të sektorit energjistik dhe palëve kryesore të lidhura me to. Me qëllim zbatimin me sukses të këtij plani, Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, bashkëfirmosën Urdhërin e Përbashkët nr.379/2021 *“Mbi zbatimin e planit të masave për reduktimin e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike”*, që ngarkon ndërmarrjet e sektorit energjistik për raportimin mujor nga ana e tyre, mbi shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe statusin e detyrimeve ndërmjet sektorit të energjisë dhe entiteve të tjera publike.

Tabela e mëposhtme paraqet në mënyrë të detajuar detyrimet e ndërsjella në sektorin e energjisë elektrike:

Deri në Dhjetor 2021 (ne mld LEK)	KESH	OST	OSHEE	MFE	DPT	Total
KESH ndaj:		0.40		17.72	0.01	18.13
OST ndaj:	6.6		0.97	14.56		22.13
OSHEE ndaj:	51.35	13.9*		4.60	6.70	76.55
Ndermarrjet UK ndaj:			21.90			21.90
ML/IB			5.50			5.50
Total	57.95	14.3	28.37	36.88	6.71	144.21

Burimi: MFE, KESH, OST, OSHEE Group, dhe AKUM

*Vlera e detyrimeve të ndërsjella varion nga 13.9-17.8 mld lekë, per shkak te mosrakordimit mes kompanive.

Të Dhëna Financiare për Sektorin Energjetik

Në zbatim të Udhëzimit Plotësues nr.4/2021 "Për zbatimin e Buxhetit të vitit 2021", Ministria e Financave dhe Ekonomisë, periodikisht mbi bazë tremujore, ka mbledhur, përpunuar dhe analizuar informacionin e nevojshëm në lidhje me treguesit e performancës financiare të tre kompanive të sektorit energjistik. Kjo, me qëllim identifikimin, vlerësimin, monitorimin dhe raportimin e risqeve fiskale që rezultojnë nga ndërmarrjet publike me kapital shtetëror në tërësi dhe nga sektori energjetik në veçanti, duke konsideruar rëndësinë strategjike të tij dhe problematikat sensitive që e karakterizojnë. Bazuar në të dhënat më të fundit të raportuara pranë MFE-së për vitin 2021, mëposhtë paraqitet performanca financiare e tre ndërmarrjeve të sektorit energjistik (KESH sh.a, OSHEE Group sh.a dhe OST sh.a) mbi bazë krahasimore:

Tabela 13 Të dhënat financiare për Sektorin Energjetik (në mijë Lekë)

Zerat/Periudha	12M 2019	12M 2020	12M 2021³
<i>Të ardhurat</i>	77,524,821	78,356,614	94,921,074
<i>Shpenzimet</i>	79,554,330	81,059,571	102,009,890
Humbje/Fitim	(2,029,509)	(2,702,957)	(7,088,816)
<i>Aktivitet Afatshkurtra</i>	131,162,254	141,518,503	127,237,537
<i>Aktivitet Afatgjata</i>	199,943,236	196,268,129	213,557,363
Total Aktive	331,105,490	337,786,632	340,794,900
<i>Detyrimet afatshkurtra</i>	188,095,177	205,872,355	166,760,126
<i>Detyrimet afatgjata</i>	67,342,340	62,327,184	110,107,864
Total Detyrime	255,437,517	268,199,539	276,867,989
Kapital	75,667,973	69,587,093	63,926,911

Burimi: OSHEE Group, OST, KESH Sh.a.

³ Të dhënat financiare për OSHEE Group sh.a, për vitin 2021, janë paraprake (jo finale) të përcjella nga kompania.

➤ Performanca financiare e OSHEE Group sh.a.

Tabela 14 Të dhënat financiare 12 mujore për OSHEE Group Sh.a (në mijë Lekë)

Zerat/Periudha	12M 2019	12M 2020	12M 2021
Të ardhurat	59,623,323	60,300,249	66,337,830
Shpenzimet	63,799,901	62,858,000	79,538,356
Humbje/Fitim	(4,176,578)	(2,557,751)	(13,200,526)
Aktivet Afatshkurtra	35,210,156	40,073,588	31,422,600
Aktivet Afatgjata	48,878,558	50,037,448	57,449,476
Total Aktive	84,088,714	90,111,036	88,872,076
Detyrimet afatshkurtra	109,285,349	118,024,363	76,996,064
Detyrimet afatgjata	10,479,778	10,218,663	63,107,117
Total Detyrime	119,765,127	128,243,026	140,103,181
Kapital	(35,676,413)	(38,131,990)	(51,231,105)

Burimi: OSHEE Group sh.a.

➤ Performanca financiare e KESH sh.a.

Tabela 15 Të dhënat financiare 12 mujore për KESH sh.a (në mijë Lekë)

Zerat/Periudha	12M 2019	12M 2020	12M 2021
Të ardhurat	10,421,281	11,158,917	19,200,426
Shpenzimet	7,639,649	11,252,871	13,197,021
Humbje/Fitim	2,781,632	(93,954)	6,003,405
Aktivet Afatshkurtra	78,423,475	81,613,887	79,178,996
Aktivet Afatgjata	96,631,509	92,025,672	92,097,503
Total Aktive	175,054,984	173,639,559	171,276,498
Detyrimet Afatshkurtra	58,701,477	64,834,078	62,759,012
Detyrimet Afatgjata	36,775,404	33,406,825	27,142,997
Total Detyrime	95,476,881	98,240,903	89,902,009
Kapital	79,578,104	75,398,656	81,374,489

Burimi: KESH sh.a.

➤ Performanca financiare e OST sh.a.

Tabela 16 Të dhënat financiare 12 mujore për OST Sh.a (në mijë Lekë)

Zerat/Periudha	12M 2019	12M 2020	12M 2021
Të ardhurat	7,480,216	6,897,448	9,382,818
Shpenzimet	8,114,779	6,948,700	9,274,514
Humbje/Fitim	(634,563)	(51,252)	108,304
Aktivet Afatshkurtra	17,528,623	19,831,028	16,635,942
Aktivet Afatgjata	54,433,169	54,205,009	64,010,384
Total Aktive	71,961,792	74,036,037	80,646,326
Detyrimet Afatshkurtra	20,108,351	23,013,914	27,005,050
Detyrimet Afatgjata	20,087,158	18,701,696	19,857,749
Total Detyrime	40,195,509	41,715,610	46,862,799
Kapital	31,766,283	32,320,427	33,783,526

Burimi: OST Sh.a.

7.1.2 Ndërmarrjet e Sektorit të Ujësjellës-Kanalizimeve

Në kuadër të përmirësimit të monitorimit të ndërmarrjeve shtetërore, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, përmes Sektorit të Monitorimit të Risqeve, ka monitoruar disa tregues kryesorë financiarë të ndërmarrjeve të Ujësjellës Kanalizime. Për vitin 2021, nga të dhënat kryesore financiare të sektorit, të përcjella nga AKUM, 55 ndërmarrje rezultojnë me humbje dhe 3 ndërmarrje rezultojnë me fitim.. Mbi bazë krahasimore, vërehet një rritje me +13 ndërmarrje me humbje, nga 42 të tilla që ishin në 2020. Ndërkohë që, numri i ndërmarrjeve me fitim është ulur me -7 të tilla, nga 10 ndërmarrje me fitim që u shënuan në 2020. Për vitin 2021, ndërmarrjet Durrës, Kamëz, Vlorë, Shkodër dhe Kavajë ishin ndërmarrjet që raportuan pjesën kryesore të humbjeve të sektorit. Ndërkohë që për 2020 ishin ndërmarrjet Kamëz, Durrës, Vlorë, Kavajë dhe Elbasan, ato që raportuan humbje në një vlerë rreth 1 miliardë lekë ose rreth 51% të vlerës totale të humbjeve të sektorit për vitin 2020.

Treguesit kryesorë të performancës për 12 mujorin 2021 për ndërmarrjet e U-K të analizuar, tregojnë për një vijimësi të gjendjes ekzistuese financiare dhe vështirësi në pagimin e detyrimeve dhe mbledhjen e të ardhurave të faturuara korrente dhe të prapambetura, duke sinjalizuar probleme potenciale të likuiditetit në periudhën afashkurtër, krahasuar me vitin 2020. Impakt të konsiderueshëm në vështirësitë financiare të ndërmarrjeve U-K patën edhe pasojat nga pandemia COVID19. Ndërkohë, Qeveria nëpërmjet AKUM-it gjatë vitit 2021 i ka shpërndarë shoqërive U-K sh.a një vlerë totale subvencioni prej 380 milion lekë. Ky subvencion shkon kryesisht për ndërmarrjet të cilat nuk arrijnë të mbulojnë koston/shpenzimet e operimit dhe mirëmbajtjes, të cilat u shtuan gjatë periudhës së vështirë ekonomike të shkaktuar nga pandemia.

Një problematikë e rëndësishme mbetet edhe stoku i detyrimeve të akumuluar nga ndërmarrjet U-K sh.a ndaj sektorit të energjisë. Vlen për t'u theksuar se, në kuadër të reformës në sektorin e energjisë, janë intensifikuar marrëdhëniet dhe bashkëpunimi me institucionet dhe aktorët kryesorë të fushës, Ndërmarrjet UK me Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë, si dhe me ndërmarrjet e energjisë. Plani i masave të reduktimit të detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike, miratuar me Urdhërin e Përbashkët MIE/MFE nr.304/2020 "Për miratimin e planit të masave të reduktimit të detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike", përfshin në procesin e shlyerjes së detyrimeve të ndërsjella edhe sektorin e ujit. Me qëllim zbatimin me sukses të këtij plani, MIE dhe MFE, bashkëfirmosën Urdhërin e dytë të Përbashkët nr.379/2021 "Mbi zbatimin e planit të masave për reduktimin e detyrimeve të prapambetura në sektorin e energjisë elektrike". Urdhëri i sipërcituar ngarkon krahas ndërmarrjeve të sektorit energjistik edhe AKUM, për raportimin mujor nga ana e tyre, mbi shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe statusin e detyrimeve ndërmjet sektorit të energjisë dhe entiteve të tjera publike.

Kështu, për periudhën deri në Dhjetor 2021, Agjencia Kombëtare e Ujësjellës Kanalizime dhe Infrastrukturës së Mbetjeve (AKUM) pas rakordimit të të dhenave me OSHEE Group Sh.a, raporton se detyrimet e akumuluar të ndërmarrjeve të ujësjellës-kanalizimeve rezultojnë të jenë në vlerën 21.9 miliardë Lekë. Nga totali i detyrimeve të raportuara, vetëm ndërmarrja e UK Sh.a Durrës ka 6.71 miliard Lekë detyrime të akumuluar në vite. Në tabelën e mëposhtme listohen pesë ndërmarrjet që kanë pjesën më të madhe të detyrimeve ndaj OSHEE Sh.a.

Grafiku 48 Stoku i detyrimeve të prapambetura e Sektorit Ujësjellës-Kanalizime ndaj OSHEE Group Sh.a (në mld lekë)

5 UK kryesore me detyrime ndaj OSHEE	12.84
Durrës UK Sh.a	6.71
Vlorë UK Sh.a	2.26
Patos UK Sh.a	1.61
Fier UK Sh.a	1.31
Krujë UK Sh.a	0.95

Burimi: AKUM (2021)

Akumulimi i detyrimeve të prapambetura vazhdon trendin rritës, kryesisht për shkak të performancës së ulët të shumicës së shoqërive U-K sha. Nisur nga kjo, ka startuar aktualisht procesi i reformimit dhe riorganizimit të të sektorit të Ujit, në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Sektorit të Furnizimit me Ujë dhe Kanalizimeve 2020-2030. Synimi është ridimensionimi i 61 ndërmarrjeve U-K aktuale, përmes rigrupimit të tyre në 15 drejtori qëndrore U-K, me qëllim final menaxhimin optimal dhe rritjen e performancës së tyre financiare.

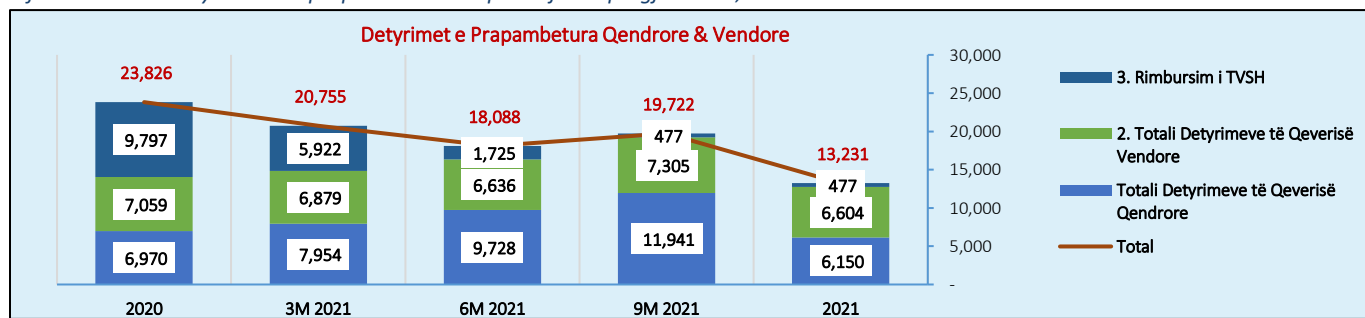
7.2 Detyrimet e prapambetura të Qeverisjes së Përgjithshme

Bazuar në VKM nr.50 datë 05.02.2014 “Për miratimin e Strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit” dhe Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2019-2022, MFE ka ndërmarrë dhe intensifikuar hapat konkretë në drejtim të monitorimit dhe raportimit të detyrimeve të prapambetura. Duke nisur nga viti 2021, ky monitorim dhe raportim gjenerohet automatikisht nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë (SIFQ) sipas përcaktimeve të Udhëzimit nr.37 të datës 06.10.2020 “Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të Qeverisjes së Përgjithshme”. Ky format i raportimit të detyrimeve të prapambetura përveç se rrit saktësinë dhe siguron të dhënat në kohë, është gjithashtu një format gjithëpërfshirës duke unifikuar raportin për të gjithë njësitë e qeverisjes së përgjithshme.

Parë në një aspekt më të gjerë dhe gjithëpërfshirës, Ministria e Financave dhe Ekonomisë i ka sugjeruar të gjitha njësitë të auditimit të brendshëm në sektorin publik që në “Planin strategjik dhe vjetor të veprimtarisë audituese për vitet 2021 – 2023” të përfshijnë angazhime auditimi për analizimin dhe vlerësimin e situatës së detyrimeve të prapambetura të njësive publike. Kjo, përsa kohë që detyrimet e prapambetura janë përcaktuar si fushë me risk të lartë dhe duhet të trajtohen me përparësi nga auditimi i brendshëm i njësive publike, për të paraqitur gjendjen aktuale dhe për të dhënë rekomandime sa më të vlefshme për shlyerjen e tyre në afate të përcaktuara.

Në grafikun e mëposhtëm paraqitet ecuria e detyrimeve të prapambetura për vitin 2021:

Grafiku 49 Stoku i detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme, në mln lekë

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Konkretisht, deri në fund të muajit Dhjetor 2021 u regjistrua një stok kumulativ prej 13.23 miliardë lekë⁴ i detyrimeve të prapambetura nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, nga të cilat:

- ✓ Totali detyrimeve të qeverisë qëndrore rreth 6.15 miliardë lekë
- ✓ Totali detyrimeve për rimbursimin e TVSH-së rreth 0.48 miliardë lekë
- ✓ Totali detyrimeve të qeverisë vendore rreth 6.60 miliardë lekë.

Krahasuar me stokun e detyrimeve të prapambetura të raportuara për të njëjtën periudhë të vitit 2020, rezulton se:

- ✓ Niveli total i detyrimeve të prapambetura është rreth 10.6 miliardë lekë më i ulët.
- ✓ Rimbursimet e prapambetura të TVSH-së janë ulur ndjeshëm me rreth 9.3 miliardë lekë.

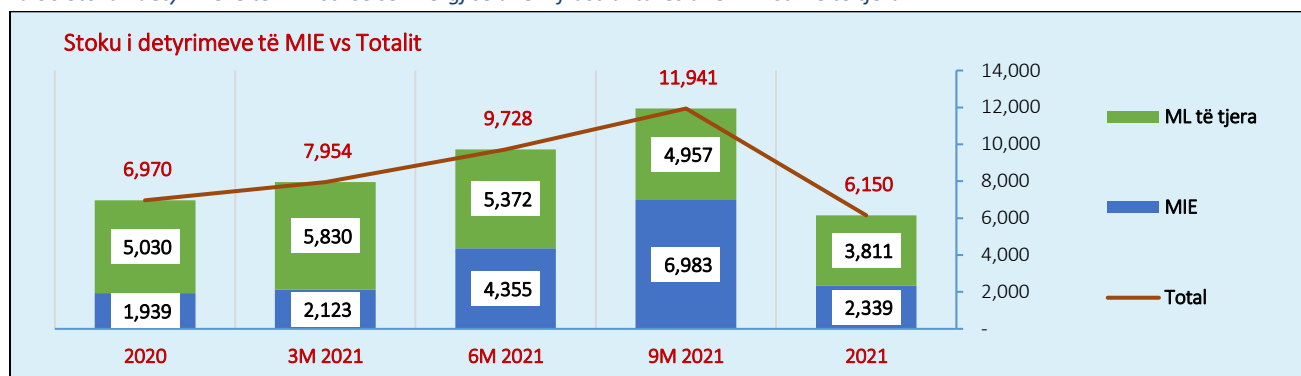
⁴ Pa përfshirë detyrimet e prapambetura të Ujësjellës Kanalizime dhe Universiteteve

Megjithëse edhe në vitin 2021 vijuan efektet e shkaktuara nga Pandemia COVID19, niveli i përgjithshëm i detyrimeve të prapambetura u mbajt nën kontroll dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka monitoruar ecurinë e shlyerjeve së tyre mbi bazë tremujore. Në këtë fokus, edhe rishikimi i fundit i buxhetit të vitit 2021 (përmes AN nr.34 datë 03.12.2021) që pati si qëllim kryesor shlyerjen e detyrimeve të prapambetura, e reduktoi stokun total në vlerën 13.2 miliardë lekë ose 45 përqind më të ulët se viti 2020. Në total, gjatë vitit 2021, janë shlyer rreth 10.6 miliardë lekë detyrime të prapambetura nga periudhat e mëparshme. Duke konsideruar që procesi i shlyerjes së detyrimeve nga ana e institucioneve kryhet në respektim të parimit FIFO, rezulton se detyrimet që mbeten për t'u shlyer gjatë vitit 2021 karakterizohen nga një "moshë mesatare" e re e krijimit të tyre.

7.2.1 Detyrimet e prapambetura për njësitë e Qeverisjes Qendrore

Në grafikun e mëposhtëm jepet ecuria e stokut të detyrimeve të prapambetura për secilin tremujor të vitit 2021.

Grafiku 50 Stoku i detyrimeve të Ministrisë së Energjisë dhe Infrastrukturës dhe ministrive të tjera

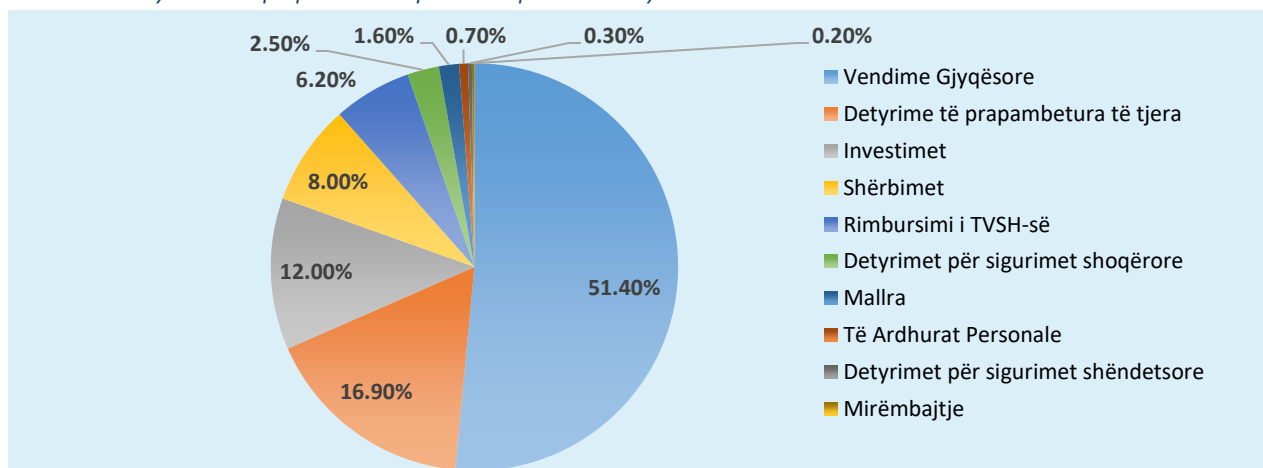

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Sipas informacionit të gjeneruar nga Sistemi Informatik Financiar i Qeverisë (SIFQ) për periudhën deri në Dhjetor 2021, rezulton se stoku i detyrimeve të prapambetura të njësitë të qeverisjes qendrore, është rreth 6.15 miliardë lekë, ose rreth 820 milionë lekë më i ulët krahasuar me stokun e regjistruar në Dhjetor 2020. Sipas kategorive të shpenzimeve rezulton:

- Vendimet Gjyqësore zënë peshën më të madhe të stokut të detyrimit rreth 51.4%,
- Detyrime të prapambetura të tjera zënë rreth 16.9%,
- Investimet zënë rreth 12.0%,
- Shërbimet me rreth 8.0%,
- Detyrimet për sigurimet shoqërore me rreth 2.5%,
- Mallra me rreth 1.6%, etj

Grafiku 51: Stoku i detyrimeve të prapambetura qendrore sipas zërave kryesorë

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Siç vërehet, zë me peshë të konsiderueshme në ecurinë e detyrimeve të prapambetura mbetet ai i vendimeve gjyqësore administrative të formës së prerë, të cilat:

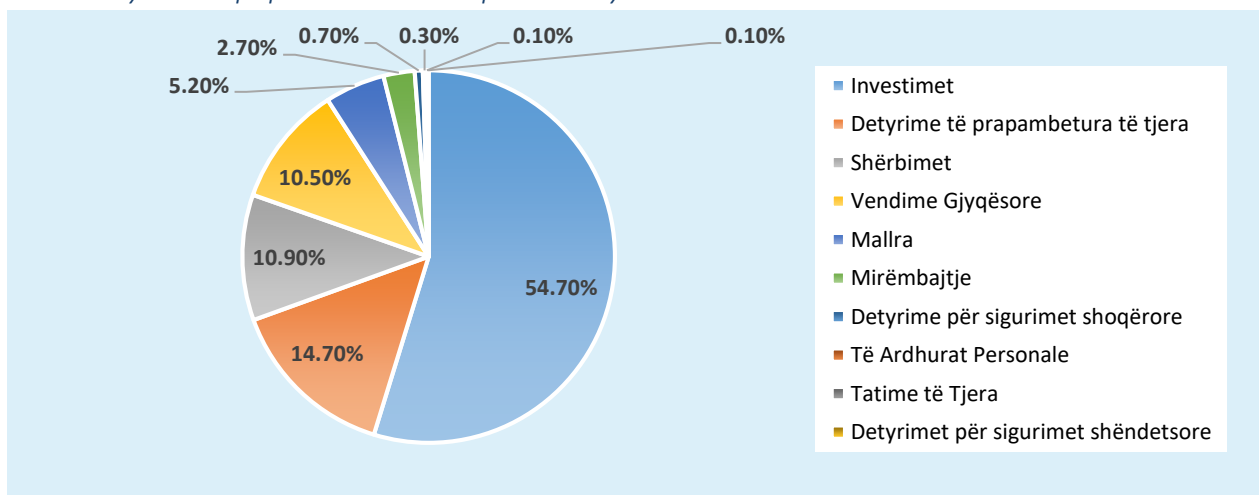
- ✓ Kanë kryesisht në sfond largimet e padrejta nga puna të ish-punonjësve, të cilat në çdo rast implikojnë kosto buxhetore të paparashikuara. Këto detyrime monitorohen dhe raportohen nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në kuadër të monitorimit të përgjithshëm të detyrimeve të prapambetura. Për vitin 2021, detyrimet e prapambetura për vendime gjyqësore për njësitë e qeverisje qendrore rezultuan në rreth 3.16 mld lekë ose rreth 51.4% e stokut total të detyrimeve të prapambetura të njësive të qeverisjes qendrore.
- ✓ Ministria e Financave dhe Ekonomisë, për t'i paraprirë akumulimit të tyre në kohë, përveç një monitorimi periodik, vazhdimisht i ka bërë apel aftësisë menaxhuese të vetë institucioneve buxhetore, përmes aplikimit me këste të pagesës për përfituesit apo instrumenteve të tjerë të lehtësimit dhe/ose zhvendosjes në kohë të të barrës së tyre buxhetore.

7.2.2 Detyrimet e prapambetura për njësitë e Vetëqeverisjes Vendore (NJVQV)

Stoku i detyrimeve të prapambetura për njësitë e vetëqeverisjes vendore në fund të muajit dhjetor 2021, është rreth 6.6 miliard lekë. Vlera e stokut të detyrimeve të prapambetura është ulur me rreth 0.7 miliard lekë krahasuar me stokun e detyrimit në fund të tremujorit të tretë të vitit 2021, që ishte rreth 7.3 miliard lekë; dhe është ulur me rreth 0.5 miliard lekë krahasuar me stokun e detyrimit në fund të vitit 2020, që ishte rreth 7.1 miliard lekë.

Stokun më të lartë të detyrimeve vazhdon ta ketë bashkia Kavajë në vlerën rreth 820 milion lekë, e cila përbën 12.7% të totalit të detyrimeve, bashkia Tiranë në vlerën rreth 632 milion lekë, e cila përbën 9.8% të totalit të detyrimeve, bashkia Vorë në vlerën rreth 516 milion lekë, e cila përbën 8% të totalit të detyrimeve; bashkia Malësi e Madhe në vlerën rreth 323 milion lekë, e cila përbën 5% të totalit të detyrimeve. Më pas renditen bashkia Pogradec dhe Durrës.

Grafiku 52: Stoku i detyrimeve të prapambetura vendore sipas zërave kryesorë

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Sipas kategorive, rezultojnë që:

- Investimet zënë peshën më të madhe të stokut të detyrimit me rreth 54.7%,
- Detyrime të prapambetura të tjera me rreth 14.7%,
- Shërbimet rreth 10.9%,
- Vendimet Gjyqësore rreth 10.5%,
- Mallra me rreth 5.2%,
- Mirëmbajtje rreth 2.7%, etj

Tabela 17 Detyrimet e prapambetura në nivel vendor sipas kategorive

Llog. Ekonomike	Kategoria	Bashki	Qarqe	Pesha ne % Bashki	Pesha ne % Qarqe
4864100	Vendime Gjyqesore	572,811,506	115,370,536	8.9%	96.4%
4864200	Det.Prap. Sherbime	719,064,162	1,448,121	11.1%	1.2%
4864300	Det.Prap.Mirembajtje	178,608,818	0	2.8%	0.0%
4864400	Det.Prap. Investime	3,612,949,903	739,225	55.9%	0.6%
4864500	Det.Prap.Rimbursi.TVSH	758,305	0	0.0%	0.0%
4864600	Mallra	345,941,812	705,546	5.4%	0.6%
4864900	Det.Prap.Te Tjera	953,102,787	1,435,940	14.7%	1.2%
4864601	Det.Prap.Sig.Shoqerore	48,318,652	0	0.7%	0.0%
4864602	Det.Prap.Sig.Shendet	4,098,637	0	0.1%	0.0%
4864603	Det.Prap.Ardh.Personal	21,671,419	0	0.3%	0.0%
4864604	Det.Prap.Tatime Tjera	6,329,522	0	0.1%	0.0%
TOTAL		6,463,655,523	119,699,368	100.0%	100.0%

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

7.3 Koncesionet/PPP-të

Ministria e Financave dhe Ekonomisë (MFE) vlerëson dhe miraton paraprakisht të gjitha projektet koncesionare dhe të partneritetit publik privat (PPP), si edhe çdo ndryshim të tyre, nga pikëpamja e implikimeve individuale apo në grup, për shpenzimet buxhetore, deficitin buxhetor, qëndrueshmërinë e borxhit publik dhe detyrimet kontingjente eventuale. Gjatë vitit 2021, MFE ka vijuar monitorimin e performancës së kontratave koncesionare/PPP-ve me mbështetje buxhetore, duke monitoruar ecurinë e pagesave faktike buxhetore dhe treguesit e performancës të planifikuar/realizuar, për secilën kontratë koncesionare/PPP. Monitorimi dhe raportimi mbi kontratat koncesionare/PPP është institucionalizuar përmes përfshirjes në Udhëzimin Plotësues nr.4 datë 25.01.2021 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2021”, të skedulit të detyrueshëm kohor të raportimit të tyre nga çdo autoritet kontraktor dhe të formateve standarde respektive, me qëllim thellimin e analizës dhe rritjen e transparencës. Ky monitorim kryhet në bazë mujore, me qëllim identifikimin dhe monitorimin hap pas hapi të risqeve potenciale që mund të materializohen nga implementimi i tyre. Në fund të vitit 2021, në nivel total rezultoi se:

- ✓ Nga 13 kontrata koncesionare/PPP, me mbështetje buxhetore:
 - Për 12 kontrata u regjistruan pagesa faktike buxhetore, për periudhën 12 mujore.
 - Për 1 kontratë nuk u krye asnjë pagesë.
- ✓ Fondet buxhetore të planifikuara për vitin 2021, sipas planit vjetor të ndryshuar, me destinacion mbështetjen nga buxheti për kontratat koncesionare/PPP, në total ishin rreth 11.82 miliardë lekë.
- ✓ Pagesat faktike për vitin 2021, në total rezultuan në rreth 11.5 mld lekë ose 97.4% e planit përrundimtar 2021.

Respektimi i rregullit fiskal, për vitin 2021:

- ✓ Kufiri i lejuar i pagesave neto për kontratat koncesionare/PPP, prej 5% i të ardhurave tatimore faktike të vitit 2020, përlllogaritet në rreth 19.93 miliardë lekë.
- ✓ Referuar tabelës së mëposhtme, pagesat vjetore neto të realizuara (faktike) nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme, për kontratat koncesionare/PPP me mbështetje buxhetore, rezultuan në rreth 11.5 miliardë lekë.
 - Rrjedhimisht, në buxhetin 2021 është respektuar kufizimin ligjor i sipërcituar në zbatim të rregullit fiskal respektiv, pasi vlera e realizuar prej rreth 11.52 miliardë lekë, për pagesat vjetore neto të kontratave koncesionare apo PPP, për vitin 2021, përbën vetëm 2.89 përqind të totalit të të ardhurave tatimore faktike të vitit 2020, prej rreth 398.66 miliardë lekë.

Tabela 18 Koncesionet/PPP-të aktive me mbështetje nga buxheti i shtetit (në mijë lekë)

Autoritet Kontraktor	Nr.	Emërtimi i Kontratës PPP	Viti i fillimit	Viti i mbarimit	Program	Uoju i Shpenzimit	Fakt 2018	Fakt 2019	Fakt 2020	Plan i ndryshuar 2021	Fakt 2021	% e realizimit Fakt/Plan 2021
Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë	1	Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë së Elbasanit	2015	2021	06220	Investim	601,429	581,936	582,720	50,000	40,292	80.6%
	2	Ndërtimi, operimi dhe transferimi i inceneratorit për përpunimin e mbetjeve urbane të Bashkisë Fier	2016	2022	06220	Investim	752,771	752,770	752,770	752,771	690,040	91.7%
	3	Ndërtimi, Operimi dhe Transferimi (BOT) HEC mbi lumin Devoll, rimbursimi i ndërtimit të rrugëve zëvendësuese	2015	2019	04320	Investim	1,355,108	1,505,822				
	4	Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës së Arbrit	2018	2031	04520	Investim		3,910,860	2,691,055	3,393,100	3,392,727	100%
	5	Ndërtim, Operim dhe Mirëmbajtje e Rrugës Milot-Morinë	2017	2047	04520	Investim	308,183	570,643	811,734	792,259	790,027	99.7%
	6	Ndërtimi dhe Operimi i Porti Jahteve Oriku - Dukat	2021	2033	04520	Investim			0	48,029	47,069	98.0%
Ministria e Financave dhe Ekonomisë	1	Ndërtimi dhe Operimi i Rrugës Milot - Ballëdren	2020	2033	04520	Investim			0	3,100	3,100	100%
	1	Shërbimi i Skanimit në Dogana	2013	2030	01150	Korente	1,525,579	1,509,659	1,140,893	1,660,686	1,660,686	100%
	1	Koncesioni/PPP Kontrolli bazë i popullsisë (check up)	2015	2025	07220	Korente	876,083	876,083	322,322	366,090	219,021	59.8%
	2	Koncesioni/PPP (Ofrimi i setit të personalizuar të instrumenteve kirurgjikale, material mjekësor steril njëpërdorimësh në sallat kirurgjikale, trajtimi i mbetjeve biologjike dhe dezinfektimi i sallave kirurgjikale)	2016	2026	07330	Korente	1,625,581	2,163,282	1,288,269	1,564,982	1,564,982	100%
Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	3	Koncesioni/PPP (Ofrimi i shërbimit të dializës)	2016	2026	07330	Korente	738,911	804,388	733,203	754,000	754,000	100%
	4	Ofrimi i shërbimeve laboratorike spitalore	2020	2030	07330	Korente		0	30,670	1,137,845	1,106,402	97.2%
Bashkia Tiranë/Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	1	Ndërtimi i Shkollave të Arsimit Parauniversitar në Bashkinë e Tiranës	2018	2025	09120	Investim				0	0	0%
MIE / Bashkia Tiranë	1	Inceneratori i Tiranës	2017	2047	06220	Korente	977,000	977,125	1,280,000	1,300,000	1,249,399	96.1%
	13	TOTALI					8,760,645	13,652,568	9,633,635	11,822,862	11,517,745	97.4%
		Totali i të Ardhurave Tatimore					419,333,310	426,270,680	398,657,710		475,611,880	
		Respektimi i Rregullit Fiskal (përpjesa e pagesave të PPP ndaj totalit të të ardhurave tatimore të vitit paraardhës buxhetor më pak se 5%)						3.26%	2.26%		2.89%	

Burimi: Ministria e Financave dhe Ekonomisë (2022)

Informacion më të detajuar dhe gjithëpërfshirës për këtë qëllim, do të gjeni në “Raportin e kontratave PPP, për vitin 2021” që i bashkëlidhet këtij relacioni.

7.4 Detyrime të tjera Kontigjente:

7.4.1 Vendimet e Gjykatës së të Drejtave të Njeriut në Strasburg (GJEDNJ)

Këto vendime kanë të bëjnë kryesisht me çështje që lidhen me kthimin dhe kompensimin e pronave tek ish-pronarët. Sipas Avokaturës së Shtetit, risqet financiare që burojnë nga vendimet e GJEDNJ-së janë të karakterizuara nga një aftësi e dobët parashikuese, përse kohë që kjo Gjykatë nuk funksionon me një kalendar të përcaktuar për komunikimin e çështjeve dhe nxjerrjen e vendimeve. Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka respektuar në vazhdimësi të gjitha vendimet e miratuara nga GJEDNJ, përmes likuidimit të VKM-ve respektive miratuar në mbështetje të tyre, me përpikmëri dhe brenda afateve strikte të përcaktuara prej këtij organi. Kjo, duke konsideruar faktin se kur pagesat nuk kryhen brenda afatit tre mujor nga data kur vendimi përkatës merr formën e prerë, shteti shqiptar ngarkohet me pagesën e një kamatë-vonesë për çdo ditë vonesë. Sidoqoftë, për garantimin e shlyerjes në kohë të këtyre vendimeve, MFE ka rekomanduar vazhdimisht përdorimin e të gjitha kanaleve të mundshme institucionale dhe procedurale, brenda hapësirave që siguron kuadri ligjor në fuqi, duke sugjeruar skedulimin e detyrimit financiar, sipas mundësive të buxhetit të shtetit me këste, në negociim me përfituesit.

Ndërkohë, hyrja në fuqi më datë 30.12.2018 e ndryshimeve në ligjin “Për Avokaturën e Shtetit”, përmban një kre të veçantë dedikuar ekzekutimit të vendimeve të GJEDNJ-së, ku specifikisht në nenin 19/5 përcaktohen 2 mënyra ekzekutimi të shpërblimit:

- ✓ *Vendimet me detyrim financiar mbi 10.000 EUR implikojnë nxjerrjen e VKM-ve për ekzekutimin e tyre.*
- ✓ *Vendimet me detyrim financiar deri në 10.000 EUR, ekzekutohen drejtpërdrejtë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, pas kërkesës zyrtare të Avokaturës së Shtetit.*

Gjatë vitit 2021, rezultoi se:

- ✓ *Këshilli i Ministrave ka miratuar vetëm një VKM me një vlerë totale prej 14.720 EUR (rreth 1.85 milionë lekë) që është përballuar nga Fondi Rezervë i buxheti i shtetit, i miratuar për vitin 2021.*
- ✓ *Ndërkohë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka ekzekutuar dy vendime të GJEDNJ, me vlera nën 10.000EUR, përkatësisht 2.500 EUR dhe 2.100 EUR (në total rreth 569 000 lekë).*

7.4.2 Vendimet e Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit

Vendimet e Gjykatës Ndërkombëtare të Arbitrazhit kanë të bëjnë me vendimet e formës së prerë për zgjidhjen e konflikteve në mosmarrëveshjet dy ose shumëpalëshe, në ngarkim të shtetit shqiptar. Duke patur parasysh efektet e qënësishme financiare që rëndom shoqërojnë këto vendime, ato vlerësohen me risk të konsiderueshëm për buxhetin e shtetit. Në pjesën më të madhe, efektet financiare që rrjedhin nga zbatimi i këtyre vendimeve janë përballuar nga buxheti i vetë institucioneve buxhetore (kryesisht ministri linje), të cilat kanë qenë edhe palë e paditur në gjykimet respektive. Ndërkohë që, në rastet kur palë e paditur cilësohet ‘shteti shqiptar’ apo ‘qeveria shqiptare’, këto vendime likujdohen përmes buxhetit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe/ose Fondit rezervë të buxhetit të shtetit, nëse lind nevoja. Në vitin 2021, vlera totale e vendimeve të arbitrazhit të paguara nga buxheti i shtetit rezultoi në masën rreth 283.85 milionë lekë⁵. Nga këto:

- ✓ *84.9 milionë lekë Ministria e Financave dhe Ekonomisë, për pagesën e shërbimeve juridike për përfaqësimin dhe mbrojtjen e Republikës së Shqipërisë dhe procesin e anulimit të një vendimi të arbitrazhit ndërkombëtar.*
- ✓ *83.2 milionë lekë Agjencia Kombëtare Ujësjellës Kanalizime dhe Mbetjeve të Ngurta (AKUM), për pagesën e shërbimeve juridike për përfaqësim dhe mbrojtje, lidhur me një vendim të arbitrazhit ndërkombëtar.*
- ✓ *78.1 milionë lekë Ministria e Turizmit dhe Mjedisit, për pagesën e shërbimeve juridike lidhur me procesin e anulimit të një vendimi të arbitrazhit ndërkombëtar.*
- ✓ *28.9 milionë lekë Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, për pagesën e kostove administrative të Gjykatës lidhur me një vendim të arbitrazhit ndërkombëtar.*
- ✓ *8.75 milionë lekë Autoriteti Rrugor Shqiptar, për pagesën e shërbimeve juridike për përfaqësimin në procedurat e anulimit të një vendimi të arbitrazhit ndërkombëtar.*

Ministria e Financave dhe Ekonomisë, në vazhdimësi dhe me këmbëngulje, ka rekomanduar forcimin e rolit negociues të institucioneve buxhetore dhe Avokaturës së Shtetit në çështjet e kësaj natyre, si edhe disiplinimin e procesit të shlyerjes financiare të përfituesve. Kjo, me qëllimin final të lehtësimit, reduktimit dhe/ose shmangies së barrës financiare mbi buxhetin e shtetit.

⁵ Informacioni lidhur me pagesat për vendimet e Arbitrazhit Ndërkombëtar, bazohet në raportimet zyrtare të dërguara në MFE nga Avokatura e Shtetit dhe institucionet përgjegjëse.

8. SHTOJCAT

8.1 Shtojca 1 - Zbatimi dhe monitorimi i parimeve dhe rregullave fiskale

Ligji Nr.57 datë 02.06.2016 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin Nr.9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë, të ndryshuar” (referuar në vijim si Ligji Organik i Buxhetit - LOB), në nenin 4/1 sanksionon disa parime dhe rregulla fiskale për mirëmenaxhimin e financave publike në Shqipëri. Ky seksion paraqet zbatueshmërinë e këtyre parimeve dhe rregullave fiskale përgjatë vitit 2021.

Shënim: Me anë të Aktit Normativ Nr.25, datë 22.06.2021 u miratuan disa ndryshime në LOB, të cilat pezulluan aplikueshmërinë e të gjithë rregullave fiskalë në LOB për vitin fiskal 2021. Megjithatë, pavarësisht kësaj veçorie ligjore për vitin 2021 në lidhje me rregullat fiskalë, në vijim është paraqitur sërish analiza e përvitshme.

Përcaktimi ligjor (1):

Neni 4/1, pika (1.a) i LOB sanksionon që në çdo ligj vjetor të buxhetit, fillestar apo të rishikuar, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, raporti i borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto do të planifikohet më i ulët se niveli i vlerësuar për vitin pararendës, deri atëherë kur niveli i borxhit të arrijë dhe qendrojë poshtë nivelit 45 përqind të Produktit të Brendshëm Bruto.

Zbatimi i ligjit (1):

Ligji fillestar i buxhetit vjetor 2021 (Ligj nr. 137, dt. 16.12.2020) ka qenë në përputhje të plotë me këtë përcaktim ligjor. Më specifikisht, raporti i borxhit ndaj PBB për vitin 2020, i vlerësuar në kohën e hartimit dhe miratimit të ligjit fillestar të buxhetit vjetor 2021, ishte 79.9% e PBB. Ndërsa niveli i borxhit që planifikohej në ligjin fillestar të vitit 2021 ishte 79.2% e PBB, pra më i ulët se sa niveli i vlerësuar për vitin 2020.

Shënim: Niveli i borxhit faktik i rezultuar në fund të 2021 nuk është relevant për sa i përket zbatueshmërisë ligjore të këtij neni/pike të LOB. Ky nen sanksionon vetëm nivelin e planifikuar të borxhit për 2021 dhe jo atë të rezultuar faktikisht në fund të vitit. Niveli faktik i rezultuar në fund të vitit është informues mbi efektshmërinë e LOB sa i takon uljes faktike të borxhit, por nuk është relevant sa i takon zbatueshmërisë/përputhshmërisë me ligjin.

Sa i takon vlerësimit të borxhit faktik gjatë vitit 2021 (sipas shifrave të disponueshme deri në momentin e hartimit të këtij raporti) rezulton 73.2% e PBB. Kjo konsiston në një rënie prej rreth 1.3 pikë përqindje të borxhit publik total nga niveli faktik prej 74.5% që ishte në 2020. Ndërsa, nëse në konsideratë do merrej treguesi i borxhit publik total *neto* nga gjendja e depozitës së qeverisë në Bankën e Shqipërisë (Llogarisë unike të thesarit), atëherë rënia e borxhit sipas këtij treguesi (borxhi neto) rezulton me 4.7 pikë përqindje, nga 74.0% në 2020, në 69.3% në 2021.

Përcaktimi ligjor (2):

Neni 4/1, pika (1.b) i LOB përcakton që përjashtim nga sanksionet e pikës së mësipërme të këtij neni (pikës "a") mund të bëhet vetëm në rastet e rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në nenin 4/4 të këtij LOB.

Zbatimi i ligjit (2):

Gjatë vitit 2021 nuk ka qenë rasti i aplikimit të kësaj klauzole përjashtuese.

Përcaktimi ligjor (3):

Neni 4/1, pika (1.c) i LOB sanksionon që vlera e Produktit të Brendshëm Bruto, nominale në lekë, e cila do të përdoret për llogaritjen e raportit të borxhit publik ndaj Produktit të Brendshëm Bruto për vitet buxhetore që planifikohen dhe për vitin pararendës, nuk mund të jetë më e lartë se vlera respektive e parashikuar ose vlerësuar në raportin “Perspektiva Ekonomike Botërore” (Ëorld Economic Outlook), të Fondit Monetar Ndërkombëtar, më i fundit i publikuar në kohën kur ligji vjetor i buxhetit dorëzohet për miratim në Kuvend. Kjo dokumentohet qartësisht në relacionin shoqërues të ligjit vjetor të buxhetit.

Zbatimi i ligjit (3):

Çdo ligj vjetor i buxhetit 2021 hartuar dhe miratuar për vitin 2021 (ligj fillestar ose i ndryshuar) ka qenë në përputhje të plotë me përcaktimet ligjore të LOB.

Shënim: Në ndryshimin e fundit të ligjit të buxhetit 2021 me anë të AN.34, si vlera referencë të projeksioneve të FMN janë marrë ato të misionit më të fundit të FMN në atë kohë (projeksionet më të rifreskuara dhe relevante) në vend të projeksioneve që gjendeshin në WEO në atë kohë. Sipas shënimit të bërë në WEO më të fundit të publikuar në muajin Tetor 2021, thuhet se “Projeksionet e WEO u përgatitën përpara fillimit të misionit të Artikullit IV që përfundoi më datë 11 Tetor 2021 dhe kështu nuk pasqyrojnë përditësimet e bëra gjatë misionit”.

Tabela më poshtë paraqet shifrat konkrete në kohën e hartimit dhe miratimit të lligjit fillestar dhe secilit ndryshim pasues përgjatë 2021 dhe përputhshmërinë respektive me këtë përcaktim të LOB.

Ligjet për Buxhetin e Vitit 2021

Ligji Nr.137, dt 16.12.2020		AN. Nr. 4, Dt. 05.02.2021				AN. Nr. 8, Dt 22.03.2021				AN. Nr 18, Dt. 12.04.2021				AN. Nr 26, Dt. 22.06.2021				AN. 34, dt. 03.12.2021					
PBB sipas FMN (1) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)		PBB sipas FMN (1) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)		PBB sipas FMN (1) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)		PBB sipas FMN (2) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)		PBB sipas FMN (2) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)		PBB sipas FMN (3) (miliardë lekë)		PBB e përdorur në planifikim (miliardë lekë)	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
1,570	1,692	1,572	1,683	1,570	1,692	1,572	1,683	1,570	1,692	1,572	1,683	1,643	1,757	1,608	1,683	1,643	1,757	1,608	1,735	1,608	1,769	1,608	1,735

(1) WEO - Tetor 2020;

(2) WEO - Prill 2021;

(3) Projeksionet sipas Misionit të Artikullit IV që përfundoi më datë 11 Tetor 2021, sipas shënimit sqarues të bërë në WEO – Tetor 2021

Shënim: Vlerat faktike të PBB të vitit 2021 të vlerësuara dhe publikuara nga INSTAT nuk janë relevante për sa i përket zbatueshmërisë ligjore të këtij neni/pike të LOB. Ky nen/pikë sanksionon vetëm limitin e sipërm sa i takon PBB të parashikuar dhe përdorur gjatë planifikimeve të çdo ligji vjetor buxheti (pra, jo më e lartë se sa parashikimi respektiv i FMN). Ndërkohë që PBB faktike (pra, sipas INSTAT) e rezultuar në fund të vitit është informuese sa i takon efektshmërisë së LOB lidhur me "realizimin" e parashikimeve të PBB, dhe veçanërisht eliminimin e devijimeve "optimiste" sistematike (të përsëritura disa vite rresht).

Përcaktimi ligjor (4):

Neni 4/1, pika (1.ç) i LOB sanksionon që në çdo vit buxhetor të planifikuar duhet të përfshihet një kontingjencë e veçantë, prej jo më pak se 0.7 përqind e shpenzimeve totale të buxhetit, për të kompensuar rreziqe potenciale nga luhajtjet në kurset e këmbimit ose normat e interesit, me ndikim në nivelin e borxhit.

Zbatimi i ligjit (4):

Çdo ligj vjetor i buxhetit hartuar dhe miratuar për vitin 2021 (ligj fillestar ose i ndryshuar) ka qenë në përputhje të plotë me këtë përcaktim ligjor. Tabela mëposhtë paraqet shifrat konkrete në kohën e hartimit e miratimit të lligjit fillestar dhe secilit ndryshim pasues përgjatë 2021 dhe përputhshmërinë respektive me këtë përcaktim të LOB.

Ligjet për Buxhetin e Vitit 2021

Vlera e Buxhetuar e zërit "Kontigjencë për luhatjet e normave të interesit"

Ligji Nr.137, Dt. 16.12.2020	AN. Nr. 4, Dt. 05.02.2021	AN. Nr. 8, Dt 22.03.2021	AN. Nr 18, Dt. 12.04.2021	AN. Nr 26, Dt. 22.06.2021	AN. 34, Dt. 03.12.2021
4.5 miliardë Lekë ose 0.8% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji	4.5 miliardë Lekë ose 0.8% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji	4.5 miliardë Lekë ose 0.8% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji	4.5 miliardë Lekë ose 0.8% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji	4.5 miliardë Lekë ose 0.7% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji	4.5 miliardë Lekë ose 0.7% e shpenzimeve totale sipas këtij ligji

Përcaktimi ligjor (5):

Neni 4/1, pika (1.d) i LOB sanksionon që në çdo ligj vjetor fillestar të buxhetit, si dhe në planifikimet e buxhetit afatmesëm, kur rritja reale e Produktit të Brendshëm Bruto, e parashikuar në raportin respektiv "Perspektiva Ekonomike Botërore", të FMN-së, është të paktën 5 përqind, atëherë deficitin i përgjithshëm nuk mund të jetë më i lartë se 2 përqind e Produktit të Brendshëm Bruto, përveç rasteve të rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në shkronjat "a", "b" dhe "c", të nenit 4/4, të këtij ligji.

Zbatimi i ligjit (5):

Rritja ekonomike për vitin 2021 e parashikuar nga FMN në raportet respektive "Perspektiva Ekonomike Botërore" është të paktën 5% në të gjitha raportet. Në rastin e ligjit fillestar të buxhetit 2021 (ligj nr. 137, dt. 16.12.2020) gjejnë zbatueshmëri klauzolat përjashtuese të rrethanave të jashtëzakonshme, të përcaktuara në shkronjat "a", "b" dhe "c", të nenit 4/4, të LOB.

Ligjet për Buxhetin e Vitit 2021

Ligji Nr.137, dt 16.12.2020		AN. Nr. 4, Dt. 05.02.2021		AN. Nr. 8, Dt 22.03.2021		AN. Nr 18, Dt. 12.04.2021		AN. Nr 26, Dt. 22.06.2021		AN. 34, dt. 03.12.2021	
Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽¹⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)	Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽¹⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)	Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽¹⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)	Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽²⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)	Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽²⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)	Rritja Reale e PBB (e parashikuar nga FMN) ⁽³⁾	Deficiti i targetuar (ne % te PBB)
2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
6.1	6.5	6.1	6.5	6.1	6.5	5.0	6.5	5.0	6.9	5.3	6.9

(1) WEO - Tetor 2020;

(2) WEO - Prill 2021;

(3) WEO - Tetor 2021

Shënim: Kjo pikë ka si synim të ankorojë në mënyrë kundër-ciklike politikën fiskale. Pra, nëse ekonomia parashikohet të rritet "përtej potencialit të natyreshëm" të saj, që në rastin konkret ky prag është kuantifikuar në LOB si "rritja reale e parashikuar nga FMN të paktën 5%", atëherë në këtë rast kjo pikë ankoron politikën fiskale drejt një konsolidimi më të lartë në terma të borxhit publik, duke vendosur një limit direkt mbi deficitin e targetuar në jo më shumë se 2% e PBB. P.sh., një rast hipotetik, ilustrues, nëse do të ndodhte që në një vit të caktuar rritja reale do të ishte 5% dhe nëse deficitin do të ankorohej sipas kësaj pike 2% (maksimumi i lejueshëm në këtë rast), duke supozuar një normë inflacioni (deflator) 3% dhe variablat e tjerë të pandryshuar, atëherë borxhi publik përgjatë vetëm atij viti do të reduktohej me rreth 4 pikë përqindje. Ndërkohë pika (ç) në nenin 4/4 përcakton rastin e kundërt të pikës më sipër, pra përcakton një opsion manovrimi ekspansionist të politikës fiskale për të ndikuar në stabilizimin e ciklit të ekonomisë nëse do të ndodhte një rast ku ekonomia të gjendej "në një pikë tejte të dobët të saj", e cila është kuantifikuar në LOB si "rritje reale e parashikuar nga FMN në 1% ose më e ulët". Por në këtë rast, që të mund të përdoret ky opsion lehtësues për stabilizim kundër-ciklik duhet që gjithashtu të jetë siguruar një farë niveli relativisht i qëndrueshëm i borxhit publik, i cili në këtë pikë të LOB kuantifikohet si niveli poshtë 60% të PBB.

Përcaktimi ligjor (6):

Neni 4/1, pika (1.dh) i LOB sanksionon që në fazat monitoruese të buxheteve faktike, nëse për shkak të rishikimeve të mundshme të PBB-së nominale ose për shkak të ndryshimeve në kurset e këmbimit, që përdoren për vlerësimin e stokut faktik të borxhit publik, rezulton se raporti i borxhit publik ndaj PBB-së nuk është më i ulët, kundrejt nivelit të vitit pararendës, atëherë, si rregull këto devijime duhet të kompensohen në planifikimet e viteve buxhetore pasuese.

Zbatimi i ligjit (6):

Në fund të vitit 2021 niveli i borxhit faktik ka rezultuar më i ulët se niveli që shënonte në vitin 2020, specifikisht (deri në këtë moment të përgatitjes së këtij raporti) borxhi në vitin 2020 shënonte 74.5% ndërsa në fund të 2021 shënon 73.2%. Rrjedhimisht, kjo pikë nuk është relevante për sa i takon planifikimive në buxhetet pasuese.

Shënim: Kjo pikë nuk është relevante sa i takon përputhshmërisë me LOB për vitin që analizohet aktualisht, konkretisht viti 2021, por ajo ka implikime që duhen adresuar në ligjet e buxheteve të viteve të tjera në vijim nëse ndodh rasti që parashikohet në këtë pikë të LOB.

Përcaktimi ligjor (7):

Neni 4/1, pika (2) i LOB sanksionon që të ardhurat nga privatizimi nuk janë pjesë e procesit të programimit buxhetor. Në rastet e arkëtimit ato përdoren, jo më pak se 50 përqind, për uljen e borxhit publik dhe pjesa tjetër për investime publike. Pas arritjes së nivelit të borxhit publik, sipas përcaktimeve të shkronjës "a", të pikës 1, të këtij neni, përdorimi i të ardhurave të arkëtuara nga privatizimet përcaktohet në ligjin vjetor të buxhetit.

Zbatimi i ligjit (7):

Çdo ligj vjetor i buxhetit hartuar dhe miratuar për vitin 2021 ka qenë në përputhje të plotë me këtë përcaktim ligjor. Së pari, në asnjë ligj vjetor të buxhetit 2021 nuk janë parashikuar të ardhura shtesë nga privatizimet. Së dyti, të ardhurat nga privatizimet të realizuara gjatë vitit 2021 kanë qenë në vlerën e rreth 0.3 miliardë Lekë, e cila është një vlerë marxhinale, pa rëndësi relative, krahasuar me ndryshimet e pësuarat përgjatë vitit (në ndryshimet ligjore, si dhe rezultatet faktike) të zërit të shpenzimeve kapitale totale, si dhe atij të huamarrjes totale neto. Pra, pjesa e dytë e kësaj pike (lidhur me përdorimin e këtyre të hyrave në rast arkëtimit) nuk gjen aplikim (nuk është relevante) në këtë rast.

Përcaktimi ligjor (8):

Neni 4/1, pika (3) i LOB sanksionon që ndryshimet e ligjeve tatimore, me efekte në të ardhurat buxhetore, bëhen një herë në vit, jo më vonë se tre muaj përpara fillimit të vitit të ri fiskal. Ligjet tatimore konsultohen paraprakisht me përfaqësuesit e biznesit dhe grupe të tjera interesi, në strukturat e ngritura për këtë qëllim.

Zbatimi i ligjit (8):

Amendimet kryesore të ligjeve tatimore me efekt në të ardhurat e buxhetit për vitin 2021, kanë nisur në fillim të 4-mujorit të dytë të vitit 2020. Ndryshimet kryesore ligjore për TVSH-në, për tatimin mbi të ardhurat dhe për taksat kombëtare i janë është nënshtruar diskutimit dhe marrjes së mendimeve nga Ministritë e linjës, si dhe nga organizatat përfaqësuese dhe grupet e interesuara të biznesit, duke reflektuar kërkesat dhe sugjerimet e tyre. Këto ndryshime janë miratuar në mbledhjen e Këshillit të Ministrave dhe me pas nga Kuvendi në muajin Korrik 2020, me efekte që fillojnë nga viti 2021. Efektet e ndryshimeve fiskale përgjithësisht janë marrë në konsideratë në planifikimin e të ardhurave tatimore të buxhetit 2021, buxhet i cili u miratua pas miratimit të ndryshimeve ligjore të legjisllacionit fiskal.

Përcaktimi ligjor (9):

Neni 4/1, pika (4) i LOB sanksionon që masa e deficitit buxhetor nuk mund të tejkalojë masën e shpenzimeve kapitale të parashikuara çdo vit në ligjin e buxhetit, përveç në rastet e rrethanave të jashtëzakonshme, që parashikohen në nenin 4/4 të këtij ligji.

Zbatimi i Ligjit (9):

Çdo ligj vjetor i buxhetit hartuar dhe miratuar për vitin 2021 ka qenë në përputhje të plotë me këtë përcaktim ligjor. Tabela më poshtë paraqet me shifra specifike përputhshmërinë e secilit ligj të buxhetit për vitin 2021 me këtë përcaktim të LOB.

Ligjet për Buxhetin e Vitit 2021

Ligji Nr.137, dt 16.12.2020		AN. Nr. 4, Dt. 05.02.2021		AN. Nr. 8, Dt 22.03.2021		AN. Nr 18, Dt. 12.04.2021		AN. Nr 26, Dt. 22.06.2021		AN. 34, dt. 03.12.2021	
Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)	Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)	Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)	Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)	Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)	Deficiti i targetuar (miliardë lekë)	Shpenzimet Kapitale të targetuara (miliardë lekë)
108.7	121.0	108.7	123.5	108.7	123.5	108.7	123.5	120.5	132.3	120.5	146.2

Shënim: Edhe kjo pikë e LOB jep përcaktime ligjore të detyrueshme për fazën planifikuese të buxhetit, ndërkohë që nuk është sanksionuese për rezultatin faktik në mbyllje të vitit.

Përcaktimi ligjor (10):

Neni 4/3 sanksionon që në vitet buxhetore, gjatë të cilave mbahen zgjedhjet e përgjithshme, ekzekutimi i deficitit buxhetor të qeverisjes së përgjithshme, përveç rasteve të jashtëzakonshme, të parashikuara në nenin 4/4, të këtij ligji, bëhet në përputhje me përcaktimet e këtij neni si më poshtë:

- ekzekutimi i deficitit deri në fund të tremujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 30 përqind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor;
- ekzekutimi i deficitit deri në fund të gjashtëmujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 55 përqind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor;
- ekzekutimi i deficitit deri në fund të nëntëmujorit të parë të vitit buxhetor nuk mund të jetë më i lartë se 80 përqind e deficitit vjetor të përcaktuar në ligjin e buxhetit vjetor.

Zbatimi i ligjit (10):

Më 25 prill 2021 u mbajtën zgjedhjet e përgjithshme parlamentare, ku në sajë të specifikimeve të nenit më sipër, ekzekutimi i deficitit në bazë të planit vjetor është në përputhje të plotë me këtë përcaktim ligjor.

Ekzekutimi i deficitit, për periudhat:	
3-mujore	7.3%
6-mujore	24.2%
9-mujore	29.9%

8.2 Shtojca 2 – Efektet e paketës fiskale 2021

Masat	Efkti i parashikuar i paketës	Të ardhura të mbledhura si efekt i masës fiskale	Diferenca Parashikimi/Të ardhura të mbledhura	Diferenca Fakt 2020/Fakt 2019	Faktorët	Efektet
Rritet niveli i akcizës së cigareve për vitin 2021 sipas kalendarit, nga 6,250 lekë/1000 në 6,500 lekë/1000 fije.	+0.76 miliardë lekë	0.74 miliardë lekë	-20 Millionë lekë	+2.7 miliardë lekë	Rritje e sasisë së cigareve në import	Rritje e nivelit të të ardhurave të mbledhura në buxhetin e shtetit nga akciza për cigaret në vitin 2021, me efekt total +2.7 miliardë lekë krahasuar me një vit më parë.
Shtyrja e afatit të rivlerësimit të pasurisë së paluajtshme	+4 miliardë lekë	+4.4 miliardë lekë	+0.4 miliardë lekë		Të jepet kohë e mjaftueshme të gjithë individëve apo subjekteve që kanë interes ta kryejnë procesin e rivlerësimit të pasurive të paluajtshme	Efekt të drejtpërdrejtë në nxitjen dhe formalizimin me vlerën e tregut të pasurive të paluajtshme

8.3 Shtojca 3 Treguesit kryesorë të performancës sipas ministrive të linjës

Buxheti i vitit 2021, financoi 132 programe buxhetore dhe synonte realizimin e 867 produkteve të 11 ministrive të linjës. Gjithashtu, këto shpenzime kanë financuar edhe buxhetin e institucioneve të pavarura; fondeve speciale si edhe njësitëve të vetëqeverisjes vendore: 61 bashki dhe 12 qarqe. Në përgjithësi evidentohet një performancë relativisht e mirë e realizimit të produkteve buxhetore nga ministrinë e linjës, po të kemi parasysh vështirësitë e krijuara nga pandemia. Nga 867 produkte të parashikuara për vitin 2021, janë realizuar plotësisht 618 produkte ose 71.2 përqind; realizuar pjesërisht 162 produkte ose 18.6 përqind dhe nuk janë realizuar vetëm 87 produkte ose 10 përqind nga të planifikuarat në vitin 2020. Konkretisht:

Tabela 19 Treguesit kryesorë të performancës sipas ministrive të linjës

Nr	Ministria e Linjës	Produktet (në numër)			
		Realizuar			
		Planifikuar	Plotësisht	Pjesërisht	Pa realizuar
1	Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	92	67	17	8
2	Ministria e Infrastruktura dhe Energjise	176	123	20	33
3	Ministria e Financave dhe Ekonomise	112	62	38	12
4	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinise	68	52	9	7
5	Ministria e Kultures	38	20	14	4
6	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale	51	26	24	1
7	Ministria e Drejtësisë	53	32	12	9
8	Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	35	22	7	6
9	Ministria e Brendshme	93	88	5	0
10	Ministria e Mbrojtjes	102	82	13	7
11	Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	47	44	3	0
TOTALI		867	618	162	87

Tabela 20 Realizimi i buxhetit 2021 në disa institucione kryesore qendrore

Institucioni	2021 Plan fillestar	2021 Plan i rishikuar	2021 (fakt)	2020 (fakt)	Shpenzime korrente (fakt/plan)	Shpenzime kapitale (fakt/plan)	Total Gjithsej (fakt/plan 2021)	Fakti 2021 /Fakti 2020
Presidenca	248,500	249,413	187,437	195,471	76%	51%	75%	96%
Kuvendi	1,153,160	1,050,293	941,791	931,187	82%	75%	82%	101%
Kryeministria	728,000	1,164,912	1,143,323	467,583	99.2	88.9	98.1	244.52
Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	12,980,332	13,372,191	12,849,593	9,918,702	97.9	94.8	96.1	129.55
Ministria e Infrastruktura dhe Energjise	49,875,338	62,761,337	58,756,578	47,302,926	127%	117%	118%	124%
Ministria e Financave dhe Ekonomise	68,476,838	71,454,403	69,715,039	81,606,685	98.3	76.7	97.6	85.43
Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise	42,214,076	44,371,789	41,914,527	39,049,394	108%	25%	99%	107%
Ministria e Kultures	2,806,001	2,950,350	1,831,243	2,171,464	95%	35%	65%	84%
Ministria e Shëndetësisë	71,452,605	79,683,382	78,361,204	67,811,411	110%	113%	110%	116%
Ministria e Drejtësisë	9,208,700	8,404,723	7,951,887	8,550,497	95.7	80.9	94.6	93.00
Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme	2,675,656	3,083,156	2,933,703	3,051,200	95.7	87.0	95.2	96.15
Ministria e Brendshme	20,860,868	21,011,770	20,644,860	20,698,375	101%	67%	99%	100%
Ministria e Mbrojtjes	24,938,800	24,867,796	23,071,600	21,353,335	96%	81%	93%	108%
Sherbimi Informativ Kombëtar	1,860,000	1,753,721	1,719,412	1,685,926	92%	107%	92%	102%
Akademia e Shkencave	116,950	217,084	123,988	282,741	56.2	94.9	57.1	43.85
Kontrolli i Lartë i Shtetit	431,853	389,700	347,867	364,908	86%	19%	81%	95%
Ministria e Turizmit dhe Mjedisit	2,268,030	2,552,130	2,516,342	2,747,867	100%	122%	111%	92%
Prokuroria e Përgjithshme	2,420,000	2,298,032	2,246,617	2,180,371	93%	89%	93%	103%
Keshilli i Lartë Gjyqësor	3,444,200	3,153,242	2,883,926	2,758,839	84%	87%	84%	105%
Gjykata Kushtetuese	155,000	150,200	131,502	98,463	85%	96%	85%	134%
Fondi i Zhvillimit Shqipëtar	14,529,000	29,017,128	26,652,659	21,427,415		91.8%	91.8%	109%
Veprimtaria e Mbikëqyrjes dhe Rivlerësimit në sistemin e Drejtësisë	726,900	619,414	578,608	416,401	85%	30%	80%	139%
Institucione të tjera Qeveritare	5,954,099	7,755,067	7,212,561	7,790,553	93.99	90.86	93.00	92.58

8.3.1 Shëndetësia dhe Mbrojtja Sociale

Në përputhje me drejtimet kryesore të politikës së përgjithshme shtetërore, me fondet buxhetore të miratuara për vitin 2021, performanca e treguesve buxhetorë për programet kryesore në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, paraqitet si më poshtë:

Tabela 21 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (në mijë lekë)

Programi buxhetor	Fakti viti 2020	Buxheti vjetor Plan fillestar 2021	Buxheti vjetor Plan i rishikuar 2021	Realizimi faktik 2021	Diferenca në % me planin fillestar	Diferenca në % me planin e rishikuar
Planifikim Menaxhim Administrim	2 188 312	381,687	1,585,267	1,534,148	401.9%	96.78%
Shërbime të Kujdesit Shëndetësor Parësor	7 702 041	9,631,898	8,453,388	8,421,690	87.4%	99.63%
Shërbime të Kujdesit Shëndetësor Dytësor	25 732 181	28,852,919	32,530,659	31,938,572	110.7%	98.18%
Shërbime të Shëndetit Publik	2 842 056	3,228,741	7,121,514	7,016,121	217.3%	98.52%
Shërbimi Kombëtar i Urgjencës	296 051	343,100	333,050	289,775	84.5%	87.01%
Përkujdesi Social	27 756 407	27,979,260	28,624,304	28,215,775	100.8%	98.57%
Rehabilitimi i të Përndjekurve Politikë	1 033 156	1,035,000	1,035,200	945,121	91.3%	91.30%
Gjithsej	67 550 204	71,452,605	79,683,382	78,361,202	109.7%	98.34%
Shpenzime nga të ardhura jashtë limitit	312 489			567,313		
Gjithsej	67 862 692	71,452,605	79,683,382	78,928,515	110.5%	99%

Buxheti i Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale u rishikua në ngritje të ndjeshme gjatë vitit 2021, si institucioni drejtues për përballimin e pasojave të pandemisë Covid-19 jo vetëm nga pikëpamja e shëndetit publik; por edhe për masat e ndërmarra në ndihmë të kategorive në nevojë. Më konkretisht:

Buxheti i programit **“Planifikim, menaxhim dhe administrim”** u katërfishua gjatë vitit 2021, për të përballuar shpenzimet ekstra të nevojshme në sistemin shëndetësor për blerje pajisje mbrojtëse ndaj Covid19; blerje pajisjesh mjekësore, autoambulanca, si dhe bonusi për mjekët dhe infermierët e angazhuar jashtë shtetit.

Programi **“Shërbime të Kujdesit Shëndetësor Parësor”** hasi disa pengesa në lidhje me qëllimin, i cili synon mbulim universal të nevojave të popullatës për kujdes mjekësor parësor. Megjithatë, personeli shëndetësor u angazhua maksimalisht nëpërmjet vizitave në qendra shëndetësore e në distancë. Qëllimi i programit u realizua nëpërmjet objektivit, sa mëposhtë:

- *Përmirësimi i shërbimeve parandaluese dhe të diagnostikimit të hershëm të sëmundjeve.*

Ky objektiv u realizua nëpërmjet produkteve, performanca e të cilave për vitin 2021, është si mëposhtë:

- ✓ *“Mbulimi me kujdesin parësor”, janë realizuar rreth 7.1 milionë vizita tek mjeku i familjes, me një kosto faktike rreth 3,133 milionë lekë.*
- ✓ *“Kryerja e Check-Up”, ku gjatë vitit 2021 kanë kryer check-up rreth 165 mijë pacientë të moshës 35 – 70 vjeç, me një kosto faktike rreth 146 milionë lekë. Programi i check-up-it rifillimoi veprimtarinë në shtator 2021 për shkak të situatës së pandemisë.*
- ✓ *“Pacientë të trajtuar me recetë me rimbursim nga mjeku i familjes”, me një kosto faktike prej 4,827 milionë lekë për rreth 410 mijë pacientë.*

Programi **“Shërbime të Kujdesit Shëndetësor Dytësor”**, i cili synon mbulim universal të nevojave të popullatës për kujdes mjekësor të specializuar, u prek nga kufizimi i shërbimeve jorgjente spitalore për shkak të pandemisë. Si rezultat, gjatë vitit 2021 janë trajtuar në shërbimet me shtretër rreth 257,829 pacientë (rreth 38 mijë më shumë nga e njëjta periudhë e një viti më parë).

U trajtuan normalisht pacientët në:

- ✓ *Shërbimin e dializës (190,453 seanca, në spitalet publike, jopublike si dhe sipas kontratës koncesionare në pesë qendra të reja - spitale rajonale të vendit, me kosto prej 2,400 milionë lekë);*

- ✓ U realizuan 7,756 raste të paketave të kardiologjisë e kardiokirurgjisë me një kosto faktike prej 850 milion lekë,
- ✓ 23 raste të paketës së transplantit të veshkës,
- ✓ 3,018 raste të paketës së kataraktës,
- ✓ 22,961 seanca të radioterapisë, shoqëruar me një kosto prej 147.3 milionë lekë,
- ✓ Janë kryer rreth 3.4 milionë ekzaminime laboratorike, shoqëruar me një kosto prej 1,106 milionë lekë.

Programi **“Shërbime të Shëndetit Publik”** ofrohet nëpërmjet programeve kombëtare të imunizimit, TBC, HIV/AIDS dhe IST, të survejancës epidemiologjike dhe ndjekjes së sëmundshmërisë infektive (sëmundshmërisë kronike me pasoja në shëndet publik të ndikuara nga kushtet e mjedisit) si dhe të programeve të sigurisë ushqimore, kontrollit të ujit të pijshëm dhe shëndetit riprodhues. Gjatë vitit 2021:

- ✓ Numri i aktivitetit në lidhje me monitorimin e situatave epidemiologjike dhe inspektimet, për shkak të situatës është realizuar me 24 mijë inspektime, me një kosto faktike prej rreth 370 milion lekë.
- ✓ Numri i vaksinimeve është ulur lehtësisht (183 mijë fëmijë të vaksinuar përkundrejt 240 mijë të planifikuar) dhe po ashtu, numri i depistimeve të popullatës për kancerin e gjirit (3,727 depistime ose 35% më pak se parashikimi).
- ✓ Po ashtu, 268 punonjës mjekësorë dhe jo-mjekësorë janë trajtuar me bonus per COVID-19”, me kosto faktike rreth 168 milionë lekë, për vitin 2021.
- ✓ Si dhe, janë vaksinuar rreth 1.2 milionë persona me vaksinën anti COVID-19 përgjatë vitit 2021.

Programi **“Përkujdesi Social”**, mbështet nëpërmjet pagesave në cash dhe shërbimeve sociale, familjet në nevojë dhe individët me aftësi të kufizuara, të cilët nuk mund të sigurojnë plotësimin e nevojave bazë jetike, zhvillimin e aftësive dhe mundësive personale, për shkak të aftësive dhe mundësive të kufizuara social ekonomike. Gjatë vitit 2021, programi i ndihmës ekonomike u zgjerua për të mbështetur me ndihmë ekonomike shtesë (dyfish) për familjet që ishin përfituese për gjysmën e parë të vitit 2021. Më hollësisht, produktet e financuara nga programi përfshijnë:

- ✓ “Familje dhe individë në nevojë, përfitues të ndihmës ekonomike”, është realizuar me një kosto faktike prej rreth 6.5 miliard lekë për 65,222 familje përfituese; përkundrejt planit prej 5.6 miliardë lekë për 66,087 familje përfituese.
- ✓ “Persona me aftësi të kufizuar përfitues nga programi i aftësisë së kufizuar” është realizuar me një kosto faktike prej rreth 17.1 miliard lekë për 162,581 persona përfitues.
- ✓ “Përfitues të shërbimeve të përkujdesit social të ofruara në qendrat rezidenciale publike”, është realizuar me një kosto faktike prej rreth 458 milionë lekë për 457 persona. Numri i përfituesve në qendrat rezidenciale ishte më i lartë se parashikimi (21 përfitues) por ndjeshëm më i ulët se një vit më parë rreth 45 % më pak.
- ✓ “Shpërblimi i lindjes” ku kanë përfituar 43,441 bebe me një kosto faktike prej rreth 3.3 miliard lekë, apo kanë përfituar bonus rreth 20 % bebe më shume se një vit më parë.

Për sa u përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 85.7% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (2.1 miliard lekë) ose 90.2 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34 dhe 171.9% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (1.9 miliardë lekë) ose 96.5 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34. Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime, duke shtuar fonde për projekte prioritare për përbalimin e pandemisë, përfshirë edhe disa rialokime. Janë mbyllur kontratat e investimit, ku ndër më kryesoret veçojmë:

- ✓ 3 kontrata me vlerë 597 milionë lekë për shërbimet e kujdesit parësor ku veçojmë:
 - Rikonstruksion i qendrave shendetësore në qytete/njësi administrative 2020-2021 me vlerë 502 milionë lekë;
 - “F.V pajisje mjekësore dhe mobilimi për qendra shendetësore ” me vlerë 79 milionë lekë;
 - F.V pajisje per matjen e densitometrisë kockore për strukturat shendetësore me vlerë 15mln lekë;

- ✓ 20 kontrata me vlerë të plotë projektsh 1469 milionë lekë për shërbimet e kujdesit dytësor ku veçojmë:
 - Rikonstruksion në sp.Lezhë dhe shtesë për Maternitetin Lezhë -319 milionë lekë;
 - F.V pajisje për sallat operatore të sp.Shkodër - 282 milionë lekë;
 - "Rikonstruksion dhe shtesë materniteti për sp.Berat " - 210 milionë lekë;
 - Rikonstruksione në spitalin rajonal Kukës - 188 milionë lekë;
 - "F.V pajisje për shërbimin e kardiokirurgjisë në SU Shefqet Ndroqi Tiranë" - 86 milionë lekë;
 - F.V pajisje hotelerie dhe mjekësore për maternitetin e sp.Lezhë - 70 milionë lekë;
 - Rikonstruksion i Bllokut të Sallave Operatore dhe Sallës Operatore të Shërbimit të Urgjencës Spitali Shkodër - 62 milionë lekë;
 - F.V pajisje hotelerie dhe mjekësore për maternitetin e sp.Berat - 48 milionë lekë;
 - F.V aparatura mjekësore, mobilimi dhe hotelerie për godinën e re të pediatriisë ndërtuar me kredi të Bankës Botërore - 38 milionë lekë;
- ✓ 2 kontrata në Shërbimin e Kujdesit Social:
 - Kontrata "Rikonstruksioni i zyrave të SHSSH rajonal Elbasan dhe Durrës" 2 milionë lekë për përkujdesin social.
 - Paguar TVSH për projektin me PNUD në vlerën e 33 milionë lekë.
 - F.V Mamograf - 25 milionë lekë;
 - F.V pajisje hotelerie dhe mjekësore për pediatriinë e sp.Elbasan - 25 milionë lekë;
- ✓ 2 kontrata pranë Shërbimit Kombëtar të Urgjencës:
 - "F.V pajisje mjekësore për shërbimin e urgjencës kombëtare me vlerë 7 milionë lekë;
 - Blerje pajisje kompjuterike për SHKU me vlerë 4 milionë lekë.

8.3.2 Arsimi

Në përputhje me drejtimet kryesore të politikës së përgjithshme shtetërore, me fondet buxhetore të miratuara për vitin 2021, performanca e treguesve buxhetorë për këto katër programe kryesore në Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë, paraqitet si më poshtë:

Tabela 22 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë (në mijë lekë)

Programi buxhetor	Fakti viti 2020	Buxheti vjetor Plan fillestar 2021	Buxheti vjetor Plan i rishikuar 2021	Realizimi faktik 2021	Diferenca në % me planin fillestar	Diferenca në % me planin e rishikuar
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	616 731	722,000	739,003	724,423	100.3%	98.03%
Arsimi Baze (përfshirë parashkollorin)	22 147 728	22,792,076	23,898,770	23,727,060	104.1%	99.28%
Arsimi i Mesëm (i përgjithshëm)	6 834 684	7,199,000	6,870,417	6,791,421	94.3%	98.85%
Arsimi Universitar	8 812 526	10,096,000	11,040,485	9,187,674	91.0%	83.22%
Fonde për Shkencën	614 895	680,000	702,015	398,245	58.6%	56.73%
Zhvillimi i Sportit dhe Rinisë	208 474	725,000	1,121,100	1,085,705	149.8%	96.84%
Grant i trashëguar	-	-	1,140,850	-	-	-
Gjithsej	39 235 038	42,214,076	44,371,790	41,914,528	99.3%	94.46%

Në programin "Arsimi Bazë" është ofruar shërbimi i mësimdhënies për mbi 337 mijë fëmijë në arsimin parashkollor dhe arsimin bazë. Vëmendje e veçantë i është kushtuar uljes së braktisjes shkollore; tërheqjes së fëmijëve romë/egjiptianë dhe fëmijëve me aftësi të kufizuara.

- ✓ Në kushtet e pandemisë, u zhvilluan klasa përgatitore para fillimit të vitit shkollor 2020-2021 për rikuperimin e dijeve të munguara për fëmijët që nuk kishin frekuentuar rregullisht mësimin gjatë periudhës së karantinës si dhe u dhuruan 5,438 pajisje digjitale për ndjekjen e mësimëve.
- ✓ Gjatë vitit shkollor 2020 – 2021, të zhvilluar në distancë, ndoqën rregullisht mësimin në arsimin bazë publik rreth 3,725 nxënës romë dhe 7,794 nxënës egjiptian.
- ✓ Gjithatu, u ofrua shërbimi i transportit me fonde të buxhetit, për të mbuluar shpenzimet për transportin e rreth 45 mijë punonjës nxënës/mësues që kanë vendbanimin mbi 2 km nga shkolla, për transportin për fëmijët që ndjekin arsimin parashkollor dhe edukatorëve të tyre, si dhe transportin e mësuesve që punojnë mbi 5 km nga vendbanimi/qendra e përhershme e punës në shkollë me një kosto prej rreth 791.8 milion lekë.
- ✓ Si dhe, u ofruan tekstet shkollore falas për përdorim për rreth 259 mijë nxënës nga klasa e parë në klasën e nëntë me një efekt financiar prej 964.5 milionë lekë.

Në programin “**Arsimi Mesëm i Përgjithshëm**” afërsisht 89 mijë e nxënës që përfunduan arsimin e detyrueshëm u regjistruan në arsimin e mesëm.

- ✓ Në vitin shkollor 2021 – 2022 morën shërbim arsimor në arsimin e mesëm të përgjithshëm rreth 86,186 nxënës (apo 11 % më shumë se një vitë më parë), me një kosto prej rreth 5,823 milion lekë.
- ✓ Vijoi ofrimi i shërbimit të transportit për rreth 5,300 mijë mësues të AML me një kosto (56 milion lekë)
- ✓ Si dhe, vijoi plotësimi i paketës kurrikulare sipas qasjes me bazë kompetencat në arsimin e mesëm të lartë.
- ✓ Gjithashtu, kanë përfituar tekste mësimore falas 18,000 nxënës të grupeve sociale në nevojë.

Në programin “**Arsimi Lartë**”, gjatë vitit 2021, tashmë me një reformë tërësore të sistemit të arsimit të lartë, që synon rritjen e cilësisë në të gjithë sistemin, pa cënuar aspak mundësitë e të rinjve për t’u arsimuar, është ulur lehtësisht numri i studentëve në ciklin e parë të studimeve në rreth 76,637 studentë nga 79.398 studentë që ishin një vitë më parë.

- ✓ Ka vijuar me prioritet financimi me bursa i studentëve me rezultate të larta, i atyre të kategorive sociale në nevojë, si dhe përjashtimi 100 % nga tarifa vjetore e shkollimit apo reduktimi në masën 50% nga tarifa vjetore e shkollimit për studentët e ciklit të dytë.
- ✓ Për vitin akademik 2021-2022 kanë përfituar bursa dhe mbështetje financiare, nëpërmjet akomodimit në shtëpitë e trajtimit të studentëve të rreth 19,029 studentë me një kosto me rreth 1.3 miliardë lekë (nga 20,704 studentë të parashikuar).

Për sa u përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 20.5% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.9 miliard lekë) (46.4 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 82.7% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.32 miliardë lekë) (124.1% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime, duke shkurtuar fonde për projekte të cilat nuk mund të realizoheshin gjatë vitit. Janë mbyllur kontratat e investimit si mëposhtë sipas programeve buxhetore:

- ✓ Në programin “*Planifikim Menaxhim, Administrim*” ka përfunduar kontrata “Rikonstruksion i mjediseve të ish-magazinës dhe zdruktharisë të ZVA Korçë-Pustec, Projekti për ndërtimin e Zyrës Vendore Arsimore Maliq” me vlerë 25.8 milionë lekë.
- ✓ Në programin e **Arsimit Bazë** kanë përfunduar 2 kontrata investimi konkretisht:
 - Ndërtim kopshti me drekë në Çermë-Sektor me vlerë 35 milionë lekë;
 - Rikonstruksion+shtesë anësore 2kt. i shkollës së mesme të bashkuar “Mihal Nako” fshati Fier-Seman, Bashkia Divjakë me vlerë rreth 43,9 milionë lekë.
- ✓ Në programin e **Arsimit të Lartë** është mbyllur kontrata “Rikualifikimi i ndërtesave të UPT-së (Fakulteti i Inxhinierisë Mekanike dhe Inxhinieria Elektrike) me vlerë totale 167 milionë lekë.
- ✓ Në programin e **Zhvillimit të Sportit** dhe Rinisë është mbyllur 1 kontratë “Objekte sportive të ndërtuara/ rehabilituara” me vlerë 293 milionë lekë.

8.3.3 Bujqësia dhe Zhvillimi Rural

Performanca e treguesve buxhetorë për shtatë programet e Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, paraqitet si mëposhtë:

Tabela 23 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (në mijë lekë)

Programi buxhetor	Fakti viti 2020	Buxheti vjetor Plan fillestar 2021	Buxheti vjetor Plan i rishikuar 2021	Realizimi faktik 2021	Diferenca në % me planin fillestar	Diferenca në % me planin e rishikuar
Planifikim menaxhim administrimi	301 561	327,000	310,550	300,742	91.97	96.84
Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit	1 375 680	2,134,099	1,653,528	1,580,035	74.04	95.56
Mbeshtetje për peshkimin	206 518	1,047,970	671,820	601,442	57.39	89.52
Menaxhimi i infrastruktures së kullimit dhe ujitjes	4 226 761	3,893,232	3,624,917	3,410,508	87.60	94.09
Zhvillimi rural duke mbështetur bujqesine, blegtorine dhe agroindustrine	3 491 252	4,986,031	6,503,126	6,387,188	128.10	98.22
Keshillimi dhe informacioni bujqesor	426 731	572,000	588,900	560,657	98.02	95.20
Menaxhimi i qendrueshem i tokës bujqesore	12 103	20,000	19,350	9,020	45.10	46.61
Gjithsej ministria	10 040 606	12,980,332	13,372,191	12,849,593	98.99	96.09
Shpenzime nga të ardhurat jashtë limitit	1 025	30,858	30,858	30,858	100.00	100.00
Gjithsej	10 041 631	13,011,190	13,403,049	12,880,451	99.00	96.10

Buxheti vjetor i Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural fillestar u rishikua në rritje të lehtë (+3%) gjatë vitit 2021 nëpërmjet 2 Akteve Normative për rishikimin e buxhetit. Realizimi faktik ishte 12.8 miliardë lekë, ose 99% e buxhetit fillestar dhe 96% e buxhetit të rishikuar. Realizimi i shpenzimeve korrente ishte 97.9% dhe i investimeve 94.8% e planit të rishikuar.

Në programin e “Zhvillimi Rural duke mbështetur bujqësinë, blegtorinë dhe agroindustrinë”, janë realizuar produkte me një kosto faktike prej 6.5 miliard lekë (nga 4.9 miliardë të planifikuara në buxhetin fillestar), ku:

- ✓ Kanë aplikuar dhe janë kualifikuar në fazën fillestare për mbështetjen nga skema kombëtare rreth 12 157 aplikantë për nga të cilët kanë përfutur 6 758 fermerë, me rreth 18% e tyre ishin përfituese femra. Numri më i lartë i përfituesve ka qenë masa e blegtorisë, ndjekur nga mbjellja e bimëve aromatiko-mjekësore, zëvendësimi i plasmasit termik për serat, etj.
- ✓ Skema e subvencionimit me naftë për bujqësinë ka pasur rreth 21 502 aplikime në total me një mbulim të sipërfaqes së mbjellë prej 56 505 ha. Kanë përfutur rreth 19 225 aplikime me rreth 4.1 milion litra naftë.
- ✓ Përfitues nga programi IPARD II, janë vlerësuar dhe disbursuar fonde për 166 kontrata nga të cilat 43 femra.

Në programin “Siguria ushqimore dhe mbrojtja e konsumatorit”, janë realizuar produkte me një kosto faktike prej 1,5 miliardë lekë (ose 74% e planit fillestar dhe 95% e të rishikuarit), përfshirë:

- ✓ Kafshë të vaksinuara dhe të gjurmuara: është realizuar vaksinimi i 530 mijë krerëve (përkundrejt 600 mijë të planifikuar), me një kosto faktike prej 60.8 milionë lekë (nga 30 milionë në planin fillestar).
- ✓ Përveç kontrolleve të realizuara në fermat e kafshëve të gjalla si dhe kontrolle në farmacitë veterinarë dhe depot farmaceutike, janë realizuar kontrolle dhe në pulari për shkak të shpërthimit të gripit të shpendëve, në total janë realizuar 8.331 kontrolle në terren dhe 246.837 gjurmime në fermat e gjedhit.
- ✓ Janë luftuar 450 hektar gështenj kundër parazit grerëz Galeformuese me kosto prej 26.4 milion lekë.

Në programin “Infrastruktura e ujitjes dhe kullimit”, janë realizuar produkte me një kosto faktike prej 3.4 miliardë lekë (ose 87.6% e planit fillestar dhe 94.1% e të rishikuarit), pjesën më të rëndësishme të këtij programi e zëne investimet me vlere 2.6 miliardë lekë.

Për sa u përket **investimeve publike** realizimi në vitin 2021 ishte 86.2% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (3 miliard lekë) (90.9 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 104.8% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (4.4 miliardë lekë) (97.7 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime gjatë vitit, duke shtuar fonde për projekte të cilat kishin ecuri të mirë fizike. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë sipas programeve buxhetore, ku ndër më kryesoret veçojmë:

- ✓ Në programin e **Menaxhimi i Infrastrukturës së kullimit dhe Ujitjes** kanë përfunduar 38 kontrata me vlerë të plotë investimi prej rreth 1666 milionë lekë ku veçojmë kontratat e mëposhtme:
 - Kanali ujitës Tuçep, Bulqizë – 124 milionë lekë;
 - Mbrojtja nga Lumi Vjosa të rrugës Ura e Leklit-Këlcyrë - 113 milionë lekë;
 - Kanali Ujitës Ndroq-Callik – 83 milionë lekë;
 - Hidrovori Divjakë - 81 milionë lekë;
 - Rikonstruksioni i rretit ujitës të rezervuarit të Gjonçit, bashkia Kolonjë – 75 milionë lekë;
 - Mbrojtje nga përmbytja lumi Drin, përballë harkut të Bërdicës, Shkodër – 64 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i hidrovorit të Çukës në Sarandë – 58 milionë lekë;
 - Mbrojtje nga përmbytjet nga lumi Osum në Starovë, Berat - 58 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i Digës së Gramës - 56 milionë lekë;
 - Mbrojtje nga Lumi Seman në Zhelizhan dhe Toshkëz - 54 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i KUL Mamurras - 54 milionë lekë;
 - Mbrojtje nga lumi Vjosë Fusha Hekal Mollajt - 53 milionë lekë;
 - Mbrojtje në Kardhiq, Gjirokastër - 52 milionë lekë;
 - Kanali i Ujitës Postribë - 51 milionë lekë;
 - Argjinatura mbrojtëse Zalli Sinës - 47 milionë lekë;
 - Kanali ujitës Kotërr- Rrabosht, segmenti Kotërr-Nënshat (L=1000m) dhe segmenti Pirraj Rrabosht (L=2150m) - 46 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i kanaleve vaditës e kullues Bashkia Cërrik - 40 milionë lekë;
 - Rezervuari Paskuqan - 39 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i hidrovorit Shllinxha, Kurbin - 39 milionë lekë;
 - Rehabilitim i kanalit ujitës Berat - Ura e Kuçit - Berat - 38 milionë lekë;
 - Dega e Martinës - 36 milionë lekë;
 - Rehabilitimi i digave të ujëmbledhësve të bashkisë Dropull (Kakavijë, Likomil, Peshkopi dhe Bodrisht) dhe kanalit ujitës të rezervuarit të Peshkëpisë - 36 milionë lekë;
 - Skema Ujitësë Armen (Peshkëpi-Armen), Selenice - 31 milionë lekë;
- ✓ Programi “**Zhvillimi rural**” kanë përfunduar 2 kontrata me vlerë totale 133 milionë lekë konkretisht:
 - Krijimi i sistemit për funksionimin e skemës së naftës pa taksa të fermerit, me pajisje me vlerë 74 milionë lekë.
 - Shtesë zyrash dhe rikonstruksion - 59 milionë lekë.
- ✓ Programi “**Mbështetja për peshkimin**” ka përfunduar kontrata “Përmirësimi i sistemit VMS” me vlerë 170 milionë lekë.
- ✓ **Për financimin e huaj kanë përfunduar kontratat:**
 - Mbështetje për modernizimin e Sektorit të blegtorisë në Shqipëri, IPA 2013 - 241 milionë lekë;
 - Projekti i Shërbimeve Mjedisore B - 192 milionë lekë.

8.3.4 Infrastruktura dhe Energjia

Performanca e treguesve buxhetorë për programet kryesore të Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, paraqitet si më poshtë:

Tabela 24 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë (në mijë lekë)

Programi buxhetor	Fakti viti 2020	Buxheti vjetor Plan fillestar 2021	Buxheti vjetor Plan i rishikuar 2021	Realizimi faktik 2021	Diferenca në % me planin fillestar	Diferenca në % me planin e rishikuar
Planifikim Menaxhim Administrimi	493 207	506,100	540,648	524,252	103.6%	96.97%
Transporti Rrugor	28 930 649	26,221,055	36,871,026	35,192,930	134.2%	95.45%
Transporti Detar	132 197	155,000	152,728	145,090	93.6%	95.00%
Transporti Hekurudhor	599 901	2,122,117	1,514,247	1,083,391	51.1%	71.55%
Transporti Ajror	43 698	140,300	103,640	102,039	72.7%	98.46%
Mbështetje për rrjetet e komunikacionit	-	20,000	20,000	0	0.0%	0.00%
Furnizimi me ujë dhe Kanalizime	11 042 888	12,709,511	16,942,036	16,004,477	125.9%	94.47%
Menaximi i Mbetjeve Urbane	3 494 979	3,714,272	3,423,972	2,872,883	77.3%	83.90%
Mbështetje për Energjinë	1 945 578	3,246,000	2,405,411	2,090,002	64.4%	86.89%
Mbështetje për Burimet Natyrore	256 262	282,000	263,650	256,057	90.8%	97.12%
Mbështetje për Industrinë	357 575	406,000	391,754	372,146	91.7%	94.99%
Planifikimi Urban	260 491	353,100	132,226	113,311	32.1%	85.69%
Gjithsej	47 557 425	49,875,455	62,761,338	58,756,578	117.8%	93.62%

Buxheti vjetor fillestar i Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë fillestar u rishikua në rritje të ndjeshme (+26%) gjatë 2021 nëpërmjet akteve normative për rishikimin e buxhetit, për të akomoduar nevojat shtesë për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura për kontratat e mirëmbajtjes së rrugëve në programin e transportit rrugor. Realizimi faktik ishte 58.8mld lekë, ose 118% e buxhetit fillestar dhe 94% e buxhetit të rishikuar.

Në programin “Transporti Rrugor” ka vijuar puna për zhvillimin më tej të sistemit kombëtar të transportit, përmirësimin e ndjeshëm të qëndrueshmërisë, ndërlidhjes, ndërveprimit dhe integrimin e tij me gjerë, me sistemin ndërkombëtar dhe evropian të transportit dhe rajonin si dhe mbulimin me financim dhe zgjerimin, rritjen e standarteve dhe mirëmbajtjen e rrjetit kombëtar të rrugëve, me synim krijimin e një transporti të qëndrueshëm. Në këtë kuadër, janë realizuar objektivat dhe produktet si vijon:

Produkti *“Ndërtim dhe rehabilitim sipas standarteve të projektimit, rrugë të rrjetit kombëtar”*, janë realizuar fondet në vlerën 16 miliard lekë apo 99.8% e planit të akorduar për vitin 2021. Disa nga produktet kryesore të realizuara përgjatë periudhës janë:

- ✓ Tipi i rrugës A2' 2x2 me trotuar dhe ndriçim, për të cilin fondet e planifikuara për vitin buxhetor paraqiten të realizuar në masën 2.7 miliard lekë apo 100% e fondeve të planifikuara për këtë qëllim. Disa nga objektet e rëndësishme, që janë në proces paraqiten si më poshtë:
 - *“Përfundim i punimeve të mbetura dhe plotësimi me rrugë dytësore nyja e Milotit”;*
 - *“Ndërtim i unazës së Jashtme Tiranë pjesa verilindore (seg Kth Saukut-Bregu i lumit) Loti 2, Loti 3”;*
 - *“Rikualifikim i akteve rrugore Unaza Lindore Loti 2, Loti 3”;*
 - *“Ndërtim rruga By Pass Perëndimor Shkodër, Loti 1 + shtesë punimesh dhe Loti 2”;*
- ✓ Tipi i rrugës A me katër korsi sipas standarteve të reja, për të cilin fondet e planifikuara për vitin buxhetor 2021 paraqiten të realizuar në masën 4.5 miliard lekë, apo 100% e fondeve të planifikuara për vitin 2021. Disa nga objektet e rëndësishme, që përfshihen në këtë grup rruge, paraqiten si më poshtë:
 - *Rehabilitimi i segmentit rrugor mbikalimi pallati me shigjeta rrethrotullimi Shqiponja, Loti 1, 2, 3;*
 - *Ndërtim rruga mbikalimi TEG dhe rrugët lidhëse të tij;*
 - *Studim projektim mbikalimi TEG*

- *Studim-Projektim, rishikimi i projektit për segmentin rrugor të vazhdimit të unazës së madhe Tiranë nga Sheshi Shqiponja – Bulevardi i ri*
- *Ndërtimi i segmentit rrugor sheshi Shqiponja-Bulevardi i ri, Loti 2.*
- *Ndërtimi i unazës së jashtme Tiranë, Loti 4, Loti 5, Loti 6, Loti 7.*
- ✓ *Rruga tip B1' me dy korsi, për të cilën janë realizuar fondet në masën prej 4.1 miliard lekë ose 100% ndaj totalit të planifikuar për vitin 2021. Objekti, në të cilin punohet me ritme të parashikuara është:*
 - *"Ndërtim Rruga Kardhiq-Delvinë Loti 4, Loti 5, Loti 6"*
- ✓ *Për rrugën tip C2 me dy korsi, janë realizuar fondet përgjatë vitit 2021 në masën 4 miliard lekë ose 99.4% e fondeve të planifikuara. Disa nga objektet e rëndësishme, në të cilat punohet normalisht dhe që janë në proces janë:*
 - *Ndërtim By Pass Tepelenë Loti 1+shtesë punimesh;*
 - *Ndërtim rruga Korçë – Ersekë, Loti 2 (pjesa e parë);*
 - *Ndërtim rruga Palas – Dhërmi;*
 - *Rikonstruksion i rrugës Dukaj - Sinanaj, Tepelenë;*
 - *Ndërtim i rrugës, lidhja e Autostradës Milot - Morinë me Aeroportin e Kukësit;*
 - *Ndërtim mure mbajtës dhe pritës në segmentin rrugor Kuben – Vasije;*
 - *Stabilizim i rrëshqitjeve në segmentin rrugor Milot - Rrëshen, rruga e vjetër;*
 - *Ndërtim tombino dhe kanali në aksin rrugor Tiranë - Elbasan (aksi i vjetër) dhe ndërtim tombino në aksin rrugor Uzina traktori - Lanabregas.*
- ✓ *Për rrugën Tip A e modifikuar, janë realizuar fondet në masën 653 milionë lekë ose 100 % e fondeve të planifikuara për këtë qëllim. Objekti që përfshihen në këtë kategori rruge është Ndërtim rruga Porto Romano Durrës.*

Produkti “Sinjalistikë dhe siguri rrugore”, janë realizuar fonde në masën 670 milionë lekë përgjatë vitit 2021, apo 100 % e fondeve vjetore të planifikuara.

Programi **“Furnizimi me Ujë dhe Kanalizime”** për të mundur ofrimin e shërbimit me furnizim me ujë dhe kanalizime për të gjithë popullsinë me cilësi dhe sipas standarteve ndërkombëtare u realizuan shpenzime në masën 16 miliardë lekë, ose 26% me shumë se buxheti fillestar dhe 6% më pak se buxheti i rishikuar.

- ✓ *U realizuan 859,036 ml linja të reja ujësjellësi për furnizimin me ujë, shoqëruar me një kosto prej 8.5 miliard lekë.*
- ✓ *Gjithashtu, janë kryer rikonstruksione ujësjellësi për rreth 283,552 ml ose 97% e fondeve të planifikuara për produktin “Rikonstruksion Ujësjellësi”;*
- ✓ *Si dhe ndërtime dhe rikonstruksione për rrjetet e kanalizimeve të ujërave të zeza.*

Në programin **“Mbështetje për Burimet Natyrore”** është realizuar qëllimi i programit lidhur me realizimin e politikave të promovimit, mbikëqyrjes, monitorimit dhe transparencës në fushën e gjeologjisë, minierave, ambientit dhe ujërave. Në këtë kuadër:

- ✓ *Janë përditësuar 725 të dhëna të lejeve minerare gjeohapsinor, me kosto prej 15.2 milionë lekë;*
- ✓ *U realizua mbikëqyrja e 390 burimeve të shfrytëzimit minerare, metalore dhe jo metalore, me kosto prej 15.2 milionë lekë;*
- ✓ *U krye studimi mbi zonimin minerar dhe hartimi i planit vjetor dhe 3-vjecar minerar dhe raporti vjetor i gjendjes mjedisore në industrinë minerare dhe metalurgji, u realizua promovimi i minierave të rinj dhe kërkimeve teknologjike e mjedisore me një kosto prej 3.5 milionë lekë.*

Në programin **“Menaxhimi i Mbetjeve urbane”** u realizuan fonde në masën 2.8 miliardë lekë, ose 77% e buxhetit fillestar dhe 84% e buxhetit të rishikuar. Shpenzimet korrente (0.6 miliardë lekë) u realizuan në masën 100% të buxhetit të rishikuar. Projektet kryesore të realizuara përfshijnë:

- ✓ *Sipërfaqe landfilli e ndërtuar në Rajonin e Korçës*
- ✓ *Venddepozitimi i Bushatit i ndërtuar*
- ✓ *Sistemi i manxhimit të mbetjeve të ngurta në Qarkun e Beratit*
- ✓ *Sipërfaqe landfilli e ndërtuar në Qarkun e Vlorës*
- ✓ *Mbyllja dhe rehabilitimi i venddepozitimit ekzistues të mbetjeve të ngurta, EKO-Park Durrës.*

Për sa i përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 150% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (41 miliard lekë) (97.7 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 67% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (12.2 miliardë lekë) (81 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi shumë ndryshime gjatë vitit, duke shtuar fonde për projekte të cilat kishin ecuri të mirë fizike dhe për mbulimin e detyrimeve të prapambetura kryesisht në programin buxhetor “Furnizimi me ujë dhe kanalizime” dhe “Transporti rrugor”. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë sipas programeve buxhetore, ku ndër më kryesoret veçojmë:

- ✓ **Transporti rrugor** janë financuar plotësisht 14 kontrata investimi me vlerë totale rreth 14.2 miliard lekë ku ndër më kryesoret përmendim:
 - *Rruga Kardhiq –Delvinë përfunduar Lotet 4, 5 dhe 6 me vlerë të plotë 9345 milionë lekë.*
 - *Ndërtim i rrugës së Unazës së Jashtme Tiranë, pjesa verilindore(seg Kth Saukut-Bregu I lumit) loti 3 - 2318 milionë lekë;*
 - *Ndërtim rruga Porto romano Durrës Loti 3 -771 milionë lekë;*
 - *Rishikimi i studimit të fizibilitetit dhe hartimi i projektit të detajuar inxhinierik "Ndërtimi i Tunelit të Llogarasë" - 742 milionë lekë;*
 - *Ndërtim rruga By Pass Perëndimor Shkodër, Loti 2 -236 milionë lekë;*
 - *Përmirësim i sinjalistikës horizontale në akset dhe segmentet rrugore të Rajonit Verior - 192 mln lekë;*
 - *Përmirësim i sinjalistikës horizontale në akset dhe segmentet rrugore të Rajonit Jugor - 192 mln lekë;*
 - *Përmirësimi rifreskimi sinjalistikës vertikale/horizontale në akset kombëtare dhe përmirësim të sigurisë rrugore në akset e Rajonit Jugor Loti 3 vazhdimi - 156 milionë lekë;*
 - *Stabilizim i rrëshqitjeve në segmentin rrugor Milot - Rrëshen, rruga e vjetër - 93 milionë lekë;*
 - *Stabilizimi i qëndrueshmërisë së trupit të rrugës në aksin rrugor Vlorë - Oriku - 86 milionë lekë;*
- ✓ Programi **“Ujësjellës kanalizime”** janë financuar 23 kontrata investimi me vlerë 5300 milionë lekë, ku ndër më të rëndësishmet përmendim:
 - *Ndërtim rrjeti i ujësjellsit & Ndërtim KUN, Demokracia-Bashkim Gazidede-Frutikulturë, "Shkëndija - Shebeniku" 474 milionë lekë;*
 - *Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht deri në Depo Katund, Katund i Ri &Ndërtim linjë transmetimi nga puseta Yzberisht deri në Depo Qytet Nxënësve, bashkia Tiranë 458 milionë lekë;*
 - *Furnizimi me ujë i qytetit Koplik 436 milionë lekë;*
 - *Mbështetje teknike në zbatim të reformës në sektorin e furnizimit me ujë dhe kanalizimeve (sipas performancës, per uljen e humbjeve deri në nivelin teknik 20% dhe matjen e prodhimit të ujit) me vlerë 361 milionë lekë;*
 - *Rikonstruksion total i rrjetit të furnizimit me uje të qytetit Bulqizë dhe rrjeti shpërndarës i qytetit të ri Bulqizë 343 milionë lekë;*
 - *Linja Kryesore për furnizimin me ujë dhe rrjeti shpërndarës i ujësjellsit për qytetin e Belshit 338 milionë lekë;*
 - *Linja e dërgimit të ujësjellsit Poliçan dhe rrjeti shpërndarës i fshatrave pronovik dhe Mbrakull, Bashkia Poliçan 299 milionë lekë;*
 - *Rikonstruksioni i rrjetit të brendshëm dhe të jashtëm të furnizimit me ujë të qytetit të Leskovikut 275 milionë lekë;*
 - *Rehabilitimi i linjes Kryesore së furnizimit me ujë nga Rrotondo e Grabianit deri në stacionin e pompave Virovë, Lushnjë 270 milionë lekë Ujësjellësi Lazarat 268 milionë lekë;*
 - *Rikonstruksion i rrjetit të brendshëm të ujësjellsit në qytetin e Gramshit 221 milionë lekë;*
 - *Rrjeti shpërndarës i ujësjellsit Prrenjës 214 milionë lekë;*
 - *Ndërtimi i rrjetit të jashtëm të ujësjellsit Këlcyrë 177 milionë lekë;*
 - *Ndërtim i ujësjellsit të fshatrave Lalëz, Bizë, Daç dhe Shetë, Njësia admin. Ishëm 173mln lekë;*
 - *Ndërtimi i ujësjellsit në rrugën transballkanike Vlorë, Bashkia Vlorë 167 milionë lekë;*
 - *Sistemimi i furnizimit me ujë të zonës turistike Hamallaj, faza e II, Sukth 156 milionë lekë;*
 - *Ndërtim i linjës kryesore dhe shpërndarëse të furnizimit me ujë të njësisë administrative Velabisht, bashkia Berat 155 milionë lekë;*

- Përmirësimi i furnizimit me ujë të lagjes Nr.1 Vadardh, njësia administrative, Sukth 153 milionë lekë;
 - Rikonstruksion i ujësjellësit Klos dhe zonave përreth, Lugina e Klosit, Lagjia Dalti, Ura e Degës, Bashkia Klos 99 milionë lekë;
 - Sistemi i furnizimit me ujë të zonës turistike Hamallaj, Faza e I, Sukth 93 milionë lekë;
 - Ujesjellesi i fshatit Terbaç, Himarë 93 milionë lekë.
 - Furnizimi me ujë nga pus-shpimet i ujësjellësit rajonal Dropull i Poshtëm dhe rrjeti shpërndarës i ujësjellësit të fshatrave Goranxi dhe Dervican, bashkia Dropull 93 milionë lekë;
 - Rikonstruksioni i rrjetit të jashtëm dhe të brendshëm të ujësjellësit në fshatin Vanë 75 milionë lekë;
- ✓ **Programi “Mbështetje për energjinë”** kanë përfunduar 2 kontrata:
- Projekt pilot për përmirësimin e efikasitetit të energjisë në impiantet e trajtimit të ujërave të zeza me vlerë rreth 62.4 milionë lekë;
 - Projekt pilot për përmirësimin e efikasitetit të energjisë në impiantet e furnizimit me ujë me vlerë 54.6 milionë lekë.
- ✓ Programi **“Menaxhimi i mbetjeve urbane”** përfunduar “Inceneratori i Elbasanit” me 2 894 mln lekë.
- ✓ **Përsa i perket financimit të huaj kanë përfunduar 7 projekte.** Kontratat e përfundura janë:
- Projekti për rimëkëmbjen e sektorit energjetik, komponenti 1(KESH) me vlerë 2700 milionë lekë.
 - Projekti për Rimëkëmbjen e Energjisë, Komponenti 3 (OST) me vlerë 1554 milionë lekë.
 - Studim Fizibiliteti për projektin e zbatimit të By pass Tiranë me vlerë 210 milionë lekë;
 - Asistencë Teknike për Sigurinë Rrugore (Projekti i Bankës Botërore) me vlerë 431 milionë lekë;
 - Përfundimi i sistemit të KUZ dhe zgjerimi ITUP në Vlorë, IPA 2012 me vlerë 1846 milionë lekë;
 - Mbështetje për Rrjetin Hidrik të Tiranës (AT fin.për NUK Për ndërhyrjet e mëtejshme në rrjetin ujësjellës kanalizime 20.3 + 32.9 mid IT) me vlerë 1346 milionë lekë;
 - Periferitë urbane të Tiranës, komponenti infrastrukturor (shitesë kontrate) 131 milionë lekë.

8.3.5 Turizmi dhe Mjedisi

Performanca e treguesve buxhetorë për programet kryesore në Ministrinë e Mjedisit dhe Turizmit paraqitet si mëposhtë:

Tabela 25 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit

Programi buxhetor (në mijë lekë)	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikim, Menaxhim, Administrim	192,000	6,000	235,271	6,000	227,651	4,992	119%	83%	97%	83%
Administrimi i Pyjeve	323,000	79,900	323,900	79,900	319,169	79,162	99%	99%	99%	99%
Financimi i huaj		100,000		355,500		348,840		349%		98%
Zhvillimi i Turizmit	170,630	265,500	271,923	232,800	254,461	225,071	149%	85%	94%	97%
Financimi i huaj		100,000		38,000		17,984		18%		47%
Mbrojtja e Mjedisit	458,000	183,000	381,036	152,800	345,506	145,471	75%	79%	91%	95%
Financimi i huaj		390,000		475,000		548,034		141%		115%
Gjithsej sipas natyrës	1,143,630	1,124,400	1,212,130	1,340,000	1,146,787	1,369,555	100%	122%	95%	102%
Gjithsej	2,268,030		2,552,130		2,516,342		111%		99%	

Buxheti vjetor fillestar i Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit u rishikua në rritje +13%, ose 284 milionë lekë shtesë. Realizimi faktik ishte 2.51 miliardë lekë, ose 111% e buxhetit fillestar dhe 99% e buxhetit të rishikuar. Realizimi i shpenzimeve korrente ishte 100% e planit fillestar dhe i investimeve 22% më shumë se plani fillestar, por 2% më shumë se i rishikuari. Mbirealizimi erdhi si pasojë e ecurisë më të mirë se parashikimet me projektet me financim të huaj në fushën e mbrojtjes së mjedisit dhe administrimit të pyjeve.

Në programin **“Mbrojtja e Mjedisit”** për vitin 2021, fondet e akorduara nga buxheti i shtetit janë realizuar në masën 92% kundrejt fondeve vjetore të planifikuara.

- ✓ *Përmirësimi i cilësisë së mjedisit, ajrit, mbrojtja e natyrës dhe biodiversitetit janë ndjekur nëpërmjet realizimit të 1340 inspektiveve dhe 354 raporteve të monitorimit për parandalimin e përkeqësimit të shfrytëzimit pa kriter të burimeve ujore, të ndotjes së ujit, ajrit dhe tokës.*
- ✓ *Në këtë program janë shqyrtuar aplikime për leje mjedisore në masën 91% përkundrejt parashikimit.*

Në programin **“Administrimi i Pyjeve”** me fondet e akorduara nga buxheti i shtetit gjatë vitit 2021, është realizuar objektivi i politikës së këtij programi nëpërmjet hartimit të planeve të menaxhimit për 90% të zonave të mbrojtura dhe 100% të planeve të mbarështrimit për sipërfaqet e fondit pyjor dhe kulloror. Gjatë vitit 2021 kanë hyrë 4.29 milionë turistë në zonat e mbrojtura dhe janë regjistruar 1,083,871 ha pyje dhe kullota.

Në programin **“Zhvillimi i Turizmit”** është realizuar objektivi i kthimit të Shqipërisë në një destinacion tërheqës turistik, cilësor dhe të qëndrueshëm, duke shfrytëzuar potencialet dhe burimet lokale. Pavarësisht goditjes nga pandemia, gjatë vitit 2021 kanë hyrë 5.68 milionë shtetas të huaj në Shqipëri, nga të cilët janë 3.3 milionë turistë brenda sezonit veror dhe 2.38 jashtë sezonit veror dhe 243 struktura akomoduese kanë marrë certifikatën e kategorizimit.

Për sa i përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 85.1% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.45 miliard lekë) (96.4 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 155.1% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.9 miliardë lekë) (105.3 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime gjatë vitit, duke pakësuar shpenzimet me financim të brendshëm dhe duke rritur ato me financim të huaj. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë:

- *Përmirësimi i situatës mjedisore në zonën e peligrinazhit në parkun kombëtar të Tomorrit 53 milionë lekë;*
- *Bova ankoruese të vendosura në gjatësinë e bregdetit Vlorë – Sarandë me vlerë 43 milionë lekë;*
- *Rehabilitimi dhe pyllëzimi i objektit Makaresh-Zidoll në Zonën e Mbrojtur “Krastë Vrion”, Krujë 35 milionë lekë.*

Gjithashtu, janë mbyllur disa kontrata me Financim të Huaj si më poshtë:

- *Projekti i Shërbimeve Mjedisore - KREDI IBRD me vlerë 1200 milionë lekë;*
- *Projekti i Shërbimeve Mjedisore - GRANDI SIDA me vlerë 1116 milionë lekë;*
- *Projekti i Shërbimeve Mjedisore - GRANDI GEF me vlerë 348 milionë lekë;*
- *Kune-Vain – Grant me vlerë 248 milionë lekë.*
- *ALL TOUR- Paketa turistike të zhvilluara për turizmin kulturor dhe natyror me vlerë 18 milionë lekë;*

8.3.6 Drejtësia

Performanca e treguesve buxhetorë për nëntë programet kryesore në Ministrinë e Drejtësisë, paraqitet si mëposhtë:

Tabela 26 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Drejtësisë

Programi buxhetor	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	352,000	221,800	372,385	206,510	294,888	198,262	83.77	89.39	79.2	96.0
Publikimet Zyrtare	56,000	10,000	40,778	10,000	39,903	0	71.25	0	97.9	0.0
Mjekësia Ligjore	80,000	1,000	80,200	1,000	71,756	999	89.69	99.95	89.5	99.9
Shërbimi për Çështjet e Birësimit	15,000	200	10,550	200	9,394	196	62.63	97.90	89.0	97.9
Agjencia e trajtimit të pronave ALUIZNI	2,244,000	6,000	1,224,700	6,000	1,170,079	4,336	52.14	72.26	95.5	72.3
Ndihma juridike	73,000	2,000	65,200	1,000	28,806	897	39.46	44.84	44.2	89.7
Shërbimi i Përmbartimit gjyqësor	163,000	10,000	136,100	10,000	126,418	2,231	77.56	22.31	92.9	22.3
Sistemi i Burgjeve	5,418,000	400,900	5,693,500	400,900	5,570,380	307,329	102.81	76.66	97.8	76.7
Shërbimi i Provës	153,800	2,000	143,700	2,000	124,334	1,681	80.84	84.06	86.5	84.1
Totali	8,554,800	653,900	7,767,113	637,610	7,435,957	515,930	86.92	78.90	95.7	80.9

Buxheti vjetor fillestar i Ministrisë së Drejtësisë u rishikua në ulje gjatë vitit 2021 (-8.7% më pak se buxheti fillestar ose 1.7% më pak se fakti vitit paraardhës). Realizimi faktik ishte 7.9 miliardë lekë, ose 86% e buxhetit fillestar dhe 94% e buxhetit të rishikuar. Realizimi i shpenzimeve përkundrejt planit fillestar ishte 86.9% për shpenzimet korrente dhe 78% për shpenzimet kapitale. Në krahasim me buxhetin e rishikuar, realizimi ishte disi më i lartë, rreth 95.7% për shpenzimet korrente dhe 80.9% për investimet.

Në programin “**Agjencia e Trajtimit të Pronave**” janë realizuar produkte me kosto faktike prej 1,1 miliard lekë, ndër të cilat kanë përfituar kompensim financiar 25 subjekte me vlerë 49.1 milionë lekë, sipërfaqja e kompensuar fizikisht është 1,009,645 m², vlera e të cilës është 196.4 milionë lekë si dhe janë regjistruar pranë sporteve 67 aplikime të reja për kompensim financiar/fizik. Për produktin ‘Kompensim me raste të vecanta’ gjatë vitit 2021 janë kompensuar 75 subjekte me vlerë 175.4 milionë lekë dhe 148 subjekte që kanë përfituar këstin e radhës me vlerë 481.2 milionë lekë.

Për sa u përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 74.6% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.4 miliard lekë) (76.9 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 100% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.11 miliardë lekë) (100 % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime gjatë vitit, duke pakësuar shpenzimet me financim të brendshëm në kuadër të mirëmenaxhimit të fondeve publike duke pakësuar fondet në ato projekte të cilat nuk mund të realizoheshin përgjatë 2021. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë 5 kontrata me vlerë totale 250 milionë lekë, kryesisht për:

- *Rikonstrukcion i godinës së vuajtjes së dënimit në IEVP Lezhë, godina 4 dhe 5 me vlerë të plotë investimi prej 104 milionë lekë.*
- *Rehabilitim emergjent i arkives së Ministrisë së Drejtësisë me vlerë të plotë investimi prej 73 milionë lekë;*
- *Sistemi i qendëruar i marrëdhënieve juridiksionale me jashtë dhe brenda vendit për të dhenat kriminale me vlerë të plotë investimi prej 64 milionë lekë;*

8.3.7 Institucionet e Sistemit të Drejtësisë

Shpenzimet e planifikuara dhe ato faktike si dhe realizimi në përqindje për vitin 2021 për **Institucionet e Mbikqyrjes dhe Rivlerësimit në sistemin e Drejtësisë**, paraqiten si më poshtë:

Tabela 27 Realizimi i buxhetit 2021 për Institucionet e Drejtësisë

Programi buxhetor (në mijë lekë)	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Inspektoriati i Lartë i Drejtësisë	208,000	52,000	132,250	23,700	122,457	14,090	58.9%	27.1%	92.6%	59.5%
Komisioni I Pavarur I Kualifikimit	230,700	5,000	230,850	5,000	219,886	3,663	95.3%	73.3%	95.3%	73.3%
Veprimtaria e apelimit të rivlerësimit kalimtar	149,000	8,000	149,264	8,000	146,887	2,848	98.6%	35.6%	98.4%	35.6%
Komisionerët Publikë	70,200	4,000	70,350	0	68,776	0	98.0%	0.0%	97.8%	-
Gjithsej	726,900		619,414		578,607		79.6%		93.4%	

- ✓ Në lidhje me disa nga treguesit e performancës për **Komisionin e Pavarur të Kualifikimit** për vitin 2021, përmendim:
 - Prej fillimit të veprimtarisë, janë shortuar 805 subjekte rivlerësimi
 - Gjatë 12 mujorit të vitit 2021 janë marrë gjithsej 167 vendime.
- ✓ Nga ana e **Komisionerëve Publikë** për vitin 2021 janë shqyrtuar 171 çështje të njoftuara nga KPK, nga 140 të planifikuara.
- ✓ Pranë zyrës së **Inspektoriatit të Lartë të Drejtësisë** gjatë vitit 2021 janë depozituar 1,194 ankesa nga 1800 të planifikuara,

Për sa u përket **investimeve publike**, me fondet e realizuara për investime (në total për 4 institucionet) prej 20 milionë lekë në vitin 2021, janë realizuar blerje pajisje kompjuterike, blerje automjeti dhe pajisje zyrash.

8.3.8 Financat, Ekonomia, Punësimi dhe Arsimi Profesional

Shpenzimet e planifikuara dhe ato faktike si dhe realizimi në përqindje për vitin 2021 për **Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë**, për të gjithë programet, paraqiten si më poshtë:

Tabela 28 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë

Programi buxhetor	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	581,000	305,000	560,879	563,768	547,928	498,329	94.31%	163.39%	97.70%	88.40%
Menaxhimi i Shpenzimeve Publike	374,000	0	365,200	0	342,031	0	91.45%		93.70%	-
Ekzekutimi i Pagesave të Ndryshme	300,000	0	251,552	0	212,098	0	70.70%		84.30%	-
Menaxhimi i të Ardhurave Tatimore	2,440,000	303,000	2,500,268	553,858	2,377,087	542,787	97.42%	179.14%	95.10%	98.00%
Menaxhimi i të Ardhurave Doganore	3,189,310	293,910	3,460,910	206,910	3,409,285	103,892	106.90%	35.35%	98.50%	50.20%
Lufta Kundër Transaksioneve Financiare Jo-Ligjore	79,000	2,000	79,000	2,000	62,524	0	79.14%	0.00%	79.10%	0.00%
Mbështetje për Zhvillim Ekonomik	584,000	213,000	518,300	108,500	236,146	52,135	40.44%	24.48%	45.60%	48.10%
Mbështetje për Mbikëqyrjen e Tregut, Infrastruktura e Cilësise dhe Pronësia Industriale	307,740	24,000	288,837	16,000	264,472	11,489	85.94%	47.87%	91.60%	71.80%
Inspektimi në Punë	166,000	10,000	162,270	10,000	153,873	9,217	92.69%	92.17%	94.80%	92.20%
Strehimi	1,809,000	300,000	3,446,733	300,000	3,229,747	283,968	178.54%	94.66%	93.70%	94.70%
Arsimi i Mesëm Profesional	2,040,000	1,255,779	2,141,152	588,932	1,991,623	328,959	97.63%	26.20%	93.00%	55.90%
Sigurimi Shoqëror	51,600,099	0	52,591,899	0	52,591,149	0	101.92%		100.00%	-
Tregu i Punës	2,235,000	65,000	2,697,436	40,000	2,464,725	1,577	110.28%	2.43%	91.40%	3.90%
	65,705,149	2,771,689	69,064,435	2,389,968	67,882,687	1,832,352	103.31%	66.11%	98.30%	76.70%
Gjithsej	68,476,838		71,454,403		69,715,039		102%		98%	

Buxheti i Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, gjatë vitit 2021 u rishikua në rritje prej 4.3%, në krahasim me planin fillestar të përgjithshëm: rritja i atribuohet kryesisht programit të sigurimit shoqëror; strehimit; tregut të punës dhe të ardhurat doganore, ndërkohë që disa programe të tjera patën pakësime të vogla.

Në programin **“Tregu i Punës**, i cili synon nxitjen e mundësive për punë të denjë dhe rritjen e punësueshmërisë së forcave të punës, fondet u rritën në 437.4 milionë lekë, pra nga 2.3 miliardë të parashikuara në buxhetin fillestar në 2.7 miliardë lekë në buxhetin e rishikuar. Gjatë vitit 2021, shpenzimet në këtë program u shtuan me 19% në buxhetin e rishikuar. Në veçanti, disa nga rezultatet kryesore të arritura nëpërmjet këtij programi ishin:

- ✓ Janë realizuar 24,158 ndërmjetime për punëkërkues të papunë të punësuar realizuar në vlerën 298.8 milionë lekë.
- ✓ Janë trajtuar 4,730 punëkërkues të papunë të trajtuar me pagesë papunësie, kjo realizuar në vlerën 947.6 milionë lekë.
- ✓ Punëkërkues të papunë pjesëmarrës në formimit profesional kanë qenë 6,631 persona, realizuar në vlerën 294.7 milionë lekë.
- ✓ Është realizuar pagat e biznesit për masat anti COVID- 19, planifikuar fondi me vlerë prej 461.3 milionë lekë, me 1 219 përfitues.
- ✓ Nga pjesëmarrja në projektet e miratuara për vitin 2021 u punësuan 2 240 punëkërkues të papunë sipas VKM-ve nxitjes së punësimit për të cilët janë shpenzuar rreth 393.1 milionë lekë.

Në programin **“Strehimi”**, i cili mbështet zbatimin dhe monitorimin e politikave për sigurimin e strehimit të përballeshëm dhe të përshtatshëm për kategoritë në nevojë; fondet e parashikuara u rritën në 3.7 miliardë lekë, nga 2.1 miliardë në buxhetin fillestar. Gjatë vitit 2021 u shpenzuan 3.5 miliardë lekë, ose 93.8 për qind e buxhetit të rishikuar. Në përputhje me objektivat e programit të strehimit:

- ✓ Janë subvencionuar interesat për kreditë ekzistuese për rreth 3,745 familje, me vlerë të realizuar 133 milionë lekë.
- ✓ Subvencionim qiraje në tregun e lirë për rreth 1,475 familje pa të ardhura apo me të ardhura shumë të ulta me një vlerë prej 111.8 milionë lekë.
- ✓ Subvencionimi i qirasë për familjet e prekura nga tërmeti, për rreth 13,200 familje, me një vlerë prej 2.9 miliardë lekë.
- ✓ Përfituan 10 familje grant i menjëhershëm, të cilat plotësojnë kushtet sipas ligjit nr.22/2018 “Për strehimin social” me një vlerë prej 2.3 milionë lekë.
- ✓ Janë shpronësuar 2 familje për rindërtimin nga tërmeti, me një vlerë 2.9 milionë lekë në zbatim të VKM-së nr.359, datë 4.5.2020 ndërsa pjesa tjetër e familjeve janë në proces të dorëzimit të dokumentacionit të plotë. Ky program do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2022.

Në programin **“Sigurimi Shoqëror”**, fondet e parashikuara sipas planit vjetor të rishikuar janë në vlerën e 52.5 miliardë lekë, ose 19.2% më shumë se plani fillestar. Për 12mujorin 2021 janë realizuar 100% e fondeve.

Nëpërmjet këtij programi është realizuar:

- ✓ Mbulimi i diferencës midis të ardhurave dhe shpenzimeve të skemës së Pensioneve Publike, në vlerën e 39.5 miliardë lekë.
- ✓ Për programin e Kompensimit të Çmimeve, janë përdorur fonde në vlerën e 5,1 miliardë lekë.
- ✓ Përfitime të llogaritura dhe shpërndara për programin e pensioneve të posaçme shtetërore, janë përdorur 89.4 milionë lekë.
- ✓ Për përfitime të llogaritura dhe shpërndara për shpërblime për Pensionet e Veteranëve 77.8 milionë lekë.
- ✓ Për përfitime të llogaritura dhe shpërndara për shpërblime për Invalidët e Punës, 93.3 milionë lekë.
- ✓ Përfitime të llogaritura dhe shpërndara për kompensime për të ardhurat e pensionistëve, realizuar në vlerën e 4.1 miliardë lekë.
- ✓ Përfitime të llogaritura dhe shpërndara për kompensime për "Trajtim i veçantë i punonjësve të nëntokës", realizuar në vlerën e 1.3 miliardë lekë.
- ✓ Përfitues dhe pagesa të llogaritura dhe shpërndara për sigurimin suplementar për persona nën statusin "Naftëtar" realizuar në vlerën e 746.9 milionë lekë.
- ✓ Përfitues dhe pagesa të llogaritura e të shpërndara për sigurimin shtetëror suplementar, realizuar në vlerën 412.8 milionë lekë..etj.

Fondet e parashikuara për programin e “Arsimit të mesëm profesional”, sipas planit vjetor të rishikuar janë në vlerën e 2.7 miliardë lekë, nga 3.2 miliardë të parashikuara në planin fillestar. Për 12-mujorin 2021 janë realizuar në vlerën e 2.3 miliardë lekë, ose në masën 85 % të buxhetit të akorduar. Për sigurimin e aksesit të nxënësve në Arsimin Profesional, për 12mujorin 2021, janë mundësuar kushtet për:

- ✓ *Ndjekjen e shkollave të arsimit profesional nga 17,024 nxënës, me një kosto faktike 1.6 miliard lekë.*
- ✓ *Akordimi i bursave të përfituara nga nxënësit e arsimit profesional, janë akorduar afërsisht 4,372 bursa, me një kosto faktike 243.8 milionë lekë.*
- ✓ *Rezultojnë rreth 13,619 përfitues subvencionesh për tekstet mësimore dhe janë trajnuar 90 mësues.*

Përsa i përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 227.4% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (3.5 miliard lekë) (94.4% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 22.7% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.27 miliardë lekë) (44% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi disa ndryshime gjatë vitit, duke shtuar shpenzimet me financim të brendshëm nga të cilat 2 miliardë transfertë kapitale për AIC dhe duke pakësuar ato me financim të huaj. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë:

- ✓ *Për programin “Planifikim, Menaxhim Administrim” ka përfunduar kontrata “Përmirësimi i sigurisë së informacionit për infrastrukturën e MFE-së” me vlerë 77 milionë lekë;*
- ✓ *Për DPT ka përfunduar kontrata “Përmirësimi i Modullit të Menaxhimit të Kontrollit të Faturimit” me vlerë 1728 milionë lekë;*
- ✓ *Për DPD ka përfunduar kontrata “Dixhitalizimi i shërbimeve doganore” me vlerë 62 milionë lekë;*
- ✓ *Për programin “Arsimi i mesëm profesional” ka përfunduar kontrata “Rikonstruksion i shkollës së mesme profesionale “26 Marsi” Kavajë” me vlerë 149 milionë lekë.*

8.3.9 Mbrojtja

Shpenzimet e planifikuara dhe ato faktike si dhe realizimi në përqindje për vitin 2021 për Ministrinë e Mbrojtjes, paraqiten si më poshtë:

Tabela 29 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Mbrojtjes

Programi buxhetor <i>(në mijë lekë)</i>	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	1,190,300	120,000	1,458,761	0	1,431,535	0	120%	0%	98%	
Forcat e Luftimit	5,670,000	3,057,500	5,442,650	3,884,200	4,672,630	3,657,367	82%	120%	86%	94%
Mbështetja e Luftimit	5,536,000	961,375	5,392,772	511,280	5,274,217	424,517	95%	44%	98%	83%
Arsimi ushtarak	620,000	251,625	683,386	25,275	646,756	22,798	104%	9%	95%	90%
Mbështetje për Shëndetësinë	1,016,000	200,000	1,184,834	200,000	1,144,531	160,819	113%	80%	97%	80%
Mbështetje Sociale për Ushtarakët (sig shoq)	5,200,000	0	5,308,200	0	5,308,200	0	102%		100%	
Emergjencat Civile	396,000	420,000	336,694	139,745	271,951	56,278	69%	13%	81%	40%
Financim i Huaj		300,000		300,000		0		0%		0%
Gjithsej sipas natyrës	19,628,300	5,310,500	19,807,296	5,060,500	18,749,819	4,321,778	96%	81%	95%	85%
Gjithsej	24,938,800		24,867,796		23,071,597		93%		93%	

Ministria e Mbrojtjes ka synuar që nëpërmjet zhvillimit të politikave të nevojshme në fushën e personelit, promovimit në karrierë, trajtimit të ushtarakut, rritjes së transparencës, llogaridhënies, si dhe eliminimit të korrupsionit në Forcat e Armatosura, të arrijë realizimin e disa prej treguesve kryesorë të performancës, ku renditen:

- ✓ *Lartësimi i figurës dhe integritetit të ushtarakut*
- ✓ *Implementimi në mënyrë cilësore i detyrimeve që rrjedhin nga pjesëmarrja dhe anëtarësia në organizma të niveleve të larta ndërkombëtare si: NATO, EAPC, RACVIAC, Karta e Atlantikut, etj; i*

realizuar nëpërmjet nënshkrimit të marrëveshjeve ndërkombëtare në kuadër të partneritetit mes vendeve, rritjes së sigurisë në rajon e më gjerë.

- ✓ *Modernizimi me armatim të lehtë dhe municione për Forcat e Armatosura, sistemet e mbështetjes për zjarr apo vendosja e kamerave Infra të Kuqe stacionare të integruara me sistemin SIVHD.*

Projektet prioritare në aspektin e ndërveprueshmërisë me strukturat e NATO-s, si dhe në kuadër të rritjes së sigurisë kombëtare, janë:

- ✓ *Sistemet e Integruara të vëzhgimit të hapësirës ajrore e detare.*
- ✓ *Kompletimi i Forcave të Armatosura me pajisje individuale të luftimit, në funksion të certifikimit të Batalionit të dytë të këmbësorisë si një komponent i gatshëm i NATO Response Force.*
- ✓ *Shpenzimet operationale u përdoren me efikasitet për kryerjen e misionit të Forcave të Armatosura si në rang kombëtar ashtu dhe në kuadër të misioneve paqeruajtëse, duke rritur prezencën e Forcave të Armatosura në Detin Egje, Afganistan, KFOR, etj.*

Programi “Forca e Luftimit”, i cili synon mbajtjen në gatishmëri të kapaciteteve operationale të forcës tokësore, detare e ajrore, ka shpenzuar 4.6 miliardë lekë (shpenzime korrente) në vitin 2021, ose 86 për qind të planit të rishikuar dhe 82 për qind të planit fillestar. Janë kryer disa projekte investimi, në vlerën 3.6 miliardë lekë, ose 120% e planit fillestar, përfshirë blerje armatimi e municioneve për forcat e armatosura (2.1 miliardë lekë).

Programi “Mbështetja e Luftimit” siguron logjistikën dhe inteligjencën strategjike për operatione të ndryshme si dhe kapacitete operationale për reparte të vecanta. Realizimi ishte 5.7 miliardë lekë, ose 87% e planit fillestar dhe 97% e të rishikuarit.

Për programin “Mbështetje për Shëndetësinë”, janë planifikuar 4 (katër) produkte me buxhet 1,016 milionë lekë, i cili u rrit në 1.18 miliardë lekë. Këto produkte u realizuan në vlerën 1.14 miliardë, ose 97 për qind e planit të rishikuar. Për sa u përket shpenzimeve kapitale, janë planifikuar 3 projekte, ku përfshihen projektme dhe përmirësime në infrastrukturën fizike të Spitalit të traumës e projektim përkatës si dhe blerje pajisjesh mjekësore e radiografie, të cilat u realizuan në vlerën 160 milionë lekë, ose 80 për qind e planit të rishikuar.

Programi **“Emergjencia Civile”** lidhet me veprimtarinë e Agjencisë Kombëtare për Mbrojtjen Civile. Gjatë vitit 2021 u realizuan shpenzime në masën 271 milionë lekë, ose 81 për qind e shpenzimeve korrente kundrejt planit të rishikuar. Për sa u përket shpenzimeve kapitale me financim të brendshëm, u realizuan në masën 40% kundrejt planit të rishikuar, si dhe vërejmë se nuk ka pothuaj fare realizim për financimin e huaj të planifikuar në masën 300,000 mijë lekë.

Për sa i përket **investimeve publike** realizimi në vitin 2021 ishte 86.3% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (4.4 miliard lekë) (90.8% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Buxheti i shpenzimeve kapitale pësoi ndryshime gjatë vitit 2021, duke pakësuar shpenzimet me financim të brendshëm. Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë rreth 8 kontrata me vlerë totale rreth 2 miliardë lekë, ku ndër kryesoret janë:

- ✓ *Kompletim me Armatim dhe pajisje me vlerë të plotë investimi prej 903 milionë lekë;*
- ✓ *Sistemi Toke Ajer Toke me vlerë të plotë investimi prej 606 milionë lekë;*
- ✓ *Sistemi i kapaciteteve operationale për mbrojtjen kibernetike (CIRIC) dhe pamjes së përbashkët Operationale me vlerë të plotë investimi prej 50 milionë lekë;*
- ✓ *Pajisje individuale ekuipazhi fluturus (helmata , NVG, Setmbijetese ,jelek etj) me vlerë të plotë investimi prej 43 milionë lekë;*
- ✓ *Blerje pajisje zyre dhe kompjuterike me vlerë të plotë investimi 21 milionë lekë etj.*
- ✓ *Blerje automjete për AKMC me vlerë të plotë investimi 16 milionë lekë;*
- ✓ *Blerje e JCATS "1Versioni i përditesuar 13" me vlerë të plotë investimi prej 14 milionë lekë;*
- ✓ *Gjithashtu, janë paguar për furnizime të ndryshme me armatim i lehtë municion dhe pajisje e makineri për forcat e armatosura në vlerën e 2.1 miliardë lekë etj.*

8.3.10 Kultura

Performanca e treguesve buxhetorë për programet kryesore të Ministrisë së Kulturës paraqitet si mëposhtë:

Tabela 30 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Kulturës

Programi buxhetor 000 lekë	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Realizimi në % me planin fillestar		Realizimi në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi Administrimi	160 000	0	164 072	-	156 828	-	98%		96%	
Trashëgimia kulturore dhe muzetë	526 001	7 500	511 194	53 284	479 066	38 209	91%	509%	94%	72%
Financimi i huaj			-	43 000	-	10 542				25%
Arti dhe Kultura	720 000	1 392 500	730 300	1 355 500	701 602	437 665	91%	24%	94%	32%
Financimi i huaj			-	93 000	-	7 331				8%
Gjithsej sipas natyrës	1 488 881	1 400 000	1 405 566	1 544 784	1 337 496	493 747	95%	35%	95%	32%
Gjithsej	2 806 001		2 950 350		1 831 243		65%		62%	

Buxheti i Ministrisë së Kulturës u rishikua në rritje gjatë vitit 2021, ndryshime këto që kanë pasur të bëjnë me mbartjen e fondeve të pashpenzuara të rindërtimit nga viti 2020, si edhe me Aktet Normative të miratuara gjatë vitit. Buxheti u rrit me rreth 5% në krahasim me planin fillestar të përgjithshëm: rritja i atribuohet kryesisht dy programeve, atij të trashëgimisë kulturore dhe programit të “Artit dhe Kulturës”.

Në programin “Trashëgimia Kulturore, gjatë vitit 2021, është synuar në realizimin e objektivit “Reabilitimi i trashëgimisë arkitektonike, muzeve dhe peisazhit përmes rritjes së numrit të monumenteve dhe muzeve të rehabilituara”. Kështu:

- ✓ Me një kosto rreth 252.4 milion lekë, janë kryer punime mirëmbajtje dhe restaurime në 115 objekte, ndërsa së bashku me pastrime nga vegjetacioni arrijnë në rreth 183 objekte të monumenteve të kulturës, si në ndërhyrje restauruese apo mirëmbajtje.
- ✓ Është kryer pastrim mirëmbajtje në Kalanë e Shkodrës, në Kalanë e Lezhës, në Kalanë e Drishtit dhe në Urën e Mesit. Në Berat është kryer restaurimi i “Ura e Vokopolës”, janë kryer ndërhyrje restauruese në afreskun e kishës së Shën Triadhës. Gjatë kësaj periudhe kalaja e Beratit është vizituar nga 76 973 vizitorë të huaj dhe shqiptarë duke qenë kështu monumenti më i vizitueshëm.
- ✓ Eshtë kryer pastrim-mirëmbajtje në Kalanë e Krujës, është kryer pastrim nga vegjetacioni në vendbanimin antik të Zgërdheshit, pastrim në Mozaikun e Tiranës dhe në Kalanë e Prezës.
- ✓ Ndërsa në Vlorë janë kryer katër projekte, “Punime konservimi në kalanë e Porto Palermos” “Gërmime arkeologjike të shpëtimit të varrit të tipit Maqedon në Parkun Arkeologjik Amantia”, kanë nisur punime pastrime tek objekti “Shtëpia e Formimit të Qeverisë së vitit 1920” dhe “Restaurim/mirëmbajtje Ura e Bratajt”.
- ✓ Gjithashtu, veprimtaria muzeale vijoi nëpërmjet aktiviteteve dhe projekteve në Muzeun Kombëtar të Fotografisë “Marubi”, Muzeun Historik Kombëtar dhe disa muze të tjera; ndërkohë që restaurime vijuan në Muzeun Historik Kombëtar dhe parqet arkeologjike të Butrintit dhe Apolonisë.
- ✓ Janë zhvilluar aktivitete, të fushës së trashëgimisë jomateriale, ku, pas thirrjes së hapur që Ministria e Kulturës shpall për mbështetjen financiare të projekteve në fushën e artit, kulturës dhe trashëgimisë janë aprovuar për vitin 2021 rreth 160 projekte me thirrje.

Në kushtet e masave të marra për parandalimin e përhapjes së infeksionit të shkaktuar nga COVID-19, në programin “Arti dhe Kultura gjatë vitit 2021, ka nisur alternimi i aktiviteteve me prezencë të audiencës përfshirë:

- ✓ 100 premiera dhe shfaqje artistike të zhanrit skenik operistik, koreografik dhe folklorik kombëtar (87.9 milion lekë)
- ✓ 37 Premiera dhe shfaqje artistike të zhanrit skenik teatror klasik dhe bashkëkohor (55.8 milion leke);
- ✓ 177 premiera dhe shfaqje artistike të zhanrit skenik teatror eksperimental klasik dhe bashkëkohor (28.8 mln lekë);
- ✓ 25 ekspozita me vepra pjesë e fondit të GKA, të përkohshme të traditës dhe bashkëkohore, autorë të diasporës dhe të huaj (40.4 milion lekë),
- ✓ 90 veprimtari edukuese të teatrit me dhe për fëmijë (32.2 milion lekë),
- ✓ Si dhe 167 aktivitete për qytetarët përdorues dhe frekuentues të koleksioneve bibliotekare (94.4 mln lekë).

Për sa i përket **investimeve publike** realizimi në vitin 2021 ishte 34% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.44 miliard lekë) (32.6% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë rreth 6 kontrata me vlerë totale rreth 100 milionë lekë nga të cilat veçojmë:

- ✓ *Rikonstruksion i magazinave të TKOB me vlerë të plotë investimi prej 53 milionë lekë;*
- ✓ *Hartimi i disa planve të konservimit me fonde rindërtimi për disa objekte kulturore të prekura nga tëmeti 2019 me vlerë të plotë rreth 32 milionë lekë.*
- ✓ *Blerje pajisjeshsh kompjuterike me vlerë 10 milionë lekë;*
- ✓ *Restaurim "Kisha e Shën e Premtes", Lukovë me vlerë 3.6 milionë lekë.*

8.3.11 Rendi dhe Siguria Publike

Performanca e treguesve buxhetorë për programet kryesore të Ministrisë së Brendshme paraqitet si mëposhtë:

Tabela 31 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë e Brendshme

Programi buxhetor <i>000 lekë</i>	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	1,227,000	67,849	1,346,224	131,849	1,320,932	129,356	108%	191%	98%	98%
Policia e Shtetit	15,456,000	688,151	15,691,200	601,659	15,649,322	507,666	101%	74%	100%	84%
Financimi i huaj		618,868		339,868		223,290		36%		66%
Garda e Republikës	1,535,000	110,000	1,778,000	110,000	1,763,769	105,757	115%	96%	99%	96%
Shërbimi i Gjendjes Civile	641,000	0	473,900	2 000	452,887		71%		96%	
Prefekturat dhe Funkcionet e Deleguar	502,000	15,000	495,669	35,000	446,135	34,575	89%	230%	90%	99%
Financimi i huaj				8,400		11,171				133%
Gjithsej sipas natyrës	19,361,000	1,499,868	19,784,993	1,226,776	19,633,045	1,011,816	101%	67%	99%	82%
Gjithsej	20,860,868		21,011,770		20,644,860		99%		98%	

Buxheti i Ministrisë së Brendshme u rishikua në rritje të lehtë gjatë vitit 2021 duke arritur në 21 miliardë lekë, nga të cilat u realizuan 20.6 miliardë lekë, ose 98 përqind. Rritja i atribuohet kryesisht programit të shpenzimeve për Gardën e Republikës, ku fondet u shtuan me 243 milion leke në shpenzimet korrente, ndërsa buxheti për investime u pakësua në tërësi

Në programin "**Policia e Shtetit**", u realizuan 97% e shpenzimeve ndaj planit vjetor për:

- ✓ *Rritja e hetimeve proaktive në luftën kundër krimit të organizuar, trafikëve, korrupsionit, terrorizmit dhe forcimi i koordinimit ndërinstytucional ndërkombëtar në luftën kundër krimit të organizuar e terrorizmit ku u kryen 180 operacione të posaçme; 38,932 operacione policore të hetuara apo sherbime; dhe 66 operacione policore ndaj ekstremistëve e grupeve terroriste, me realizim thuajse të plotë.*
- ✓ *Rritja e sigurisë publike dhe sigurisë rrugore përmes patrullimeve në rrugë dhe forcimi i kontrollit të territorit me policimin në komunitet; duke realizuar 6,315 shërbime të policisë rrugore të kryera në rrugët nacionale; apo 100% e sasisë së rishikuar për vitin 2021, me një kosto totale prej 258 milionë lekë; 614 shërbime të Forcave Speciale dhe e NSH për sigurimin e rendit publik apo 100% e sasisë së planifikuar vjetore, me një kosto totale prej 1,068 milionë lekë; 1,728 raste asistence dhe trajnime për Policinë e Shtetit, me kosto prej 107 milionë lekë dhe janë punësuar 10% më shumë punonjëse të policisë rrugore gra ndaj totalit, krahasuar me një vit më parë.*
- ✓ *Forcimi i masave për luftën kundër krimit ndërkufitar dhe trafikëve të paligjshme me synim rritjen e standardeve të sigurisë së kufijve duke realizuar 31 operacione të sigurisë në kufirin blu, apo 86% e*

sasisë së planifikuar për vitin 2021, me një kosto totale prej 120 milionë lekë; janë procesuar 33,392,453 persona në PKK, kategoria I; II dhe e III-të (ajrore, detare, tokësore), apo 100% e sasisë së planifikuar për vitin 2021, me një kosto totale prej 2,102 milionë lekë dhe janë trajtuar 300 shtetas të huaj në Qendrën e pritjes Karec.

- ✓ Përafrimi i standardeve të shërbimeve policore me ato të BE-së, u trajnuan 310 rekrutë të rinj, apo 95% e sasisë së planifikuar për vitin 2021, me një kosto totale prej 113 milionë lekë.

Programi **“Garda e Republikës”**, me realizimin e fondeve me rreth 99% ndaj planit vjetor, me ndryshime, ka realizuar ruajtjen e 110 Personaliteteve VIP vendas dhe të huaj, me një kosto prej 1,763 milionë lekë.

Në programin **“Shërbimi i Gjendjes Civile”**, ka realizim të fondeve rreth 96% ndaj planit vjetor, duke realizuar kështu regjistrimin e 907,425 akteve dhe dokumenteve të lëshuara nga shërbimi i Gjendjes Civile, me kosto prej 395 milionë lekë.

Programi **“Prefektura dhe Funkcionet e Deleguara”**, ka realizuar fondet për vitin 2021 në masën 91%.

Për sa u përket **investimeve publike** realizimi në vitin 2021 ishte 88.2% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.78 miliard lekë) (88. % të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 37.9% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.78 miliard lekë) (66.9% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Janë mbyllur kontratat e investimit si më poshtë, ku ndër më kryesoret veçojmë rreth 6 kontrata me vlerë të plotë projektsh prej rreth 1.8 miliardë lekë. Gjithashtu, janë kryer pagesa TVSH, studime e kolaudime punimesh etj. Nga projektet e përfunduara veçojmë:

- ✓ Përshtatja e Mjediseve të Punës për Prokurorinë e Posaçme të Luftës Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar dhe Byronë Kombëtare të Hetimit dhe sigurimi i mjeteve dhe pajisjeve të nevojshme për funksionimin e tyre me vlerë të plotë investimi prej 758 milionë lekë;
- ✓ Ndërtimi datacenter për sistemet e Policisë Shtetit- Salla e servave me vlerë të plotë investimi prej 467 milionë lekë;
- ✓ Ndërtim /Rikonstruksion i DVP Shkodër me vlerë të plotë investimi prej 430 milionë lekë;
- ✓ Pajisje speciale për Pol Rrugore me vlerë të plotë investimi prej 83 milionë lekë.

8.3.12 Politika e Jashtme

Performanca e treguesve buxhetorë për katër programet kryesore në Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme paraqitet si më poshtë:

Tabela 32 Realizimi i buxhetit 2021 për Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme

Programi buxhetor 000 lekë	Plani fillestar 2021		Plani i rishikuar 2021		Fakti 2021		Diferenca në % me planin fillestar		Diferenca në % me planin e rishikuar	
	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korrente	Investime	Korr.	Inv.	Korr.	Inv.
Planifikimi, Menaxhimi dhe Administrimi	132,600	7,000	152,800	7,000	135,036	6,659	101.84	95.13	88.4	95.1
Mbështetje diplomatike jashtë shtetit	2,123,776	15,000	2,431,276	31,000	2,367,284	31,000	111.47	206.67	97.4	100.0
Aktiviteti diplomatik dhe konsullor i MPJ	195,500	0	196,000	0	174,547	0	89.28	-	89.1	-
Mbështetje për procesin e Integritimit	100,000	101,780	100,300	164,780	80,509	138,668	80.51	136.24	80.3	84.2
Gjithsej sipas natyrës	2,551,876	123,780	2,880,376	202,780	2,757,376	176,327	108.05	142.45	95.7	87.0
Gjithsej	2,675,656		3,083,156		2,933,703		109.6		95.2	

Programi **“Mbështetje diplomatike jashtë shtetit”**, zë vendin kryesor në realizimin e shpenzimeve për MEPJ me një vlerë prej 2.3 miliardë lekë, në përmbushje të objektivave të këtij programi gjatë vitit 2021, janë realizuar aktivitetet si mëposhtë:

- ✓ Janë shlyer detyrimet ndaj Organizatës së Kombeve të Bashkuara; Misioneve Paqeruajtëse; Frankofonisë; ANEA-s; UNIDO-s; UNESCO; Këshilli i Evropës, NATO-s; OSBE-së etj;

- ✓ Janë realizuar raporte mbi zgjerimin e shërbimeve konsullore ku theksojmë procesin e lëshimit të certifikatave nga përfaqësitë diplomatike;
- ✓ Janë shpërndarë falas nga ambasadat e RSh-së tekstet shkollore në gjuhën shqipe në të gjitha hapësirat ku jetojnë shqiptarë dhe janë kryere aktivitet me Diasporën Shqiptare;
- ✓ Hapja e zyrave për pajisje me Pasaporta dhe ID të qytetarëve shqiptarë në Bari, Stamboll, Paris, Stokholm, Berlin dhe Vjenë si dhe është bërë implementimi i projektit “Ishujt” i cili u mundëson shtetasve shqiptarë që jetojnë dhe punojnë në Kretë dhe Rodos të aplikojnë për dokumente biometrike.
- ✓ Gjatë vitit 2021, Shqipëria u zgjodh anëtare jo e përhershme e Këshillit të Sigurimit të OKB-së.

Për sa i përket **investimeve publike**, realizimi në vitin 2021 ishte 118.9% e buxhetit fillestar për projektet me financim të brendshëm (0.05 miliard lekë) (86.7% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34) dhe 155% e buxhetit fillestar për projektet me financim të huaj (0.12 miliard lekë) (87.1% të planit vjetor të ndryshuar me AN nr.34). Për Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme janë paguar disa kontrata për blerje paisjesh për përfqësitë diplomatike, dhe pagesa në kuadër të projekteve të asistencës teknike.

MINISTRI I FINANCAVE DHE EKONOMISË

DELINA IBRAHIMAJ